

บทที่ 7

การวิเคราะห์การถอดรหัสสารของผู้รับสาร

ในการวิจัยเรื่อง "การถอดรหัสของผู้รับสารต่อการเสนอข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรณีกรือเซะและตากใบ" มีวัตถุประสงค์เพื่อเข้าใจการถอดรหัสของผู้รับสาร ต่อกรณีกรือเซะและตากใบ โดยผู้วิจัยได้ใช้การสนทนากลุ่ม จำนวน 3 กลุ่มตัวอย่างหลัก ซึ่งเป็นผู้รับสารของข่าวภาคบังคับ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐ, กลุ่มผู้นำทางความคิดและกลุ่มชาวบ้านในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งสิ้น 55 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อยดังต่อไปนี้ คือ

7.1 กลุ่มชาวบ้าน ประกอบด้วย กลุ่มผู้รับสารซึ่งเป็นชาวบ้านไทยพุทธ จาก จังหวัดปัตตานีชาวบ้านมุสลิมเชื้อสายมลายู จากจังหวัดปัตตานี ยะลา และ นราธิวาส กลุ่มละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน

7.2 กลุ่มผู้นำทางความคิด ประกอบด้วย กลุ่มผู้รับสารซึ่งเป็น พระ, ผู้นำศาสนา, นักศึกษา และสื่อมวลชน กลุ่มละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 20 คน

7.3 กลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐ ประกอบด้วย กลุ่มผู้รับสารซึ่งเป็น ทหาร, ตำรวจ และ เจ้าหน้าที่ปกครอง กลุ่มละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 15 คน

โดยการวิเคราะห์ผู้สารแต่ละกลุ่ม จะศึกษาทัศนคติของผู้รับสารในสองประเด็นหลัก คือ 1. ทัศนคติของผู้รับสารต่อนโยบายรัฐ และ 2. ทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ซึ่งจะกล่าวถึงกรณีกรือเซะและกรณีตากใบ ควบคู่กันไปโดยมีรายละเอียดของแต่ละกลุ่มดังต่อไปนี้

7.1 กลุ่มชาวบ้าน

กลุ่มชาวบ้านร่วมสนทนากลุ่ม แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มชาวบ้านไทยพุทธ ซึ่งเป็นกลุ่มชาวบ้านใน อ.โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี, กลุ่มชาวบ้านชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู จาก อ.โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี, กลุ่มชาวบ้านชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู จาก อ.เมือง จ.ยะลา และกลุ่มชาวบ้านชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู จาก อ.ตากใบ จ.นราธิวาส

โดยกลุ่มชาวบ้านไทยพุทธ มีทัศนคติต่อรัฐค่อนข้างดี เนื่องจากต้องการการปกป้องดูแลชีวิต และทรัพย์สิน จากรัฐแม้ว่าจะได้รับไม่ทั่วถึงนักก็ตาม แต่มีแนวโน้มหวาดระแวงสูงต่อเพื่อนต่างศาสนา เนื่องจากเป็นคนกลุ่มน้อยในสังคม ขณะที่ชาวบ้านชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู แนวโน้มที่จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อรัฐ เนื่องจากเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์หลัก รัฐเป็นฝ่ายใช้ความรุนแรงต่อชาวบ้านร่วมศาสนา

7.1.1 ชาวบ้านไทยพุทธ

ผู้รับสารกลุ่มชาวบ้าน“ไทยพุทธ” เป็นชาวบ้าน จาก อ.โคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ซึ่งมีจำนวนชาวไทยพุทธอยู่หนาแน่นมากกว่าพื้นที่อื่นๆ ในจังหวัดปัตตานีและพบว่าความหวาดระแวงระหว่างระหว่างศาสนิกมีสูง ภายในหมู่บ้านมีการตรวจตราและป้องกันตนเองอย่างเข้มงวด

7.1.1.1 ทัศนคติต่อนโยบายของรัฐ

- การใช้ความรุนแรงของรัฐในการปราบปรามต่อกรณี กรือเซะและกรณีตากใบ
ผู้รับสารกลุ่มชาวบ้านไทยพุทธ ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อกลุ่มที่ก่อเหตุทั้งกรณีกรือเซะและกรณีตากใบ ว่าเจ้าหน้าที่สมควรที่จะใช้การปราบปรามอย่างรุนแรงเนื่องจากเป็นกลุ่มที่สร้างความวุ่นวาย ทำให้การดำรงชีวิตในปัจจุบัน มีความยากลำบากและขาดความปลอดภัย

“ทหารทำถูกแล้วนะ เขาก็ต้องปกป้องตัวเขา เป็นหน้าที่ของเขา” (อินธรรม, สนทนากลุ่ม, 7 สิงหาคม 2549)

“ทหารเขาทำถูก โดยเฉพาะทหารชั้นผู้น้อย เขาได้ค้ำบังคับบัญชา เขานำสงสารนะ เราเข้าใจเขาอะ” (วีระ, สนทนากลุ่ม, 7 สิงหาคม 2549)

“สะใจดี สะใจมาก” (วีระ, สนทนากลุ่ม, 7 สิงหาคม 2549)

“สมควรแล้วละพวกนี้ ถ้ารัฐบาลไม่ทำเหตุการณ์มันก็จะบานปลาย” (เสกสรร, สนทนากลุ่ม, 7 สิงหาคม 2549)

“จริงๆ น่าจะฆ่าทิ้งซะให้หมดเลยนะ” (วีระ, สนทนากลุ่ม, 7 สิงหาคม 2549)

“เอาไปตั้งแดงซะบ้างจะได้กลัวๆ กันบ้าง” (เสกสรร, สนทนากลุ่ม, 7 สิงหาคม 2549)

“ถ้าไม่ทำนะ เหตุการณ์ก็จะบานปลายไม่จบไม่สิ้น” (วีระ, สนทนากลุ่ม, 7 สิงหาคม 2549)

- นโยบายของรัฐต่อการแก้ปัญหาพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้รับสารชาวบ้านกลุ่มไทยพุทธ ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อนโยบายการแก้ปัญหาของรัฐบาลว่าไม่มีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงนโยบายการจัดการกับกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบไม่มีความชัดเจน ซึ่งเห็นได้จากการไม่ใช้กฎหมายอย่างเข้มแข็งในพื้นที่ โดยปล่อยให้ผู้กระทำความผิดเป็นเพียง “ผู้หลงผิด” ซึ่งเป็นการให้สิทธิพิเศษแก่ชาวมุสลิมมากกว่า กลุ่มคนไทยพุทธซึ่งเป็นคนกลุ่มน้อยในพื้นที่ถูกละเลย รวมไปถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบพื้นที่ไม่มีเหมือนอย่างเดิมเช่น ศอ.บต. ทำให้การแก้ปัญหาไม่มีความชัดเจน

“เปลี่ยน ผบ.ทบ. – แม่ทัพภาคที่ 4 ไปตั้งไม่รู้กี่คนแล้ว” (วีระ, สนทนากลุ่ม, 7 สิงหาคม 2549)

“รัฐทำงานกันยังไง เอพวกนี้มาจับรวมกันไว้แล้วอบรม 5 วัน 10 วันแล้วก็ปล่อยไม่ให้เป็นคนผิด” (วีระ, สนทนากลุ่ม, 7 สิงหาคม 2549)

“รัฐบาลเรียกพวกนี้ว่าผู้หลงผิดอยู่เรื่อย ไม่เคยที่จะจับคนที่มีความผิดจริงแล้ว ดำเนินการตามกฎหมาย แต่จับเท่าไรคงไม่หมดนะ เพราะพวกนี้ลึกลับมาก” (อินธรรม, สนทนากลุ่ม, 7 สิงหาคม 2549)

“ทหารยิงแล้ว ญาติๆ เขายังได้ตั้งคินะ ไม่เหมือนพวกเรา ถ้าไปสวนไปตัดยาง โดนยิงก็ไม่ตั้งค้หรือ” (เสกสรร, สนทนากลุ่ม, 7 สิงหาคม 2549)

“หลังยุบ ศอ.บต.แล้วมันก็วุ่นวายไม่มีใครรู้ปัญหาจริงๆ ได้แค่พูดหน้าโทรทัศน์” (เวียง, สนทนากลุ่ม, 7 สิงหาคม 2549)

“รัฐบาลไม่รู้จริง ถ้ารู้จริงทำไมหลายคดีอย่างคดี เจ.ไอ. พอขึ้นศาล ก็เห็นยกฟ้องหมดไม่เห็นจะหาหลักฐานมามัดตัวได้ แล้วจะให้เราเชื่อได้ไงว่ารัฐรู้เรื่องภาคใต้จริง”

- การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

กลุ่มผู้รับสารชาวไทยพุทธส่วนใหญ่ สะท้อนความล้มเหลวของรัฐในการปกป้องดูแลชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนว่า ไม่มีความสามารถพื้นฐานในการคุ้มครองป้องกันชีวิตของ

พลเมืองได้ ทำให้การประกอบสัมมาอาชีพเลี้ยงตัวมีปัญหา หลายเสียงเรียกร้องถึงการใช้กฎหมายที่เข้มงวด ซึ่งที่ผ่านมาดูเหมือนว่าขาดความศักดิ์สิทธิ์ไปแล้ว

"หยุดทำงานกันวันศุกร์ ปิดร้านกันวันศุกร์นี้ ทำให้กลับมาเป็นเหมือนเดิมได้มั๊ย ใครนะกล้ามาเปลี่ยน" (วีระ, สนทนากลุ่ม, 7 สิงหาคม 2549)

"คนเชื่อใจมากกว่าเชื่อบริษัทอื่นนะ 'ไม่รู้ว่าจะไปเชื่อใจมันทำไม'" (อินธรรม, สนทนากลุ่ม, 7 สิงหาคม 2549)

"คนคุ้มครองที่เหนจะมากล้ำ วันก่อนรู้ข่าวมา พวกเขาตนเองออกมาขายของ มันเอาน้ำยาฆ่าอย่างกรอกปากเลย" (วินัย, สนทนากลุ่ม, 7 สิงหาคม 2549)

"ตอนนี้แทบไม่มีใครกล้าอยู่กันแล้วทั้งเมืองไปหมดแล้ว 10 - 20 ปีไม่รู้ว่าจะแก้ได้รีเปลา หรือไม่ก็ต้องฆ่าให้หมด ทางที่ดีเอากฎหมายมาว่ากันตรงๆ ถูกคือถูก ผิดคือผิด ไม่ใช่มาบอกว่าหลงผิด ซ้ำหมดแล้วนะพวกเราชาวบ้าน" (วีระ, สนทนากลุ่ม, 7 สิงหาคม 2549)

"เขาช่วยเราไม่ได้แน่นอน คนของเขาไม่พอ ที่จริงต้องใช้กฎหมายให้เข้มงวดให้เด็ดขาดมากกว่านี้ แยกให้ได้เรื่องใหญ่หรือเรื่องส่วนตัว คนที่ถูกจับแล้วก็ปล่อยออกมาแล้ว เรียกว่า "ผู้หลงผิด" นี้ไม่ได้" (วินัย, สนทนากลุ่ม, 7 สิงหาคม 2549)

- ทัศนะต่อประชาชนชาวไทยมลายุมุสลิมในเงื้อมมือ

จากการสนทนากลุ่มผู้รับสารชาวไทยพุทธส่วนใหญ่ พบว่ามีทัศนะต่อกลุ่มชาวไทยมลายุมุสลิมในเงื้อมมือและมีความหวาดระแวงต่อกันสูง

"เราคนไทยสอนกันมาตลอดนะให้ทำความดีนะ สอนผ่านวิทยุผ่านอะไรกัน อย่าทำร้ายกัน อย่าฆ่าสัตว์ แต่พอขอของเขาพวกอิสลาม ลูกหลานที่ผิด เกเร ทำไม่ไม่เตือนกันก็รู้ ของพวกเรานะถ้าพ่อแม่รู้ โดนตีซ้ำอีกต่างหาก" (วีระ, สนทนากลุ่ม, 7 สิงหาคม 2549)

"เด็กๆ วัยรุ่นของเขานี้ละเลยคำสั่งสอนของพ่อแม่เนะ อย่าว่าพวกนี้มีลูกมาก มีเวลาว่างมาก ก็ไม่ค่อยทำงานทำการ" (อินธรรม, สนทนากลุ่ม, 7 สิงหาคม 2549)

"จะอยู่ด้วยกันได้ยังไง เราไม่ได้โกรธ ไม่ได้เกลียดเขานะ แต่เราไม่ไว้ใจใจ คนใกล้ตัวเรานี้ตายไปตั้ง 4-5 ศพแล้วนะ" (วีระ, สนทนากลุ่ม, 7 สิงหาคม 2549)

"การศึกษาต้องมาก่อน พวกอิสลามไม่ค่อยเรียนหนังสือ ไปเรียนอะไรกันก็ไม่รู้ ตั้งแต่เด็กปลุกฝังกันมา ยิ่งผู้ชายสบายใหญ่ ไม่ต้องทำอะไร ไปแสวงบุญทำอะไรกัน พอเจ้าหน้าที่มาเอาเปรียบข้าพเจ้านี้เลยไปกันใหญ่" (อินธรรม, สนทนากลุ่ม, 7 สิงหาคม 2549)

7.1.1.2 ทัศนคติต่อข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

การสนทนากลุ่มของผู้รับสารชาวบ้านไทยพุทธ แสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย พบว่ามีการตีความในประเด็นต่อไปนี้ คือ การรายงานข่าวขาดความน่าเชื่อถือ และการรายงานข่าวในลักษณะโฆษณาชวนเชื่อ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยขาดความน่าเชื่อถือ

ผู้รับสารชาวบ้านกลุ่มไทยพุทธส่วนใหญ่มองว่า การรายงานข่าวเกี่ยวกับภาคใต้ โดยเฉพาะการนำเสนอเรื่องในเชิงให้ประชาชนอดทนว่าปัญหาในพื้นที่จะคลี่คลายไปในทางที่ดีนั้น เป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยากและไม่มี ความน่าเชื่อถือ การนำเสนอความคิดในการสร้างความสามัคคีในชาตินั้นเป็นเรื่องที่ทำได้ยากภายใต้สถานการณ์ของความขัดแย้ง ซึ่งกลุ่มชาวบ้านมักจะกล่าวเสมอว่าไม่รู้จะไป "สมานฉันท์กับใคร" รวมไปถึงทัศนคติอื่นๆ ต่อกรณีหรือทะเลาะและตากใบนั้นมองว่า ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ กลุ่มคนไทยพุทธแต่อย่างใด

"ไม่ค่อยเชื่อหรอกไม่มีทางเป็นจริงได้นะ จะแก้ปัญหภาคใต้ให้เสร็จเร็วๆ เต็มวันไม่ค่อยเห็นออกมามาพูดแล้วนะแบบนี้" (อินธรรม, สนทนากลุ่ม, 7 สิงหาคม 2549)

"ไม่เชื่อหรอกผมไม่เคยเชื่อเลย" (วีระ, สนทนากลุ่ม, 7 สิงหาคม 2549)

"แหล่งให้หยอๆ (สะใจ) ไปพันนั้นแหละ" (วีระ, สนทนากลุ่ม, 7 สิงหาคม 2549)

"ระบบราชการก็ต้องพูดแบบนี้มันให้ดูดีเอาไว้ก่อน" (วินัย, สนทนากลุ่ม, 7 สิงหาคม 2549)

"ข่าวไม่ค่อยน่าเชื่อถือ เรื่องของเรื่องคือมันไม่ตรงกับที่เราเจออยู่ทุกวัน ชาวมันแดงข้าง (ข่าวลำเอียง) มันอธิบายไม่ค่อยครบ ไม่ค่อยมาตามชาวบ้านแบบเรา แค่อัชานาม สกุล บางที่ยังอ่านไม่ค่อยถูกเลยจะเอาอะไรกับเหตุการณ์ที่ยากๆ ละ" (วินัย, สนทนากลุ่ม, 7 สิงหาคม 2549)

- การรายงานข่าวในลักษณะโฆษณาชวนเชื่อ

ผู้รับสารชาวบ้านกลุ่มไทยพุทธส่วนใหญ่ แสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวว่า ในช่วงแรกๆ เมื่อฟังแล้วก็เกิดความหวัง แต่เมื่อเวลาผ่านไปก็ไม่เห็นว่าปัญหาจะคลี่คลายลงไปได้ จึงเป็นเพียงแค่การโฆษณาชวนเชื่อเท่านั้น

“แต่ก่อนฟังแล้วรอเลย ตอนนี่เฉยๆเพราะว่าไม่มีผลอะไร” (อินธรรม, สนทนากลุ่ม, 7 สิงหาคม 2549)

“ไม่ค่อยเชื่อเพราะเราไม่เห็นผลงานที่เขาจะแก้ปัญหาเลย” (วีระ, สนทนากลุ่ม, 7 สิงหาคม 2549)

“ไม่เชื่อหรอก ไม่งั้นจะอยู่กับแบบนี้หรือ” (วินัย, สนทนากลุ่ม, 7 สิงหาคม 2549)

7.1.2 ชาวบ้านไทยมลายูมุสลิม - บัตตานี

กลุ่มผู้รับสารซึ่งเป็นชาวบ้านชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู อาศัยอยู่ในพื้นที่ อ.โคกโพธิ์ จังหวัดบัตตานี ชาวไทยมุสลิมในอำเภอโคกโพธิ์ ส่วนใหญ่สามารถพูดสำเนียงไทยใต้ได้ เนื่องจากเป็นอำเภอใหญ่ มีสัดส่วนของประชากรของไทยพุทธ - ไทยมุสลิมเท่าๆ กัน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างศาสนิกที่ดีมาก่อน

7.1.2.1 ทัศนคตินโยบายของรัฐ

การสนทนากลุ่มของผู้รับสารชาวบ้านชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู - บัตตานี แสดงทัศนคติรัฐ พบว่ามีการตีความในประเด็นต่อไปนี้ คือ การใช้ความรุนแรงของรัฐในการปราบปรามต่อกรณี กรือเซะและกรณีตากใบ, นโยบายของรัฐต่อการแก้ปัญหาพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้, การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและทัศนคติต่อขบวนการแบ่งแยกดินแดน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- การใช้ความรุนแรงของรัฐในการปราบปรามต่อกรณี กรือเซะและกรณีตากใบ
กลุ่มผู้รับสารชาวบ้านชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู - บัตตานี ส่วนใหญ่แสดงทัศนคติการใช้ความรุนแรงในการปราบปรามกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในกรณีกรือเซะว่า เป็นการกระทำที่เกินกว่าเหตุเนื่องจากเป็นศาสนสถานและมีกรกล่าวกรณีผู้ก่อความไม่สงบ ซึ่งเป็นนักฟุตบอลประจำอำเภอสะบ้าย้อย ว่ามีอาจะถูกรัฐวิสามัญฆาตกรรมโดยเจ้าหน้าที่

"กรือเซะก็เหมือนโบสถ์ เหมือนวัด ถ้าใครมายิงโบสถ์ ยิงวัด ใครจะว่าพร้อมั่ง" (หลี่, 8 สิงหาคม 2549)

"ที่กรือเซะ เราว่าเกินกว่าเหตุ" (หลี่, สนทนากลุ่ม, 8 สิงหาคม 2549)

"เหตุมันหลายที่ในวันนั้นยะลา ที่ตานี" (อาลี, สนทนากลุ่ม, 8 สิงหาคม 2549)

"ไม่น่าจะยิงให้ตายนะ เอาแค่เจ็บๆก็พอ" (ญา, สนทนากลุ่ม, 8 สิงหาคม 2549)

"เราเห็นดู (สงสาร) พวกเด็กที่ละบ้านี้ นักบอล 9 คนนะที่สุโสีะ ทั้งบ้านเลยขนาดยกมือแล้ว นาย (เจ้าหน้าที่) ยังยิงอีกคันดูในกระเป๋าก็มีหนังสือคัมภีร์" (เลาะห์, สนทนากลุ่ม, 8 สิงหาคม 2549)

"เขายอมแล้วไม่น่าจะทำอีก มาบอกว่าป้องกันตัวนั้นไม่จริง" (หลี่, สนทนากลุ่ม, 8 สิงหาคม 2549)

รวมถึงกรณีตากใบ กลุ่มผู้รับสารแสดงทัศนคติว่าไม่น่าจะใช้วิธีการรุนแรงในการสลายการชุมนุม เนื่องจากประชาชนไม่ได้มีอาวุธและการควบคุมตัวโดยการมัดมือโพล่หลังแล้วนำขึ้นรถบรรทุกเป็นการกระทำที่รุนแรง

"หักมือ โยนใส่รถนี้รุนแรงนะ เอามาทับๆ กัน นำสงสาร (อาลี, 8 สิงหาคม 2549)

"เกินกว่าเหตุเราว่า เขามือสิบนิ้ว ไม่น่าจะยิงเขา" (หลี่, สนทนากลุ่ม, 8 สิงหาคม 2549)

- นโยบายของรัฐต่อการแก้ปัญหาพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
กลุ่มผู้รับสารชาวบ้านชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู - ปัตตานี ส่วนหนึ่งแสดงทัศนคติว่า ปัญหาที่สำคัญมาจากการเมือง ซึ่งนักการเมืองมักไม่สนใจฟังความคิดเห็นของชาวบ้านและการปฏิบัติงานในพื้นที่ของรัฐก็ไม่ได้มีความเข้าใจต่อพี่น้องมุสลิม ซึ่งไม่สามารถที่จะแยกแยะได้ว่ากลุ่มไหนเป็นแนวร่วมก่อความไม่สงบหรือประชาชนธรรมดา

“คุยๆไปเราก็ว่าเป็นเรื่องการเมืองอีกนี่แหละ ถ้าเขาฟังชาวบ้านบ้างนะ เอาใจชาวบ้านบ้างก็จะสบาย เราเชื่อว่าเรื่องการเมืองมีส่วน” (เลาะห์, สนทนากลุ่ม, 8 สิงหาคม 2549)

“นายเขาแยกคนไม่เป็น เขาเหมาหมดว่าเป็นพวกขบวนการ บางที่เป็นพวกเล็กเล็ก ขโมยน้อย พวกป็นินิดหนึ่งก็หาว่าเป็นแนวร่วมแล้ว ที่จริงต้องแยกให้ชัด” (หลี่, 8 สิงหาคม 2549)

- การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

กลุ่มผู้รับสารชาวบ้านชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู - ปัตตานี ส่วนหนึ่งแสดงทัศนะว่า รัฐไม่มีความสามารถในการปกป้องคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินในชีวิตประจำวัน เช่นการประกาศหยุดงานวันศุกร์ ประชาชนส่วนใหญ่ก็ไม่ได้เห็นด้วย แต่ต้องหยุดงานเพราะหวาดกลัวกลุ่มก่อความไม่สงบและมองว่า กลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนไทยพุทธ ไม่ได้ให้ความสำคัญต่อพวกเขาในการที่จะดูแลปกป้องตนเอง เช่นการหาอาวุธเพื่อป้องกันตัว เป็นเรื่องที่ทำได้ยากในกลุ่มประชาชนมุสลิมเนื่องจากถูกมองว่าไม่ไว้วางใจ

“คนมุสลิมจะไปขอปืนก็ยากมากๆ แต่พอคนไทยพุทธก็ของง่ายมาก พวกเราเป็นเหมือนลูกเมียน้อย” (ญา, 8 สิงหาคม 2549)

“แบบวันศุกร์นี้เราต้องเชื่อเขาอะ เวลาเขาประกาศ เพราะไม่งั้นเขาจะทำรุนแรงกับเรามีคนเคยไปตัดยาง ผัวถูกตัดหู น่าสงสารเขา” (หลี่, สนทนากลุ่ม, 8 สิงหาคม 2549)

“แล้วก็ที่สะบาย้อย เมียต้องเดินแก้ผ้ากลับ เพราะทางนั้นให้เลือกว่าจะ “ตาย” หรือว่าจะ “อาย” ส่วนผัวก็นอนกลิ้งไปแล้ว แบบนี้แหละที่เรียกว่าเชือดไก่ให้ลิงดู” (หลี่, สนทนากลุ่ม, 8 สิงหาคม 2549)

“แบบนี้เราต้องเอาตัวรอดนะ นายมาคุ้มครองเราไม่ได้ตลอดเวลา ขนาดว่ามีปืนยังตาย ชาวบ้านมือสับนี้จะไม่ให้กลัวได้ไง” (ญา, สนทนากลุ่ม, 8 สิงหาคม 2549)

- ทัศนะต่อขบวนการแบ่งแยกดินแดน

จากการสนทนากลุ่มผู้รับสารชาวบ้านชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู - ปัตตานี บางส่วนมีการแสดงทัศนะเกี่ยวกับขบวนการแบ่งแยกดินแดน โดยแสดงท่าทียอมรับการมีอยู่ของขบวนการแบ่งแยกดินแดน ขณะเดียวกันก็แสดงทัศนะว่าขบวนการแบ่งแยกดินแดนก็คล้ายๆ กันกับรัฐ คือไม่สามารถปกป้องชีวิตและทรัพย์สินของเขาได้เช่นกัน โดยผู้รับสารส่วนหนึ่งมองว่าการ

แบ่งแยกดินในความเป็นจริงเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยากในปัจจุบัน และจะมีปัญหาตามมาอีกมาก โดยเฉพาะเรื่องการจัดสรรที่ทำกิน

“โจรแต่ก่อนอยู่ในป่า สมัยปี 13 - 14 สมัยโต๊ะครู “เปาะสู” แกยังเป็นโจร ยิงโรงพักก็อยู่ในป่ากันทั้งนั้นแหละ ตอนนั้นเราไปเป็นคนงานสร้างโรงเรียนที่ปีเหล็ง (อ.เจาะไอร้อง จ. นราธิวาส) สร้างเสร็จเป็นหลังๆ ก็ไม่เห็นจะเคยเจอ” (เลาะห์, สนทนากลุ่ม, 8 สิงหาคม 2549)

“จะแยกดินแดนปัตตานี เรื่องไร้สาระนะ เราว่าแยกไม่ได้หรอก” (อาลี, สนทนากลุ่ม, 8 สิงหาคม 2549)

“จะแยกกันจริงๆ นี่เราว่าหากคนมาปกครองก่อนดี เพราะตอนนี้ยังไม่รู้เลยว่าจะมาปกครองเมือง ตานี หาก่อนหาให้พบสิ แต่ชอบมาอ้างว่าแยกรัฐปัตตานี โบบลิวที่ว่างๆ ใครก็เขียนได้ เด็กๆ เรียนหนังสือก็เขียนได้” (เลาะห์, สนทนากลุ่ม, 8 สิงหาคม 2549)

“ถ้าต้องแยกสงสัยต้องแบ่งสมบัติกันใหม่ละ ที่สร้างฯ กันมาตั้งแต่ สมัยบรรพบุรุษ เราไม่อยากให้เกิด ไม่อยากให้มี” (เลาะห์, สนทนากลุ่ม, 8 สิงหาคม 2549)

“ชาวบ้านเขายังไม่รู้เลยว่าเป็นใคร” (ญา, สนทนากลุ่ม, 8 สิงหาคม 2549)

“จะมาปกครองปัตตานีได้ไง คนไปตัดยางก็ถูกยิงตาย คนไปขายของก็ถูกยิงตาย แล้วจะมาปกครองประชาชนได้ไง” (เลาะห์, สนทนากลุ่ม, 8 สิงหาคม 2549)

7.1.2.2 ทัศนคติต่อข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

การสนทนากลุ่มของผู้รับสารชาวบ้านชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู - ปัตตานี แสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย พบว่ามีการตีความในประเด็นต่อไปนี้ คือ การรายงานข่าวไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในพื้นที่ และการรายงานข่าวในลักษณะโฆษณาชวนเชื่อของข่าวโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- การรายงานข่าวไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในพื้นที่

ผู้รับสารชาวบ้านชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู - ปัตตานี แสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยว่า การรายงานข่าวที่เกี่ยวกับกรณีปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ขาดความสม่ำเสมอและคงเส้นคงวา อีกทั้งยังไม่ตรงกับความจริงที่ได้รับรู้มา

"บางทีมากเกินไป ชาวบางทีก็จริงมั่งไม่จริงมั่ง ที่มันมารวมกันอยู่" (อาลี, 8 สิงหาคม 2549)

"สื่อก็มีทั้งเพที่สร้างสรรค์บ้างไม่สร้างสรรค์มั่ง แต่ชาวที่ออกก็ไปทางรัฐเพ (ทั้งนั้น) ไม่ค่อยมีเรื่องพวกเรา" (เลาะห์, สนนทากลุ่ม, 8 สิงหาคม 2549)

"เขาไม่เข้าใจหรอก เขาไม่ได้อยู่ในพื้นที่ เขาไม่เห็นหรอก มาบอกว่าเรื่องนี้ไม่ดี เรื่องนี้ทำไม่ได้ ว่ากันแต่หลักการ แต่เขาไม่เห็นของจริง เราก็ไม่ว่าอะไรนะ" (หลี, สนนทากลุ่ม, 8 สิงหาคม 2549)

ผู้ร่วมสนทนากลุ่มคนหนึ่งยกตัวอย่างกรณีกรณีกรือเซะว่า กลุ่มที่ก่อการในมัสยิด ได้ยอมแพ้แต่ก็ยังถูกเจ้าหน้าที่ใช้ความรุนแรงเข้าปราบปรามทั้งหมด

"เอาชาวที่ไหนมาลงว่าพวกที่อยู่ในกรือเซะสู้กับนาย มีแต่คนที่ทำนั้นยอมหมดแล้วแต่ยังถูกยิง" (ญา, สนนทากลุ่ม, 8 สิงหาคม 2549)

สำหรับกรณีตากใบกลุ่มผู้รับสารแสดงความคิดเห็นว่า กลุ่มผู้ชุมนุมไม่ได้ใช้ยาเสพติดเหมือนกับที่ข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยได้รายงาน ซึ่งผู้ชุมนุมไม่ได้มีแต่กลุ่มวัยรุ่น แต่มีเด็ก ผู้หญิงและคนแก่ ซึ่งคนเหล่านี้ไม่น่าจะเป็นกลุ่มที่ใช้ยาเสพติด

"ไม่จริงหรอกคนอายุ 60 ปีแล้วจะมาติดยาไม่น่าจะใช่แล้ว ซึ่งก็คงมีบ้างแต่ไม่น่าจะใช่ทั้งหมดแน่นอน" (หลี, 8 สิงหาคม 2549)

"ผู้หญิงก็มีไม่ติดยาหรอก" (กอเซ็ง, 8 สิงหาคม 2549)

โดยผู้รับสารให้เหตุผลว่าการรายงานข่าวผิดจากความเป็นจริงที่รับรู้จากในพื้นที่ เนื่องจากมีแหล่งตรวจสอบความจริงหลายช่องทาง ทั้งระบบเครือข่ายที่มีอย่างกว้างขวางและระบบข่าวลือที่แพร่กระจายอย่างรวดเร็ว

"รายละเอียดมันมาปากต่อปาก เร็วกว่าฟังข่าว" (หลี, สนนทากลุ่ม, 8 สิงหาคม 2549)

"ก็มีคนเห็นเองเราก็ต้องเชื่อสิ พรรคพวกเราก็บอกมา" (เลาะห์, สนนทากลุ่ม, 8 สิงหาคม 2549)

"มันก็ทำให้เรารู้เลยว่าชาวที่ออกทางวิทยุหรือที่อื่นๆ มันเป็นเรื่องที่โกหก" (กอแข็ง, สนนากลุ่ม, 8 สิงหาคม 2549)

"พูดง่าย ๆ สิบปากพูดเหมือนกันหมด จะไม่ให้เราเชื่อได้ไงพอชาวออกมาถึงคนละทางคนละแนวกัน" (หลี่, สนนากลุ่ม, 8 สิงหาคม 2549)

- การรายงานข่าวในลักษณะโฆษณาชวนเชื่อ

ผู้รับสารชาวบ้านชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู – บัตตานี บางคนแสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวเป็นไปในลักษณะที่โฆษณาชวนเชื่อให้คนฟังเชื่อว่า เช่น การรายงานข่าวว่ารัฐรู้ปัญหาของพื้นที่ภาคใต้ดี การกล่าวเช่นนี้เท่ากับว่ารัฐไม่สนใจที่จะรับฟังปัญหาจากคนที่อยู่ในพื้นที่แต่อย่างใด

"ชอบบอกจั่งว่ารู้แล้ว เราอยู่ตรงนี้เรายังไม่รู้เลยว่าหัวตอ (ต้นตอ) มันอยู่ไหน ถ้ารู้ก็ต้องแก้ได้แล้วสิ ห้ามได้หยุดได้ นี่ไม่รู้มีแต่มาบอกว่ารู้ ชาวบ้านก็มีแต่ตายกับตายสิ" (เลาะห์, สนนากลุ่ม, 8 สิงหาคม 2549)

"รู้แล้ว พอเราออกไปแล้วใครจะมาฟังปัญหาเรา ก็เขาล่นบอกว่ารู้อแล้วนี่ รู้ทุกอย่าง" (เลาะห์, สนนากลุ่ม, 8 สิงหาคม 2549)

7.1.3 กลุ่มชาวบ้านไทยมลายูมุสลิม – นราธิวาส

กลุ่มผู้รับสารเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากกรณีตากใบโดยตรง เป็นชาวบ้านจากอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาสที่ญาติพี่น้องหลายคน เข้าร่วมชุมนุมที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอตากใบ

7.1.3.1 ทัศนคติต่อนโยบายของรัฐ

การสนทนากลุ่มของผู้รับสารชาวบ้านไทยมลายูมุสลิม – นราธิวาส ต่อทัศนคติของนโยบายรัฐ ปรากฏการตีความในประเด็นต่อไปนี้ คือ การใช้ความรุนแรงของรัฐในการปราบปรามต่อกรณี กรือเซะและกรณีตากใบ และรัฐมีอคติต่อผู้ชุมนุม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- การใช้ความรุนแรงของรัฐในการปราบปรามต่อกรณี กรือเซะและกรณีตากใบ

ผู้รับสารชาวบ้านไทยมุสลิม - นราธิวาส เป็นกลุ่มที่มีความอ่อนไหวต่อประเด็นคำถามเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงของรัฐ เนื่องจากเป็นกลุ่มที่ผู้ชุมนุมและกลุ่มญาติผู้ได้รับผลกระทบในกรณีการชุมนุมที่หน้า สถานีตำรวจอรออำเภอตากใบ

โดยกลุ่มผู้รับสารได้แสดงความเห็นต่อการใช้ความรุนแรงในกรณีหรือชะว่า รัฐน่าจะมึวิธีการที่ดีกว่านี้ ซึ่งสามารถที่จะกดดันผู้ก่อความไม่สงบโดยหลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรง และยังได้แสดงความเห็นว่ามัสยิดหรือเซ เป็นศาสนสถานที่ไม่ควรปล่อยให้มีการนองเลือดในพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์

"ที่หรือเซล้อมให้เขาหมดแรงก็ได้ ให้อัดข้าวสักสองคืนก็ได้พอเหนื่อยเขาก็ออกมาเอง ดันไปกราดยิงเขาแล้วไปหาว่าพวกนี้เป็นพวกก่อการร้าย มีอคติ ปืนก็ไม่มึมีแต่พรมี่แต่ดาบ" (ตา, สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2549)

"ไม่น่าจะยิงถล่มเข้าไปในนั้น หรือเซ เป็นมัสยิดเก่าแก่จะเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ไม่น่าทำกันแบบนี้" (เซาะ, สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2549)

"น่าจะมึทางออกที่ดีกว่านี้ ทำไม่ต้องให้นองเลือดกันในวันด้วย" (ละ, สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2549)

ส่วนกรณีตากใบกลุ่มผู้รับสารแสดงความเห็นว่า รัฐได้ใช้ความรุนแรงในการสลายผู้ชุมนุมอย่างมากและการจัดการต่อผู้ชุมนุมไม่มีการจัดการที่ดี ทำให้ทั้คนๆที่เคยมีเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งเคยมีความรู้สึกในเชิงบวกเปลี่ยนเป็นในเชิงลบ

"เจ้าหน้าที่ทำงานมั่วมาก จับคนบริสุทธิ์ที่ไปร่วมให้ปนกันไปหมด จับไปหมดเลยไม่แยกแยะให้ดี" (ตา, สนทนากลุ่ม 15 กรกฎาคม 2549)

"ทั้งฉีดน้ำ ทั้งยิงปืนขู ไม่เรียกว่ารุนแรงอีกหรือไง" (เซาะ, สนทนากลุ่ม 15 กรกฎาคม 2549)

"ก่อนมีเหตุการณ์กับเจ้าหน้าที่เราพอจะพูดกันได้ แต่ตอนนี้หน้าก็ไม่อยากเจอ" (ละ, สนทนากลุ่ม 15 กรกฎาคม 2549)

- รัฐมีอคติต่อผู้ชุมนุม

ผู้รับสารชาวบ้านไทยมลายูมุสลิม - นราธิวาส มีทัศนคติต่อรัฐว่ามีอคติต่อผู้ชุมนุม โดยเปรียบเทียบให้เห็นว่า การประท้วงในลักษณะเดียวหากไม่ได้อยู่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ก็จะเป็นการชุมนุมเรียกร้องธรรมดา แต่เมื่อเกิดในพื้นที่ก็จะถูกมองว่าเป็นการชุมนุมที่มีกลุ่มผู้ไม่หวังดีอยู่เบื้องหลัง ซึ่งนำไปสู่การใช้การปราบปรามด้วยการใช้ความรุนแรง

"รัฐไม่มีความเป็นธรรมชอบมองแต่ที่เราเป็นคนร้ายจริงๆ พอสลายชุมนุมเสร็จแม่ทัพก็ประกาศว่า เราชนะแล้ว เราทำงานเราจับคนร้ายได้ เราทำงานสำเร็จแล้ว ทหารทั้งหมดไซโยเลยนะ เขาไม่คิดหรอกว่าเหตุการณ์มันจะยืดเยื้อ เลยมาถึง 2 ปี นึกว่าจบแค่ตอนปราบ" (นะ, สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2549)

"ที่ชุมนุมที่กรุงเทพเป็นเดือนๆ ไม่เห็นเป็นอะไรนี่เราแค่ 7 ชั่วโมงเอง เป็นเรื่องเป็นเดียดเป็นร้อนที่กรุงเทพเลยคนเยอะกว่าเราชุมนุมอีก" (นะ, สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2549)

"ที่กรุงเทพฯ ประท้วงกันนี่คำที่ใช้บนเวทีนะก็รุนแรงกว่าบนเวทีเราอีกนะ พวกเราแค่นี้ไปชุมนุมกันไปหัวเราะสนุกสนาน ไม่ได้มาติดยาแบบที่เขาหรอก" (ละ, สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2549)

"รัฐหวาดระแวงคนมุสลิม ระแวงมาตลอดตั้งแต่กรี๊ดเซมา เหมือนระแวงเราที่ตากใบแล้วก็จับลงที่ความรุนแรงเหมือนกัน" (ตา, สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2549)

7.1.3.2 ทัศนคติต่อข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

การสนทนากลุ่มของผู้รับสารชาวบ้านไทยมลายูมุสลิม - นราธิวาส ต่อทัศนคติต่อข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ปรากฏการตีความในประเด็นต่อไปนี้ คือ การรายงานข่าวละเอียดต่อความรู้สึกของคนในพื้นที่, การรายงานข่าวมีอคติต่อผู้ชุมนุม, การรายงานข่าวในลักษณะโฆษณาชวนเชื่อ, การรายงานข่าวไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในพื้นที่และ การรายงานข่าวเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- การรายงานข่าวในลักษณะโฆษณาชวนเชื่อ

กลุ่มผู้รับสารตีความการรายงานข่าวของ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยว่าเป็นการรายงานข่าวในลักษณะโฆษณาชวนเชื่อ โดยเฉพาะประเด็นการแก้ปัญหาใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มักรายงานในทำนองว่าจะสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในเวลาไม่นาน ซึ่ง

ผู้รับสารแสดงทัศนคติที่ขัดกับความเป็นจริงที่การแก้ปัญหาที่มีความยุ่งยากซับซ้อนไม่มีที่สามารถที่จะกำหนดระยะเวลาการแก้ปัญหาได้ ซึ่งการรายงานข่าวในลักษณะเช่นนี้ขาดความน่าเชื่อถือ

“พูดได้ใจว่าปัญหาภาคใต้จะทำให้เสร็จโดยเร็วได้ใจ เรื่องนี้มันเรื่องยาก ก็อีกเดือน ก็คงจะจบในสามสัปดาห์ จะเป็นไปได้ใจ” (ละ, สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2549)

“ถ้าเขาจริงจังปานนี้เขาก็แก้สำเร็จแล้วแหละ เขาพูดมาก็ปีแล้วถ้ารู้ความจริงคืออะไรทำไมไม่แก้ให้จบเร็วๆ เขาคุยกันอย่างนี้นะบอกชาวบ้านว่ารู้แล้วตัวการคือใครแต่ทำไมแก้ไม่ได้สักทีอะไรอย่างนี้ (ไย, สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2549)

“ถ้ารู้จริงนะแก้สำเร็จไปนานแล้ว เขาพูดกันมาก็ปีแล้ว” (ตา, สนทนากลุ่ม 15 กรกฎาคม 2549)

“ถ้ารู้ความจริงคืออะไรทำไมถึงแก้ไม่ได้สักที” (ละ, สนทนากลุ่ม 15 กรกฎาคม 2549)

“เวลาฟังข่าวแล้วเรา รู้สึก เนกาทิฟ (Negative) ตลอดจะให้คลี่คลายๆ ง่ายๆ ได้ใจเดี๋ยวก็ไปจับคนโน้นมาคนนี้มา ส่งผลกระทบให้เกิดกับคนอื่นอีกเรื่องก็ยิ่งยืดเยื้อขึ้นไปใหญ่ ที่จับๆ นี้ก็แค่สงสัยทั้งนั้นไม่ใช่ตัวจริง” (ตา, สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2549)

- การรายงานข่าวไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในพื้นที่

กลุ่มผู้รับสารชาวบ้านไทยมลายูมุสลิม - นราธิวาส แสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยว่า ไม่ตรงกับข้อเท็จจริงที่ตนประสบ โดยเฉพาะข้อเท็จจริงในกรณีตากใบเนื่องจาก บางคนอยู่ในที่เกิดเหตุและบางคนก็เป็นญาติของผู้สูญเสียจากการสลายการชุมนุม อีกทั้งเมื่อเปรียบเทียบกับกรณียุทธการข่าวจากสื่อของประเทศมาเลเซียและวีดิการสลายการชุมนุมที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอตากใบ ก็มีความแตกต่างในรายละเอียดอย่างสิ้นเชิง

“ข่าวที่ออกไปมันไม่เหมือนกับที่เราฐานะ ที่กะ (พี) ไม่ชอบเพราะเราอยู่ในเหตุการณ์ด้วยใจพอเราฟังข่าวแล้วมันก็ไม่ค่อยตรง” (นะ, สนทนากลุ่ม 15 กรกฎาคม 2549)

“ใช้ยาอะไรกันล่ะ ช่วงนั้นเดือนบวชนะ” (ตา, สนทนากลุ่ม 15 กรกฎาคม 2549)

"คนติดยาไม่มีหรอก ยิ่งอยู่กลางแดดด้วยทั้งวัน ตาลอยๆ เหมือนคนติดยาอย่างมาก"
(ตา, สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2549)

"นายกมาพูดได้ใจว่าคนที่มาเมาเหล้า มีกลิ่นเหล้า ก๊ะ (พี่) เคยบอกนักข่าวไอทีวี ว่าเราอยู่ในเหตุการณ์เรารู้ว่าอะไรจริงและไม่จริง คนที่ไปนั้นจะอยู่ในช่วงปอซอ(ถือศีลอด) หมด"
(นะ, สนทนากลุ่ม 15 กรกฎาคม 2549)

"ข่าวตากใบ สื่อเมืองไทยไม่มีสำนักข่าวไหนออกให้เห็นชัดหรอก บิดเบือนทำไม มีแผ่นซีดีเท่านั้นแหละที่ออกมาเหมือนจริง" (สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2549)

"แต่เราอยู่ในเหตุการณ์ไง เรารู้เราเห็นใครยิงบ้าง" (นะ, สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2549)

"ที่ข่าวออกว่าสลายการชุมนุมเป็นขั้นเป็นตอน เล่าให้ฟังก็ได้ว่าจริงมั๊ย ตอนประกาศเขาก็เตือนอย่างเป็นขั้นตอนอยู่แล้ว เขาประกาศเลยว่าเขาจะปล่อย ชรบ.ตอน 11.00 น. เราก็รอชิวพอถึงเวลา เราก็ถามเขาก็บอกว่า 13.00 น. เพราะว่าเขากำลังประชุม ที่ชุมนุมก็ว่า ทำไม่ช้าจัง ก็สั่งเลื่อนไป 15.00 น. ก็รออีก พอ 14.30 น.ก็เฮารถฉีดน้ำมาใส่เรา" (นะ, สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2549)

"อัลเลาะห์ช่วยเยอะนะไม่เงินตายหมดแล้วมั้ง เราหมอบในน้ำเลยรอดคนในนั้นไม่ใช่ 300 นะแต่เกือบ 10,000 คนไม่เหมือนที่ข่าวออกหรอก" (นะ, สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2549)

- การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยขาดความน่าเชื่อถือ

กลุ่มผู้รับสารชาวบ้านไทยมลายูมุสลิม - นราธิวาส แสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยว่า ขาดความน่าเชื่อถือรวมถึงสื่อสำนักอื่นๆ ของไทยด้วย ขาดความน่าเชื่อถือต่อการรายงานข่าวในกรณีตากใบ แตกต่างจากสื่อต่างประเทศ เนื่องจากไม่มีผู้สื่อข่าวลงมาพูดกับผู้ชุมนุมและผู้ได้รับผลกระทบจากการสลายการชุมนุมเลย

"นักข่าวไม่ค่อยมาคุยกับเราหรอก แรกๆ นี้มีแต่ไอทีวี แต่พวกต่างประเทศจะมาคุยกับเรามาก ไปแลนด์ ก็มี มาเลเซีย, อินโดนีเซีย ก็มี" (นะ, สนทนากลุ่ม 15 กรกฎาคม 2549)

- การรายงานข่าวเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐ

กลุ่มผู้รับสารชาวบ้านไทยมุสลิม - นราธิวาส แสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยว่า การใช้แหล่งข่าวระดับสูง เช่น จุฬาราชมนตรี ซึ่งรัฐคิดว่าเป็นประมุขสูงสุดของพี่น้องมุสลิม เพื่อสร้างความชอบธรรมและระงับข้อพิพาทจากการใช้ความรุนแรงในการสลายการชุมนุม ว่ารู้สึกเฉยๆ เนื่องจากเห็นว่า จุฬาราชมนตรีอาจไม่ทราบข้อเท็จจริงที่เกิดในพื้นที่จริง

“ท่านจุฬาฯ พูดเราก็นับถือ ก็รับฟังเฉยๆ เรายังนับถืออยู่เพราะท่านไม่อยู่ในเหตุการณ์จริง ไม่รู้ว่าเขาได้รับผลกระทบไงเขาก็พูดได้เราก็รับฟัง” (เขาะ, สนทนากลุ่ม, 15 กรกฎาคม 2549)

7.1.4 ชาวบ้านไทยมุสลิม - ยะลา

กลุ่มผู้รับสารซึ่งเป็นชาวบ้านชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู อาศัยอยู่ในพื้นที่ อ.เมือง จังหวัดยะลา ในพื้นที่รอยต่อระหว่างจังหวัดปัตตานีกับจังหวัดนราธิวาส ซึ่งเกิดเหตุความไม่สงบอยู่บ่อยครั้ง

7.1.4.1 ทัศนคติต่อนโยบายของรัฐ

การสนทนากลุ่มของผู้รับสารชาวบ้านชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู - ยะลา แสดงทัศนคติต่อนโยบายรัฐ พบว่ามีการตีความในประเด็นต่อไปนี้ คือ การใช้ความรุนแรงของรัฐในการปราบปรามต่อกรณี กรือเซะและกรณีตากใบ, การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและทัศนคติต่อผู้ชุมนุมโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- การใช้ความรุนแรงของรัฐในการปราบปรามต่อกรณี กรือเซะและกรณีตากใบ
กลุ่มผู้รับสารชาวบ้านชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู - ยะลา ส่วนใหญ่แสดงทัศนคติต่อการใช้ความรุนแรงในการปราบปรามกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในกรณีกรือเซะว่า ไม่ควรใช้ความรุนแรงในมัสยิดซึ่งเป็นศาสนสถาน ในขณะที่บางคนมองว่าการกระทำของผู้ก่อการนั้นก็มิเหตุสมควรให้เจ้าหน้าที่ต้องปราบปราม

“เขาก็ทำหน้าที่ของเขาไม่ได้เกินกว่าเหตุหรอกก็ถืออาวุธไปหาทหาร ใครมั่งจะไม่ยิง (เซ็ง, สนทนากลุ่ม, 5 กันยายน 2549)

"รู้เรื่องแล้วก็ใจคอไม่ดี กรือเซะ เป็นที่ศักดิ์สิทธิ์นั้นไม่น่าจะยิงเข้าไป" (อัศ, สนทนากลุ่ม, 5 กันยายน 2549)

"ไม่น่าจะใช้ความรุนแรงกับที่นั่น เจ้าหน้าที่ระวางคนมุสลิมเลยทำให้มีคนตายมาก" (อาลี, สนทนากลุ่ม, 5 กันยายน 2549)

"ยังไงก็ไม่ควรยิง ไม่ควรโยนระเบิดเข้าไป เจ้าหน้าที่น่าจะให้เขาออกมาข้างนอก ไม่ใช่ยิงเข้าไปในมัสยิด" (มะ, สนทนากลุ่ม, 5 กันยายน 2549)

ในกรณีตากใบ กลุ่มผู้รับสารแสดงทัศนคติว่าไม่น่าจะใช้วิธีการรุนแรงในการสลายการชุมนุม โดยเฉพาะการขนย้ายที่ทับซ้อนกันจนทำให้มีผู้เสียชีวิตเป็นเรื่องที่สะเทือนใจมากและบางครั้งรู้สึกเหมือนถูกข่มเหงรังแกโดยรัฐ

ไม่มีการชุมนุมที่ไหนที่ต้องมีคนบาดเจ็บตายมากขนาดนี้รัฐทำให้หลายคนตาย ทุกวัน บางคนพิการยังพิการอยู่เลย (เซ็ง, สนทนากลุ่ม, 5 กันยายน 2549)

"นี่มีคนตายที่ต้องทรมานในรถ การตายแบบนี้เรารับไม่ได้" (อาลี, สนทนากลุ่ม, 5 กันยายน 2549)

"มันหนักเกินไปสำหรับความรู้สึกรับไม่ไหวกับที่นายเขาทำ ถ้าถูกยิงแล้วตายหรือถูกลูกหลงตอนไปประท้วงก็ยังไม่พอทำให้ใจได้ แต่นึกว่าก่อนตายต้องทรมาน เรายอมรับไม่ได้" (อันวาร์, สนทนากลุ่ม, 5 กันยายน 2549)

"สิ่งที่เรากลัวก็คือ ถ้าเกิดผู้รู้ในพื้นที่ "ปัตตา" (การวินิจฉัย) ว่ารัฐข่มเหงรังแกพี่น้องมุสลิม ถ้าถึงวันนั้นถ้าการรบกับรัฐไทยจะถือเป็น "ญิฮาด" (สงครามศักดิ์สิทธิ์) วันนั้นแผ่นดินจะลุกเป็นไฟ" (มะ, สนทนากลุ่ม, 5 กันยายน 2549)

ผู้รับสารบางคนแสดงความคิดเห็นในกรณีตากใบเพิ่มเติมว่า เนื่องจากรัฐหวาดระแวงผู้ชุมนุมซึ่งเป็นคนมุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มากเกินไป ทั้งๆ ที่เป็นสิทธิทางการเมือง

"มองให้ธรรมดาเขามีสิทธิที่ชุมนุมนะ ถ้ามองว่าเราเป็นไทยเราก็ต้องมีสิทธิที่จะชุมนุมสิ" (อัศ, สนทนากลุ่ม, 5 กันยายน 2549)

"รัฐบาลไม่น่าทำกับผู้ชุมนุมแบบนั้น เขาไปประท้วงเพราะเขาคิดว่าคนที่โดนจับไม่ได้รับความยุติธรรม เป็นสิทธิที่เขาจะไปได้" (มะ, สนทนากลุ่ม, 5 กันยายน 2549)

- การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

กลุ่มผู้รับสารชาวบ้านชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู – ยะลา ส่วนหนึ่งแสดงทัศนคติว่า รัฐไม่มีความสามารถในการปกป้องคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินในชีวิตประจำวัน เช่น การประกาศหยุดงานวันศุกร์ ประชาชนส่วนใหญ่ก็ไม่ได้เห็นด้วย แต่ต้องหยุดงานเพราะหวาดกลัวกลุ่มก่อความไม่สงบและไม่กล้าที่จะเข้าไปขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่รัฐ เนื่องจากไม่ไว้วางใจเจ้าหน้าที่

“พอมีเรื่องมีราวกระบอกปืนหันมาทางชาวบ้านเราอย่างเดียว เราลำบากมากทำอะไรไม่ได้เลย (อันवार, สนนากลุ่ม, 5 กันยายน 2549)

“จะออกไปตัดยางตอนเช้ามีดก็ไม่กล้าออก ทั้งๆ ที่ช่วงนี้ราคายางดี น่าจะได้กำไรกลัวทั้งคนร้ายกลัวทั้งเจ้าหน้าที่นะ” (เซ็ง, สนนากลุ่ม, 5 กันยายน 2549)

“ตลาดวันศุกร์ไม่มีใครกล้าออกไปทำงานกันหรอก แถวนีเคยมีร้านน้ำชาเปิดวันศุกร์เปิดแค่วันเดียว มีจดหมายมาขู่ก็เลยต้องปิด จะเอาเจ้าหน้าที่ไหนมาดูแลได้หมด” (มะ, สนนากลุ่ม, 5 กันยายน 2549)

“อยู่ใกล้ทหารตำรวจก็ไม่ใช่ว่าจะปลอดภัย มีสิทธิโดนลูกหลงเอาง่ายๆ ถอยห่างไว้จะดีกว่านะ” “จะออกไปตัดยางตอนเช้ามีดก็ไม่กล้าออก ทั้งๆ ที่ช่วงนี้ราคายางดี น่าจะได้กำไรกลัวทั้งคนร้ายกลัวทั้งเจ้าหน้าที่นะ” (เซ็ง, สนนากลุ่ม, 5 กันยายน 2549)

“ตลาดวันศุกร์ไม่มีใครกล้าออกไปทำงานกันหรอก แถวนีเคยมีร้านน้ำชาเปิดวันศุกร์เปิดแค่วันเดียว มีจดหมายมาขู่ก็เลยต้องปิด จะเอาเจ้าหน้าที่ไหนมาดูแลได้หมด” (อาลี, สนนากลุ่ม, 5 กันยายน 2549)

“ถามว่าเจ้าหน้าที่ดี? มีไหม ก็มีเยอะ แต่บางที่เราหวาดระแวงไม่ค่อยอยากให้เขาเข้ามาในหมู่บ้าน” (อันวาร, สนนากลุ่ม, 5 กันยายน 2549)

7.1.4.2 ทัศนคติต่อข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

การสนทนากลุ่มของผู้รับสารชาวบ้านชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู – ปัตตานี แสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย พบว่ามีกรณีความใน

ประเด็นต่อไปนี้ คือ การรายงานข่าวไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในพื้นที่ และการรายงานข่าวขาดความน่าเชื่อถือโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- การรายงานข่าวไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในพื้นที่

ผู้รับสารชาวบ้านชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู - ปัตตานี แสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยว่า การรายงานข่าวที่เกี่ยวกับกรณีปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ขาดความสม่าเสมอและคงเส้นคงวา อีกทั้งยังไม่ตรงกับความจริงที่ได้รับรู้มา

“ข่าวไม่ค่อยอธิบายรายละเอียดไม่เหมือนข่าวที่ฟ้าบอกได้หมดใครจับที่จุดไหน แต่พอเป็นเรื่องบ้านเราพูดไม่หมด ไม่เข้าใจเหมือนกันมันน่าจะอธิบายให้ครบทุกด้าน (อาลี, สนนากลุ่ม, 5 กันยายน 2549)

“ไม่เชื่อหรือกไม่เห็นใครจะมาแก้ปัญหาได้จริง เปลี่ยนไปเปลี่ยนมา เอาแน่ไม่ได้”

ผู้ร่วมสนทนากลุ่มคนหนึ่งยกตัวอย่างกรณีกรณีกรือเซะว่า ไม่เชื่อว่ากลุ่มที่ก่อเหตุเป็นกลุ่มที่ติดยาเสพติด

“เด็ก ๆ หลายคนเป็นคนเรียบร้อยเรียนดีนะไม่น่าจะทำแบบนั้น (เชิง, สนนากลุ่ม, 5 กันยายน 2549)

สำหรับกรณีตากใบกลุ่มผู้รับสารส่วนหนึ่งแสดงความคิดเห็นว่า รัฐไม่ควรปกปิดความผิดพลาดจากการขนย้าย ซึ่งการพูดความจริงพี่น้องมุสลิมน่าจะยอมรับได้

“ทำไมไม่รับบอกว่ามีคนตาย พูดความจริงออกมาก็ได้ เรื่องแบบนี้ถ้าบอกกันแต่แรกมุสลิมเราให้อภัยกันได้ เพราะเป็นความประสงค์ของพระเจ้า” (อัส, สนนากลุ่ม, 5 กันยายน 2549)

- การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยขาดความน่าเชื่อถือ

ผู้รับสารชาวบ้านชาวไทยมุสลิมเชื้อสายมลายู - ยะลา บางคนแสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ขาดความน่าเชื่อถือเนื่องจากขาดการ

อธิบายรายละเอียดที่ครบถ้วนและวิจารณ์แหล่งข่าวที่พูดส่วนใหญ่ไม่น่าเชื่อถือเพราะไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาได้จริงเหมือนกับที่พูด

“ข่าวไม่ค่อยอธิบายรายละเอียดไม่เหมือนข่าวที่พบบอกได้หมดใครเจ็บที่จุดไหน แต่พอเป็นเรื่องบ้านเราพูดไม่หมด ไม่เข้าใจเหมือนกันมันน่าจะอธิบายให้ครบทุกด้าน (อาลี, สนทนากลุ่ม, 5 กันยายน 2549)

“ไม่เชื่อหรือกไม่เห็นใครจะมาแก้ปัญหาได้จริง เปลี่ยนไปเปลี่ยนมา เอาแน่ไม่ได้” (อันวาร์, สนทนากลุ่ม, 5 กันยายน 2549)

7.2 กลุ่มผู้นำทางความคิด

กลุ่มผู้นำทางความคิดที่ร่วมสนทนากลุ่ม แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มพระสงฆ์, ผู้นำศาสนา, นักศึกษาและสื่อมวลชน โดยแต่ละกลุ่มมีลักษณะของการตีความแตกต่างกันไป ตามประสบการณ์และบริบททางสังคม โดยลักษณะเด่นของกลุ่มผู้นำทางความคิด (Opinion Leader) ก็คือ มีเป็นกลุ่มผู้รับสารที่มีอิทธิพลต่อความคิดของคนอื่นในสังคมและชุมชน

7.2.1 พระสงฆ์

ผู้รับสารกลุ่ม “พระสงฆ์” เป็นระดับพระสังฆาธิการสังกัดจังหวัดปัตตานีตั้งแต่บรรดาศักดิ์ระดับพระครูสัญญาบัตรไปจนถึงระดับพระราชาคณะชั้นสามัญ ซึ่งเป็นตำแหน่งเป็นเจ้าอาวาสวัดใน อ.เมือง, อ.หนองจิก, อ.โคกโพธิ์และ อ.ปะนาเระ ที่มีญาติโยมชาวไทยพุทธให้ความเคารพนับถือ

7.2.1.1 ทัศนคติต่อนโยบายของรัฐ

กลุ่มพระสงฆ์มีทัศนคติว่ารัฐต้องผู้ที่ปกป้องคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินโดยเฉพาะประชาชนทั่วไปซึ่งเป็นผู้บริสุทธิ์ ในสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยแสดงทัศนคติต่อรัฐดังต่อไปนี้

- การใช้ความรุนแรงของรัฐในการปราบปรามต่อกรณี กรือเซะและกรณีตากใบ
ผู้รับสารกลุ่มพระสงฆ์ส่วนใหญ่ แสดงทัศนคติต่อเหตุการณ์กรือเซะและตากใบว่าเมื่อกระทำความผิดก็ต้องสมควรได้รับการลงโทษตามกฎหมาย ซึ่งหากเป็นผู้ที่ไม่หวังดีต่อบ้านเมืองก็สมควรที่จะได้รับการปราบปรามโดยการใช้ไม้แข็ง

"พระเราไม่ได้เข้าไปอยู่ตั้งแต่ต้นเหมือนเรื่องอื่นๆ พระต้องเข้าไปรู้เพราะญาติโยมเขาเดือดร้อน เขาก็มาเล่าให้ฟัง หรือไม่ก็ฟังข่าวเอา กรือเซะ- ตากใบนี้ พระไม่ได้เข้าไปยุ่ง การปราบปรามนี้เข้าใจได้ว่ามันก็ต้องมีทั้งไม้อ่อนไม้แข็ง คนเราเมื่อมันทำผิดนะ ก็ควรที่จะต้องถูกลงโทษตามกฎหมาย" (พระสุนทรปริยัติวิธาน, สนทนากลุ่ม, 13 สิงหาคม 2549)

"อาตมาคิดว่า ที่ไปรวมที่กรือเซะ เพราะจะเป็นที่รวมให้คนทั่วโลก มาสนใจความจริงที่เกิดเหตุนี้ เพราะมีทหารมาจากที่อื่น ปฐมเหตุคือการฆ่าพระ ที่บาเจาะ วัดอุไรพัฒนาราม แล้วก็มาที่ยะลา พระที่วัดลำใหม่ ถูกไล่ฟัน มาที่กรือเซะ ทหารที่อยู่ตรงนั้นมาพักกับอาตามาที่วัด เล่าว่าเริ่มแรกมากัน 8 คน พวกจะไป "ตะวะห์" (ผู้แสวงบุญ) ธรรมดา คนที่อยู่ในเหตุการณ์นี้ก็คือเจ้าหน้าที่ ตามธรรมดาพวกนี้ ถ้าเป็นนักบวชจริงหรือ "สัปบุรุษ" มาเลี้ยงดูกันสักพักใหญ่ ก็มีรถจำนวนมากทยอยกันมาหลายคนเป็นชุดนักบุญหมด มาจากทุกที่หลายสำนัก พอมาถึงก็ทำพิธีละหมาด ต่างก็มาทำท่าทะเลาะกัน ซึ่งมีข้อไม้จะต่อยกัน อีกฝ่ายหนึ่งก็วิ่งกันมาที่ป้อมตำรวจ ตอนแรกเข้าใจว่าจะวิ่งมาเขาจะมาให้ช่วยเหลือเพราะหนีคู่อริมา แต่กลายเป็นว่าเข้ามาทำร้ายตำรวจเขาสร้างสถานการณ์ขึ้นมา เด็กที่ถูกฟันเป็นลูกศิษย์อาตมาที่วันนี้ยังมีชีวิตอยู่" (พระอุดมธรรมคณี, สนทนากลุ่ม, 13 สิงหาคม 2549)

"ลูกศิษย์อาตมาบอกว่า พวกนี้ถูกจ้างมาโดยมีผลประโยชน์สักอย่างพวกก่อการได้ไปรายละเอียด 1,000 บาท คนมาลุงคนละ 200 บาท สร้างเหตุให้มองว่าเหตุเกิดจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นผู้กระทำก่อนจะมีการชุลมุนกัน เขาต้องการว่าถ้าเวลามากไปกว่านี้ ตีจริงจนถึงมีดคำคนเป็นหมื่น การสร้างสถานการณ์ไม่ได้เกิดจากเจ้าหน้าที่ คนจากที่อื่นทั้งนั้น เป็นมาจากที่โน้นบ้าง ที่นี้บ้าง สะบ้าย้อยบ้าง ยะหาบ้าง แดงหนองจิกก็มี แต่มาเกิดเรื่องอย่างนั้นแล้ว ชาวมันไปเป็นแบบอื่น เพื่อที่ต้องการจะเรียกสิทธิอะไรบางอย่าง" (พระอุดมธรรมคณี, สนทนากลุ่ม, 13 สิงหาคม 2549)

- นโยบายของรัฐต่อการแก้ปัญหาพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้รับสารกลุ่มพระสงฆ์ส่วนใหญ่ มีทัศนคตินโยบายของรัฐในการแก้ปัญหาในพื้นที่ โดยพิจารณาจากการดำเนินการต่อกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ โดยเฉพาะการเรียกคนกลุ่มนี้ว่ากลุ่ม "ผู้หลงผิด" เป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสมโดยมองว่ากลุ่มผู้ที่กระทำผิดก็สมควรที่จะได้รับโทษตามกฎหมาย รัฐจะต้องรักษากฎหมายให้เที่ยงธรรม การดำเนินการดังกล่าวเป็นการเลือกปฏิบัติ ซึ่งทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันระหว่างกลุ่มคนไทย-พุทธ กับกลุ่มไทยมลายูมุสลิม

"ถ้ายังอยู่ในสภาพนี้อาตมาถือว่าแย่ ทำอะไรลงไปก็เหมือนมีอะไรมาปิดบัง โยมคิดดูซิ แม้แต่การขโมยไก่สักตัว ก็เป็นความผิดที่เราก็ต้องว่ากันไปตามกฎหมาย อันนี้ฆ่ากันตายกลับไม่เป็นไรใช้แค่คำว่า "หลงผิด" คำนั้นน่าจะใช้กับคนที่ทำผิดโดยไม่เจตนาโยนลูกระเบิดใส่เขา

แล้วนี่หลงผิดหรือ กฎหมายต้องเป็นกฎหมาย ใครเป็นผู้รักษากฎหมาย รัฐนั้นแหละที่ต้องคิดให้หนักกว่าอีกว่าจะแก้งังใจ" (พระครูพิณิจสมณการ, สนทนากลุ่ม, 13 สิงหาคม 2549)

"คนที่ไปหาผู้ใหญ่บ้าน - กำนัน ให้พาตัวออกมา พวกนี้ไม่ใช่พวกหลงผิดแล้วแต่เพราะมันหนีไปที่ไหนไม่ได้แล้วต่างหาก เพราะฉะนั้นกฎหมายก็ต้องให้เที่ยงธรรม ต้องแยกแยะให้ได้ว่าใครผิดจริง ใครมั่ว ไม่ใช่ฆ่าคนแล้วเอากลับไปบอกรม 5 วัน 7 วัน แล้วก็ส่งกลับออกมา" (พระครูนวกการโสภณ, สนทนากลุ่ม, 13 สิงหาคม 2549)

"เจ้าหน้าที่ของเรานี้ยอมรับกฎหมายหมด ไม่ค่อยปฏิบัติตามกฎหมายเพราะเมื่อผู้หนึ่งผู้ใดก่อเหตุขึ้น เจ้าหน้าที่เราจับ ก็จะมีชาวบ้านมาล้อมแล้วบอกว่าคนนั้นไม่ได้ผิดหรอก ศาลสถิตยุติธรรมก็ยังมี ตอนที่จับนี้เรายังไม่เป็นนักโทษที่นี่ เพียงแต่เป็นผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งแค่นี้ไม่น่าจะเดินขบวนไม่น่าจะเรียกร้องอะไร พอเจ้าหน้าที่เราไม่ยอมทำก็กลายเป็นว่าเลยตามเลย ครั้งหนึ่งปล่อย ครั้งที่สอง ทำใหม่อีก มันก็จะทำแบบนี้ตลอดแน่ๆ จะมาล้อมโรงพักจะมาล้อมเจ้าหน้าที่" (พระครูพิณิจสมณการ, สนทนากลุ่ม, 13 สิงหาคม 2549)

"ไม่ใช่ว่าพระจะต้องการหรือสนับสนุนให้ใช้ความรุนแรง ตามหลักแล้วอาตมาไม่ชอบหรือความรุนแรง อยากให้แก้ไขแต่ไม่ใช่แก้จากฝั่งรัฐด้านเดียว มันต้องไปจากการศึกษา เศรษฐกิจ การปกครอง สังคม แก้ไปพร้อมๆ กัน รัฐต้องปกครองให้เด็ดขาดด้วย ถ้าผิดก็ให้ว่ากันไปตามผิด เพราะว่ามันต้องแก้ไขไปพร้อมๆ กัน ไม่ใช่ว่าพระนี้จะต้องการความรุนแรง แต่อยากจะทำผิดแล้วก็ให้ดำเนินคดีกันตามกฎหมายตามความผิดของเขา" (พระครูพิณิจสมณการ, สนทนากลุ่ม, 13 สิงหาคม 2549)

"จะสามัคคีกับใคร เราเข้ากันไม่ได้มาตั้งแต่ไหนแต่ไรแล้ว เจออยู่กับเจอพวกนี้ให้ตีอันไหนก่อนดีนะ ที่จริงเราไม่แยก แต่เขานี้พยายามจะแยกตลอด ออแม่ชีแย(คนสยาม) ออแมนอายุ(คนมลายู) พอเห็นพวกเรา ก็บอกอย่าไปคบกับมัน" (พระครูนวกการโสภณ, สนทนากลุ่ม, 13 สิงหาคม 2549)

"เรานะยอมสามัคคี แต่เขาไม่ยอมสามัคคี" (พระสุนทรปริยัติวิธาน, สนทนากลุ่ม, 13 สิงหาคม 2549)

- การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

ผู้รับสารกลุ่มพระสงฆ์ส่วนใหญ่ แสดงทัศนคติต่อรัฐว่าขาดความสามารถพื้นฐาน การที่จะดูแลปกป้องคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินของพลเมืองชั้นพื้นฐาน ซึ่งในพื้นที่เกิดอำนาจซ้อน รัฐสามารถที่จะบังคับให้ประชาชนในพื้นที่หวาดกลัวและปฏิบัติตามคำสั่ง โดยรัฐไม่มีความสามารถเพียงพอที่จะไปจัดการ

“โธ้ยไม่เชื่อแล้ว จะให้ชาวบ้านเชื่อถือได้ไง 3 ปีที่ผ่านมารัฐไม่เคยออกมาบอกได้ว่าใครเป็นผู้กระทำ ใครเป็นตัวการเลย ใครเป็นผู้กระทำ เลยนะ 3 ปีมาแล้ว ชาวบ้านพุทธหนีออกพื้นที่ทุกวันเขามีสวนยางแต่ก็เหมือนไม่มีกันแล้วเพราะอะไรรู้ไหม เพราะเจ้าของสวนที่แท้จริงไม่กล้าที่จะเข้าสวน เมื่อไม่กล้าเข้าเจ้าของไม่กล้าเข้าสวน กลัวถูกยิง จะให้ชาวบ้านเชื่อถือรัฐนี่มันเชื่อถือยากแล้ว เพราะว่ารัฐไม่สามารถที่จะคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินของชาวบ้านที่นี่ได้” (พระครูพินิจสมณการ, สนทนากลุ่ม, 13 สิงหาคม 2549)

“ญาติโยมจะทิ้งที่ทำกินกันหมดแล้ว ขายสวนยางกันราคาถูกๆ แต่ไม่มีใครกล้าซื้อ พวกเล่นเอาจดหมายวางในจอกรองน้ำยาง ถ้าไม่จ่ายให้มัน ก็เอาปืนมายิงต้นยางให้ล้ม คนก็ไม่กล้าทำมาหากิน พวกเราอดอยอย่างเดียว” (พระครูนวการโสภณ, สนทนากลุ่ม, 13 สิงหาคม 2549)

“ประกาศหยุดวันศุกร์ ก็ไม่มีใครกล้าทำอะไรกันแล้ว” (พระสุนทรปริยัติวิธาน, สนทนากลุ่ม, 13 สิงหาคม 2549)

นอกจากนี้ยังสะท้อนว่ารัฐมีความอ่อนแอและล้มเหลว ซึ่งผู้รับสารกลุ่มพระสงฆ์เรียกร้องความปลอดภัยในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพในชีวิตประจำวัน

“พวกเราแถวนี้ระหว่งพึ่งแต่รัฐบาลอย่างเดียว ถ้ายังปล่อยอย่างนั้นะ ออย่าว่าแต่ 3 จังหวัดนะ ไปทั้งเมืองแน่ๆ ไปทั้งประเทศแน่” (พระครูนวการโสภณ, สนทนากลุ่ม, 13 สิงหาคม 2549)

“คนที่รู้เหตุการณ์ดีที่สุดคือ ตำรวจ ทหาร แล้วก็อีกฝ่าย แต่ละฝ่ายก็มองว่าถูกต้องทั้งสิ้น เจ้าหน้าที่ต้องแยกให้ได้ว่าใครเป็นใคร แล้วเอามาลงโทษด้วยกันไปตามความผิด ทั้งเจ้าหน้าที่ทั้ง ใจ ถ้าทำได้คงไม่เป็นแบบนี้ ที่มีครุหาย เจ้าหน้าที่ตาย ใครจะมารับผิดชอบ พวกสิทธิมนุษยชนเคยมาดูบ้างมั้ พระ - เณร เคยมาดู เอาไปเขียนบ้างไหม” (พระครูพินิจสมณการ, สนทนากลุ่ม, 13 สิงหาคม 2549)

“รัฐจับไม่ได้ไล่ไม่ทัน หาหลักฐานจับกุมคนร้ายไม่ได้ ก็เท่ากับเพิ่มบารมีให้เขาสวน นักการเมือง เจ้าหน้าที่ระดับตำบล พวกเขาอยู่ทั่วไปหมดประกบทั้งอบต. ทั้งกำนัน บางคนไม่ลงมือก็เป็นแนวร่วม แกล้งไม่รู้ไม่ชี้ ไม่ร่วมมือกับรัฐ แต่เห็นความเคลื่อนไหวของรัฐอยู่ตลอดเวลา เวลาเรียกประชุมมีคนของเขาแทรกอยู่ตลอด อาตมาว่าน่าจะราว 60 % ที่เป็นแนวร่วมในทุกหมู่บ้าน” (พระอุดมธรรมคณี, สนทนากลุ่ม, 13 สิงหาคม 2549)

- ทัศนคติต่อขบวนการแบ่งแยกดินแดน

“ก็เคยตั้งคำถามว่าทำไม สมชาย ตายมาที่ปีแล้ว ยังไม่รู้เลยว่าตายหรือยังไม่ตาย ยังไม่แน่ใจเลย แต่ไทยพุทธที่โดนฆ่านี้ ผู้พิพากษา นี้ถูกแน่ๆ แต่สื่อไม่เคยที่ลงเลย สื่อและ พวกสิทธิมนุษยชน ไม่เคยที่จะออกมาพูดว่า ให้เจ้าหน้าที่จับมาลงโทษตามกฎหมาย สมชายหายไปก็ปีแล้ว จะดึงมาตลอด กรือเซะมั่ง ตากใบมั่ง ผมกึ่งๆ ว่าแปลก มันไม่ใช่แค่ กรือเซะ ตากใบ แม่ลานนี่ก็มีเหตุการณ์ เกิดวันเดียว กัน แต่ไม่เห็นจะพูดถึง มีแต่เหตุการณ์พวกนี้แหละ” (พระสุนทรปริยัติวิธาน, สนทนากลุ่ม, 13 สิงหาคม 2549)

- การรายงานข่าวเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐ

ผู้รับสารกลุ่มพระสงฆ์บางรูป แสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยว่า การเป็นสื่อของรัฐก็ต้องนำเสนอเรื่องที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาล เน้นเรื่องเกี่ยวรัฐเป็นหลักอยู่แล้ว

“ข่าวสารของรัฐนะเปิดเผยบ้างในบางกรณีก็ไม่สามารถเปิดเผยได้ ไม่สามารถจะเปิดเผยอย่างเต็มที่ก็ได้ แต่ถ้าเกี่ยวกับเรื่องบริหารงานของรัฐบาลก็จะเน้นไปในทางนั้น” (พระสุนทรปริยัติวิธาน, สนทนากลุ่ม, 13 สิงหาคม 2549)

- การรายงานข่าวไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในพื้นที่

ผู้รับสารกลุ่มพระสงฆ์บางรูป แสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยว่า การรายงานข่าวไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในพื้นที่ โดยเฉพาะการอธิบายถึงสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ว่าจะดีขึ้นตามลำดับ ว่าเป็นเรื่องที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงที่กำลังประสพอยู่

“เหมือนอย่างผู้ใหญ่ที่ทำหน้าที่แทนรัฐบาลแทนนายกฯนี้ ลงมาทางใต้แป๊บเดียวแล้วก็กลับไปกรุงเทพฯบอกว่า “เหตุการณ์ดีขึ้น ไม่ช้ำก็สงบ” นี่คือชนกลุ่มน้อยที่หลงผิดอยู่ที่กระทำอยู่ แต่คนนี่ตายทุกวัน แล้วมาบอกว่าดีขึ้นมันดีขึ้นตรงไหน ก็คนมันตายทุกวันแต่ก่อน “ไอ้พวกนี้” จะไม่กล้าจะไปต่อกรกับเจ้าหน้าที่ทหารนี่จะไม่กล้าเลย เดียวนี้มันดูขี้ที่รองนายกมาบอกว่าสถานการณ์ดีขึ้นนี่ มันดีขึ้นตรงไหน รถยัมวี ที่นี้พังไปเป็นคันๆ แล้ว ถูกระเบิดพังไปก็คันแล้ว เขาเริ่มมาปักหลักสู้กับทหารแล้ว แต่ว่าในข่าวกลับพูดว่า “เหตุการณ์ดีขึ้น” (พระครูพิณิจสมณการ, สนทนากลุ่ม, 13 สิงหาคม 2549)

“พอฟังข่าวแล้วมันก็ค้านกับความรู้สึก พวกที่มานำมาสอน มันเป็นอุสตาซปลอมไม่ใช่ นักบวช แต่เป็นนักสร้างสถานการณ์แล้วข่าวที่เป็นลูกหลานของพวกที่ทำอะไรก็ตาม ได้รับการสงเคราะห์จากหน่วยงานของรัฐพอเดือดร้อนก็ให้ช่วยสงเคราะห์ ให้จัดที่อยู่ให้ทุนการศึกษา แต่คนที่ตายจริงคนที่อยู่ในสถานการณ์ เช่น ข้าราชการ ที่ทำงานโดยสุจริตกลับโดนทำโทษ ก็

เพราะว่าพวกสิทธิมนุษยชน ที่มาลำเอียงไม่สมควรที่จะเป็นสิทธิมนุษยชน" (พระอุดมธรรมคณิ, สนนากลุ่ม, 13 สิงหาคม 2549)

7.2.2 ผู้นำศาสนา

กลุ่มผู้นำศาสนา ที่ร่วมการสนทนากลุ่ม เป็น กลุ่มผู้นำศาสนา ซึ่งเป็นอาจารย์สอนอยู่ใน คณะศิลปศาสตร์ วิทยาลัยอิสลามยะลา วิทยาเขตปัตตานี อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ที่มีสถานะของการเป็นปัญญาชนมุสลิมและนักการศึกษา ในสถาบันระดับอุดมศึกษาซึ่งแยกไม่ออกระหว่างการศึกษาด้านโลก (Secular Education) และการศึกษาด้านธรรม (Sacred Education)

7.2.2.1 ทัศนะต่อนโยบายของรัฐ

จากการสนทนากลุ่มกับผู้รับสารกลุ่มผู้นำศาสนา พบทัศนะที่มีต่อนโยบายของรัฐ ในประเด็นดังต่อไปนี้คือ การใช้ความรุนแรงของรัฐในการปราบปรามต่อกรณี กรือเซะและกรณี ตากใบและนโยบายของรัฐต่อการแก้ปัญหาพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

- การใช้ความรุนแรงของรัฐในการปราบปรามต่อกรณี กรือเซะและกรณีตากใบ
กลุ่มผู้รับสารกลุ่มผู้นำศาสนาส่วนใหญ่ แสดงความคิดเห็นต่อรัฐในการใช้ความรุนแรงเข้าปราบปรามต่อทั้งกรณีกรือเซะและกรณีตากใบว่า เป็นเรื่องที่สามารถใช้วิธีการทางสันติวิธีเพื่อเกลี้ยกล่อมให้ผู้ก่อความไม่สงบยอมมอบตัวได้ โดยในกรณีกรือเซะกลุ่มผู้นำศาสนาแสดงทัศนะว่า ไม่สมควรอย่างยิ่งที่ใช้ความรุนแรงในการปราบปรามในศาสนสถานที่มีความศักดิ์สิทธิ์ และเป็นสัญลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ของปัตตานี

"เป็นเหตุการณ์ที่ผมไม่อยากให้เกิดขึ้นระหว่าง ทหารกับผู้ก่อความไม่สงบในมัสยิด มันทำให้ ชาวบ้านรอบๆ นั้น เจ็บปวด ที่นั่นเป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ทางรัฐใช้พลังอย่างไม่สมควรที่มัสยิด เราไม่ควรใช้อาวุธแต่ก็**แข่งเขาก็คงมองการตัดสินใจตามเหตุการณ์นั้นก็**ต้องทำเพราะจะมีดีแล้ว ประชาชนที่อยู่ตรงนั้นก็เข้ามาถ้ำรัฐปล่อยเวลาให้เนิ่นอาจจะจัดการยาก ทำให้ต้องตัดสินใจอย่างนี้แต่ทุกครั้งที่ผมผ่านหน้ากรือเซะผมก็คิดถึงเรื่องนี้" (อับดุลเลาะ, สนนากลุ่ม, 26 สิงหาคม 2549)

"คนที่นี่ 20 กว่า คน เหมือนหมาจนตรอก ล้อมแค่วันเดี๋ยวน่าจะยอม กระสุนปืนกับมีดพร้า ผมติดภาพแบบนั้น ผมรู้สึกเหมือนกับเขามองว่าคนที่นี่ไม่ใช่คนไทยเหมือนเป็นโจรภาพนั้นผมรับไม่ได้" (สุบัญญัติ, สนนากลุ่ม, 26 สิงหาคม 2549)

“เหมือนหมากในกระดานที่ต้องรุกรมาต ตามขั้นตอนที่ต้องทำแบบล้างเผ่าพันธุ์
เหมือนเดินหมากตามนี้ให้กวาดเกลี้ยงกระดาน แต่พอเนื้อหมากผ่านสื่อกี๊จะไม่ครบถ้วนใน
เหตุการณ์ ‘ไม่ค่อยมีใครวิเคราะห์’ (สามารถ, สนทนากลุ่ม, 26 สิงหาคม 2549)

ในส่วนของกรณีตากใบผู้นำศาสนาส่วนใหญ่มองว่า เป็นการละเมิดสิทธิ
มนุษยชนขั้นรุนแรงและอาจถือได้ว่าเป็นการฆ่าหมู่ ซึ่งจะต่อย้ำประวัติศาสตร์ของความเจ็บปวด
ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ตั้งที่เคยเกิดขึ้น ในอดีตคือเหตุการณ์ “กบฏดุซงญอ” ใน
ปี 2491 และเหตุการณ์ “สะพานกอตอ” ในปี 2518

“ผมรู้สึกแย่มากเพราะว่า มองว่าเป็นการที่ ทหาร – ตำรวจ ปฏิบัติเป็นสิ่งที่เกินกว่าเหตุ
ในการตัดสินใจอย่างนั้น ผมมองว่า ไม่ต่างจากพฤษภาทมิฬ หรือ ตุลาคม 2519 ไม่มีการใช้
หลักการทูตหรือหลักการเจรจาอย่างสันติวิธี เป็นเรื่องที่ตบเถื่อนทั้งๆ ที่พอเข้าใจได้ว่าเป็นเรื่อง
ความมั่นคง แต่รัฐทำเกินกว่าเหตุที่มีการปกปิดข้อมูล ผมว่ามันเป็นภาพความอับยศที่เกิดขึ้นซ้ำๆ
ซากๆ” (สุบัญญัติ, สนทนากลุ่ม, 26 สิงหาคม 2549)

“ผมมองว่าหนักกว่าที่ กรือเซะ ทั้งจำนวนและความโหดร้าย ทั้งด้านสิทธิมนุษยชน
นานาชาติก็ตำหนิรัฐไทยมากๆ” (สามารถ, สนทนากลุ่ม, 26 สิงหาคม 2549)

“บ้านเมืองนี้ เจ้าหน้าที่รัฐทำแบบนี้ ยิ่งย่ำให้เป็นแผลเป็นการย้ำประวัติศาสตร์ที่มีรอย
แผลเก่า ผมเลยมองว่าเราจับไม่ได้ บทสรุปเรื่องนี้การสอบสวนก็ยังไม่ชัดเจนอ้ออึ้ง เก็บข้อมูล
บางอย่างเพื่อความมั่นคงแล้วก็ไม่กล้าที่จะเปิดเผย” (มุฮัมมัดดาอุด, สนทนากลุ่ม, 26
สิงหาคม 2549)

- นโยบายของรัฐต่อการแก้ปัญหาพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้นำศาสนาบางคนแสดงทัศนคติต่อนโยบายของรัฐว่า มีนโยบายการแก้ปัญหา
พื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ขาดเอกภาพและขาดความแน่นอนในการแก้ปัญหา รวมไปถึง
ขาดอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นให้มีความชัดเจน

“เดี๋ยวนี้ไม่ค่อยเห็นแล้วเรื่องที่จะพูดว่า “โจรกระจอก” หรือ “เดี๋ยวทางการก็จับได้” เรา
ฟังแรกๆ เราจะศรัทธามาก พอเวลาผ่านไปก็ไม่เห็นทำได้ เขาทำให้รัฐบาลอยู่รอดไปวันๆ ได้
พูดแรงๆ ให้คนอื่นเจียบเป็นนายกรัฐมนตรีไม่เหมือนคุณทักษิณคนเดิมที่เคยน่ารัก พอหลังๆ อี
โก้เยอะ ก้าวร้าว ไม่เป็นนักการเมือง พาตัวให้รอดตัวไปวันๆ” (สามารถ, สนทนากลุ่ม, 26
สิงหาคม 2549)

"ข้อมูลในข่าวมันไม่คงที่ อย่างคำว่า ผู้ก่อการร้าย บางทีก็เรียก โจรกระจอก บางทีก็เรียก พู่โล ซึ่งเปลี่ยนได้ทุกวัน แสดงให้เห็นว่าขาดเอกภาพของการข่าว เดียวนี้เริ่มใช้ ผู้ไม่หวังดี ซึ่งไม่รู้ว่าเอาอันไหนกันแน่ แคชุดคำนี้ก็มามาก ต่างกรรมต่างวาระ ก็มีชื่อที่ไม่เหมือนกัน มันสะท้อนว่า การข่าวไม่มีความชัดเจน ผมฟังแล้วมันอึดอัดมันน่าจะมีพัฒนาการที่ดีกว่านี้อย่าเอาภาคใต้มาเป็นเรื่องเล่นๆ" (สามารถ, สนทนากลุ่ม, 26 สิงหาคม 2549)

7.2.2.2 ทัศนคติต่อข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

จากการสนทนากลุ่มกับผู้รับสารกลุ่มผู้นำศาสนา พบว่าทัศนคติที่มีต่อข่าวในประเด็นดังต่อไปนี้คือ การรายงานข่าวละเอียดต่อความรู้สึกของคนในพื้นที่, การรายงานข่าวเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐ, การรายงานข่าวไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในพื้นที่และการรายงานข่าวในลักษณะโฆษณาชวนเชื่อโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- การรายงานข่าวละเอียดต่อความรู้สึกของคนในพื้นที่

ผู้รับสารกลุ่มผู้นำศาสนาส่วนหนึ่ง แสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยว่า การรายงานข่าวบางลักษณะที่ขาดการอธิบายรายละเอียด หรือการอธิบายเหตุการณ์อย่างตรงไปตรงมา เท่ากับเป็นการไม่ให้ความสำคัญต่อผู้ฟังซึ่งอยู่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

"ผมว่าเรื่องที่รัฐพูดในข่าววิทยุแห่งประเทศไทย ความจริงที่พูดมันไม่ใช่ความจริงทั้งหมด มันก็ๆ ให้กลางๆ เข้าใจ แต่มันโหดร้ายต่อความรู้สึกของคนที่ยากหราบข้อเท็จจริง" (สุบัญญัติ, สนทนากลุ่ม, 26 สิงหาคม 2549)

"มันน่าที่จะให้สิทธิในการวิพากษ์วิจารณ์มากกว่านี้ เราพอจะเข้าใจได้ว่ามันคงไม่อาจจะนำเสนอตรงไปตรงมา 100% แต่ต้องไม่ลืมว่าในพื้นที่ไม่มีทางที่จะควบคุมข้อมูลข่าวสารอยู่ เราเลยไม่ค่อยรู้สึกแสบปีเท่าไร ถ้าข่าวมันเป็นไปในทางโฆษณาชวนเชื่อมากเกินไป" (สามารถ, สนทนากลุ่ม, 26 สิงหาคม 2549)

- การรายงานข่าวเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐ

ผู้รับสารกลุ่มผู้นำศาสนาบางคนแสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวว่า การนำเสนอคำพูดของแหล่งข่าวซึ่งเป็นผู้นำในบางประเด็น สามารถที่จะสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐในการปราบปรามกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ

“เรื่องปิ่นไป อาเจะห์ นี่สำคัญมาก ข้อสรุปมันเริ่มชัดว่าเป็นถูกเอามาใช้ในพื้นที่ไม่ได้ หมายไปไหนตามที่ข่าวเคยบอก แต่พอข้อมูลออกจากปากผู้นำมันจะมีนัยยะสูง มันจะล้าทับได้ เลยว่าสมควรแก่เหตุแล้วที่ใช้กำลังในการปราบปรามเพราะถือว่าพวกนี้เป็นโจร” (มุฮัมมัด ดาอุด, สนทนากลุ่ม, 26 สิงหาคม 2549)

● การรายงานข่าวไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในพื้นที่

ผู้รับสารกลุ่มผู้นำศาสนา แสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยว่า มีการรายงานที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในพื้นที่ ซึ่งมีรายละเอียดของข้อเท็จจริงในหลายแง่มุมแต่ถูกนำเสนอเพียงด้านใดหนึ่ง ซึ่งหากการรายงานข่าวไม่สามารถอธิบายเหตุการณ์ได้ครบถ้วน ผู้รับสารก็จะไปเปิดรับสื่อในช่องทางอื่นๆ เพื่อตรวจสอบข้อมูลข่าวสาร เช่น เปิดรับสื่อจากประเทศมาเลเซีย

“ข้อมูลดี ผมต้องการแค่ว่าข่าวหรือข้อเท็จจริงเท่านั้น เราก็พอเอามาเช็คได้นะ ไม่ต้องเชื่อมตาก็ได้เราค่อยเช็คเอา มันไม่ได้เลวร้ายไปหมดนะเราตรวจสอบได้” (อับดุลเลาะ, สนทนากลุ่ม, 26 สิงหาคม 2549)

“แต่ถ้าเราหาคำอธิบายจากข่าวในพื้นที่ไม่ได้ ส่วนใหญ่เราจะเบนไปหาสื่อมาเลเซียแทน” (อับดุลเลาะ, สนทนากลุ่ม, 26 สิงหาคม 2549)

“แม้ว่าตัวเนื้อข่าวและแหล่งข่าวกับข้อเท็จจริง ดูรวมๆ มันสมเหตุสมผล แต่ถึงยังงั้นในพื้นที่ต้องว่าไม่ใช่แน่ๆ มันเกิดเป็นความขัดแย้ง มันขัดกับความรู้สึกเขา” (มุสตอฟา, สนทนากลุ่ม, 26 สิงหาคม 2549)

“ผมถามว่าตัวท่านจุฬาราชมนตรีลงมาพื้นที่เองรีเปล่า แทบไม่เคยมาเลยมาพูดแบบนี้ เหมือนยิ่งซ้ำเติมความรู้สึกดูเหมือนท่านรับใช้รัฐ” (สามารถ, สนทนากลุ่ม, 26 สิงหาคม 2549)

“ท่านไม่รู้ความจริงหรือว่าที่มาที่เป็นยังไง” (มุสตอฟา, สนทนากลุ่ม, 26 สิงหาคม 2549)

“เหมือนท่านอ่านจากสคริป (Script) ของรัฐบาล เป็นเครื่องมือรัฐบาลในการนำเสนอความเห็นเพื่อสมานฉันท์ ผมเลยไม่เข้าใจว่าคนในพื้นที่เขาจะตีความดีกรีของข่าว ไปในทิศทางไหนบ้าง” (สุปัญญา, สนทนากลุ่ม, 26 สิงหาคม 2549)

"ช่วงนั้นเป็นเดือนบวชนะ (เดือนรอมฎอน) จริงๆ ดูเหมือนจะไม่รุนแรง แต่ตอนเอาคนไปทับซ้อนๆ กัน ถ้าดูข่าวจากฝั่งมาเลยเราจะเห็นได้ชัดว่า จำนวนคนชุมนุมมากกว่าที่สื่อไทยรายงาน การปะทะกวาดล้างเป็นยังไง จำนวนสูญเสียก็มากกว่า เพื่อนใกล้ๆ บ้านเล่าให้ฟังว่า มีคนไปทำงานในมาเลย์ ก็ไปมุงดู พอเข้าไปมุงด้วยแล้วก็หายแล้วก็เสียชีวิต มีคนที่ถูกสลายลงไปแช่ในแม่น้ำ แล้วจับให้ซ้อนกันในรถ" (มุสต่อฟา, สนทนากลุ่ม, 26 สิงหาคม 2549)

"บางทีก็สงสารเจ้าหน้าที่ซึ่งทำงานในพื้นที่ แต่การรายงานข่าวอย่างนี้จะลดความน่าเชื่อถือของรัฐเป็นอย่างมากเลยทีเดียว" (อับดุลเลาะ, สนทนากลุ่ม, 26 สิงหาคม 2549)

• การรายงานข่าวในลักษณะโฆษณาชวนเชื่อ

ผู้รับสารกลุ่มผู้นำศาสนาบางส่วนแสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยว่า มีลักษณะโฆษณาชวนเชื่อทั้งในส่วนของรูปแบบและเนื้อหา เนื่องจากการเป็นสื่อของรัฐที่ต้องทำหน้าที่ในการเป็นกระบอกเสียงในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของรัฐบาล

"ลักษณะของเขาเหมือนประกาศ จะมาเป็นชุดนะไม่มีความคิดเห็นมาที่ๆ ตรงๆ อ่านอย่างนั้นเลย ดูแข็งๆ แต่ดูน่าเชื่อถือมาก" (สามารถ, สนทนากลุ่ม, 26 สิงหาคม 2549)

"กระบอกเสียงรัฐบาลก็ต้องเป็นแบบนี้แหละ แทบไม่มีสิทธิปฏิเสธเลยบังคับให้ฟังกันเลยมีทุกสถานี รูปแบบไม่น่าดึงดูด แต่เราก็ฟังนะเอาไว้ตรวจสอบข้อมูลว่ารัฐมองเหตุการณ์ยังไง" (สุบัญญัติ, สนทนากลุ่ม, 26 สิงหาคม 2549)

"ความน่าเชื่อถือของผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญ กรณีตากใบ นายกฯ เราจะพูดแบบปากไวขาดข้อมูลที่ตีพอสื่อออกไป อย่างคำว่า "โจรกระจอก", "ผู้อยู่เบื้องหลัง", "นายกเชื่อว่าเขาเป็นไปขายต่อ" และมีคำพูดที่กระทบความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งๆ ที่จริงคำเหล่านี้ละเอียดอ่อนต่อความรู้สึก ต่อความน่าเชื่อถือจะเห็นได้ว่า ข่าวสารของรัฐโดยเฉพาะการข่าวจะไม่ค่อยน่าเชื่อถือ ทำหน้าที่แค่เป็นกระบอกเสียงรัฐบาล" (มุฮัมมัดดาอุด, สนทนากลุ่ม, 26 สิงหาคม 2549)

7.2.3 นักศึกษา

ผู้รับสารกลุ่มนักศึกษาเป็นนักศึกษาจากสาขาวิชานิติศาสตร์ คณะวิทยาการสื่อสาร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี เป็นกลุ่มนักศึกษาที่สนใจกิจกรรมทางสังคมและติดตามข่าวสารบ้านเมืองอยู่เสมอ

7.2.3.1 ทัศนคติต่อนโยบายของรัฐ

จากการสนทนากลุ่มกับผู้รับสารกลุ่มนักศึกษา พบทัศนคติที่มีต่อนโยบายของรัฐในประเด็นดังต่อไปนี้คือ การใช้ความรุนแรงของรัฐในการปราบปรามต่อกรณี กรือเซะและกรณีตากใบ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- การใช้ความรุนแรงของรัฐในการปราบปรามต่อกรณี กรือเซะและกรณีตากใบ
ผู้รับสารกลุ่มนักศึกษาส่วนใหญ่ แสดงทัศนคติต่อรัฐในการความรุนแรงเข้าปราบปราม ผู้ก่อความไม่สงบในกรณีกรือเซะว่า เจ้าหน้าที่ได้ใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ ซึ่งอาจมีความกดดันและต้องป้องกันตัวเอง

"จะนึกถึงภาพการปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐ มีการใช้ความรุนแรงมากกว่าที่เป็นเหตุการณ์ฆ่ารายวัน มีคนตายมาก สงสัยว่าทำไมต้องเป็นที่ กรือเซะ - มัสยิดที่มีประวัติศาสตร์นึกเหมือนว่ารัฐทำเกินกว่าเหตุรีเปลาตอนนั้นก็เชียร์ฝ่ายรัฐนะ" (สุวิทนา, สนทนากลุ่ม, 30 มิถุนายน 2549)

"คิดว่าเจ้าหน้าที่พยายามที่จะแก้ไขแล้วนะ แต่สุดท้ายก็ต้องใช้กำลังรัฐพยายามเสนอว่าเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่อย่างดีและถูกต้องแล้ว" (อารยา, สนทนากลุ่ม, 30 มิถุนายน 2549)

"ทหารบางที่อาจจะกดดันก็ได้อาจจะกลัวก็ได้ สถานการณ์นั้นคือการป้องกันตัวเองให้รอดเหมือนกัน เขาทำดีที่สุดแล้วนะ" (แวอาฟีน, สนทนากลุ่ม, 30 มิถุนายน 2549)

ขณะที่กรณีตากใบผู้รับสารกลุ่มนักศึกษาบางส่วนมองว่า รัฐมีข้อจำกัดมาจากการปฏิบัติงานซึ่งอาจจะมาจากความรู้จำกัดของการปฏิบัติงาน ที่ต้องทำตามคำสั่งภายใต้สถานการณ์ที่บีบบังคับและผู้รับสารบางส่วนแสดงทัศนคติว่า รัฐอาจจะทำรุนแรงเกินกว่าเหตุจริง

"เขาก็ไม่อยากจะทำอะไรแบบนี้หรอก ทุกคนพยายามทำให้เกิดสันติที่สุด พยายามลดความรุนแรง บางที่ไม่เหมาะกับสถานการณ์" (อารยา, สนทนากลุ่ม, 30 มิถุนายน 2549)

"เป็นหน้าที่ของเขาที่เขาได้รับคำสั่งมา การเป็นทหารก็ต้องเชื่อผู้บังคับบัญชา พอรับคำสั่งปุ๊บ ต้องทำไม่ทำก็ไม่ได้ บางทีดูรุนแรงเกินไปแต่ก็ต้องทำ เขาอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่มีแต่ความกลัวว่าอาจจะแก้ไม่ทัน" (ปิยวณี, สนทนากลุ่ม, 30 มิถุนายน 2549)

"เราก็จินตนาการว่าตอนที่เขาทับกันนั้นมันธรรมดาไหม เราก็จินใจเขาทั้งสองฝ่ายนะ เขาคงคิดว่าจัดการให้มันเสร็จๆ ไปก็คงไม่ต้องคิดอะไรมาก รัฐคงไม่คิดถึงว่าจะมีคนตายมากขนาดนั้นด้วยแหละ" (ปทุมวดี, สนทนากลุ่ม, 30 มิถุนายน 2549)

"เขาก็ต้องแก้ต่างให้ตัวเองอยู่แล้ว เช่น เขาคนขึ้นอย่างเป็นทางการเรียบร้อยแล้ว แต่ถ้าเราเป็นรัฐเองเราก็ต้องทำอย่างนี้" (เวอาฟาน, สนทนากลุ่ม, 30 มิถุนายน 2549)

"สำหรับเรารู้สึกเหมือนว่ามันซ้ารอย "กรือเซะ" ยังไม่รู้เป็นเรื่อง ของเจ้าหน้าที่รัฐกับการกระทำของประชาชน มีการถกเถียงกันว่าการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐนั้นทำรุนแรงเกินไปเปล่า แต่สุดท้ายก็มีการย้ายแม่ทัพภาคที่ 4 อาจเป็นการสร้างภาพให้เห็นว่ากระทำเกินเหตุก็เลยต้องย้าย" (ปทุมวดี, สนทนากลุ่ม, 30 มิถุนายน 2549)

7.2.3.2 ทัศนะต่อข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

จากการสนทนากลุ่มกับผู้รับสารกลุ่มนักศึกษา พบว่าทัศนะที่มีต่อข่าวในประเด็นดังต่อไปนี้คือ การรายงานข่าวละเอียดต่อความรู้สึกของคนในพื้นที่, การรายงานข่าวเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐและการรายงานข่าวในลักษณะโฆษณาชวนเชื่อ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- การรายงานข่าวละเอียดต่อความรู้สึกของคนในพื้นที่

ผู้รับสารกลุ่มนักศึกษาส่วนหนึ่ง แสดงทัศนะต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยว่า เนื้อหาโดยรวมเป็นการสื่อสารกับผู้ฟังส่วนใหญ่ของประเทศมากกว่าสื่อสารกับผู้ฟังในพื้นที่ โดยมีกรายงานข่าวเพื่อความมั่นใจให้กับผู้ฟังส่วนใหญ่ให้ความรู้สึกดีขึ้น

"รัฐของคนส่วนใหญ่ของประเทศ เวลารายงานข่าวจะให้ความสำคัญกับคนส่วนใหญ่มากกว่า เพราะคนส่วนใหญ่ของประเทศไม่ได้อยู่ในพื้นที่ พอให้ข่าวไปก็จะทำให้ความรู้สึกของคนฟังดีขึ้น แต่กลับกลายเป็นว่าคนที่เดือดร้อนคือคนในพื้นที่เอง รัฐแค่ทำให้คนส่วนใหญ่ในประเทศสบายใจ" (เวอาฟาน, สนทนากลุ่ม, 30 มิถุนายน 2549)

"เขาอิงคนส่วนใหญ่มากเกินไป เวลาให้ข่าวเขาให้ความสำคัญกับคนส่วนใหญ่ของประเทศมากกว่า เพราะคนส่วนใหญ่ไม่ใช่คนในพื้นที่ ดูแลความรู้สึกคนส่วนใหญ่แต่คนที่เดือดร้อนก็เป็นคนในพื้นที่อยู่ดี" (อารยา, สนทนากลุ่ม, 30 มิถุนายน 2549)

- การรายงานข่าวเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐ

ผู้รับสารกลุ่มนักศึกษาส่วนหนึ่งแสดงทัศนะว่า การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เป็นการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐ เนื่องจากมีรายงานข่าวเพียงด้านเดียว โดยที่ฝ่ายตรงกันข้ามไม่มีสิทธิที่จะโต้แย้ง รวมไปถึงการใช้แหล่งข่าวที่มีความน่าเชื่อถือเพื่ออธิบายและเป็นสัญลักษณ์ของความน่าเชื่อถือ

"ธรรมดาอยู่แล้วที่จะต้องเน้นหนักไปในทางรัฐบาลอยู่แล้ว" (ปทุมวดี, สนทนากลุ่ม, 30 มิถุนายน 2549)

"บางเหตุการณ์อาจจะไม่ได้รุนแรงอย่างนั้น ข้อมูลบางอย่างก็ผิดพลาดไปจากความเป็นจริง เขาอาจจะสรุปเลยว่าคนนี่ผิด พุดฝ่ายเดียวโดยที่อีกฝ่ายไม่ได้โต้แย้งเลย" (สุวิทนา, สนทนากลุ่ม, 30 มิถุนายน 2549)

"การเอาจุฬาราชมนตรีพูดไม่เหมาะสมเหมือนจะพยายามให้ชอบธรรม คงคิดว่าท่านเป็นประมุขแล้วพี่น้องมุสลิมจะเชื่อจุฬาราชมนตรีจริงๆ คนที่นี้เขารู้ว่าท่านไม่ได้อยู่ที่นี้ไม่ได้รู้ความจริงมากนัก"(แหวอาฟาน, สนทนากลุ่ม, 30 มิถุนายน 2549)

"เวลาใช้แหล่งข่าวหมอปอพรทิพย์ คนฟังก็เชื่อถือเพราะแกมีความน่าเชื่อถือในการตรวจสอบเรื่องพวกนี้จริงๆ ก็ช่วยอะไรได้ไม่มากหรอก เพราะเราอยู่ในพื้นที่ที่เราเห็นอยู่ แต่คนฟังที่อื่นอาจจะรู้สึกว่าการหมอปอพรทิพย์ลงทุนลงมาเองเลย แต่ก็ไม่คืบหน้ามากเป็นแค่สัญลักษณ์ให้น่าเชื่อถือเท่านั้น" (สุวิทนา, สนทนากลุ่ม, 30 มิถุนายน 2549)

- การรายงานข่าวไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในพื้นที่

ผู้รับสารกลุ่มนักศึกษาส่วนหนึ่งแสดงทัศนะว่า การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย มีการรายงานข่าวที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในพื้นที่ โดยผู้รับสารยกตัวอย่างกรณีกรือเฮว่า หากผู้ฟังที่ไม่ใช่คนในพื้นที่ก็จะรู้สึกคล้อยตามข่าว แต่หากอยู่ในพื้นที่ที่มีข้อมูลอีกชุดหนึ่งซึ่งไม่ได้เหมือนกับที่ข่าวได้รายงานไปทั้งหมด ซึ่งความรู้สึกของคนในพื้นที่ผู้ก่อความไม่สงบอาจไม่ได้มีความผิดไปทั้งหมด

"เหมือนเขาโยนความผิดไปให้ผู้ก่อการนะ เขาทำการรุนแรงกัน ข้อมูลส่วนใหญ่ถ้าไม่ใช่คนในพื้นที่ เขาก็จะคิดว่ามันเป็นแบบนี้จริงๆ ทั้งๆ ที่ข่าวที่เสนอไปบางครั้งมันไม่ใช่อย่างนั้น" (ปทุมวดี, สนทนากลุ่ม, 30 กรกฎาคม 2549)

ผู้รับสารกลุ่มนักศึกษาส่วนหนึ่งยังได้ยกตัวอย่าง กรณีตากใบว่าข้อมูลของการรายงานบางส่วนจะผิดไปจากความเป็นจริง ซึ่งประชาชนในพื้นที่สามารถที่จะตรวจสอบได้ผ่านสื่อต่างประเทศ, ระบบการสื่อสารแบบปากต่อปากและทัศนะพื้นฐานต่อรัฐที่มีอยู่เชิงลบอยู่แล้ว จะมีความเห็นได้แย้งกับการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

"คิดว่าเป็นการระดมคนกลุ่มหนึ่ง ช่วงนั้นยังเป็นช่วงเดือนบวช ซึ่งเขาไม่ได้กินอะไรอยู่แล้ว อารมณ์มันหงุดหงิดง่าย ผมก็เคยดูแผ่นซีดีเพราะว่าบางทีสื่อก็ยังถ่ายทอดไม่หมด ธรรมดาอยู่แล้วสื่อของรัฐต้องปกปิดแต่บางทีก็ได้ดูสถานีของมาเลย์เขาก็เอาภาพนั้นแหละมาดู" (แวอาฟาน, สนทนากลุ่ม, 30 มิถุนายน 2549)

"เหมือนว่านำเสนอความจริงไม่หมด" (ปทุมวดี, สนทนากลุ่ม, 30 มิถุนายน 2549)

"คนในพื้นที่ๆ ได้ฟังเรื่องราวทั้ง 2 เหตุการณ์ คงไม่มีใครยอมรับสิ่งที่รัฐพยายามจะบอกมันไม่ตรงกับความจริง คนที่อื่นอาจจะคิดว่ารัฐบาลทำถูกแล้วแต่คนที่นี่เขาคิดอีกแบบเขามีญาติมีครอบครัวมีอะไรเขาก็พูดกันบอกต่อกันไป" (แวอาฟาน, สนทนากลุ่ม, 30 มิถุนายน 2549)

"สำหรับคนที่นี่ธรรมดาอยู่แล้วเรื่องประเภทนี้ถ้าเขาป้อนให้พวกเรา 100% นะ ที่นี้รับแค่ 20% ที่เชื่อถือ เพราะคนที่นี่ก็จะมองรัฐในแง่ลบอย่างเดียว ไม่เหมือนคนที่อื่นที่ได้ฟังปั๊บก็จะติดตามสื่อเลย" (แวอาฟาน, สนทนากลุ่ม, 30 มิถุนายน 2549)

- การรายงานข่าวในลักษณะโฆษณาชวนเชื่อ

ผู้รับสารกลุ่มนักศึกษาส่วนหนึ่งแสดงทัศนะว่า รูปแบบการนำเสนอของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในกรณีหรือเซว่า เจ้าอารมณ์และรู้สึกคล้ายตามการรายงานข่าว โดยอยากให้ทางการปราบปรามกับผู้ก่อความไม่สงบโดยเร็ว แต่เมื่อได้มาศึกษาในจังหวัดปัตตานี และสัมผัสกับพื้นที่จริงก็ทำให้รู้สึกแตกต่างจากที่เคยคิด

"ข่าวมันเจ้าอารมณ์ให้เราเชียร์รัฐบาล" (อารยา, สนทนากลุ่ม, 30 มิถุนายน 2549)

"ตอนนั้นเหมือนอยากให้ทหารจัดการให้เสร็จซะเร็วๆ" (ปทุมวดี, สนทนากลุ่ม, 30 มิถุนายน 2549)

“ตอนนั้นโดนจำได้เลยว่าตอนที่เขายิงกัน เราารู้สึกว่าเมื่อไหร่ 20 กว่าคนนั้นจะถูกยิงหมดซะที เมื่อไหร่จะตายหมดมันจะได้ยุติ” (ปิยวดี, สนทนากลุ่ม, 30 มิถุนายน 2549)

“ถ้าเป็นเมื่อก่อนคิดว่าน่าเชื่อถือ สัก 90% น้อยมากที่จะไม่เชื่อถือ เพราะเหมือนเขาให้เราได้รับรู้ ยังไม่มีการเอามาคิดว่าน่าเชื่อถือมั๊ย เพราะไม่เห็นสภาพจริงใจ แต่พอเรามารู้ในที่สุดจริงเราก็กังอาย ก็วิเคราะห์มากขึ้น เพราะยิ่งเรามาอยู่ เราก็ก็น่าเชื่อถือมากขึ้น” (ปทุมวดี, สนทนากลุ่ม, 30 มิถุนายน 2549)

ผู้รับสารกลุ่มนักศึกษาแสดงทัศนะเพิ่มเติมว่า ในกรณีตากใบตนรู้สึกคล้อยตามการรายงานข่าว ซึ่งอาจเกิดมาจากความเคยชินที่เคยได้รับฟังอยู่อย่างสม่ำเสมอ และมองว่าการรายงานข่าวในลักษณะโฆษณาชวนเชื่อเป็นการแก้ไขปัญหาลเฉพาะหน้าไม่ทำให้ผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการสลายการชุมนุมออกมาต่อต้าน

“พอได้ยินว่าสลายการชุมนุมได้แล้วเราก็ก็น่าเชื่อถือ คงเพราะฟังทุกวันถ้าไม่คิดอะไรก็คงจะเชื่อถือ” (อารยา, สนทนากลุ่ม, 30 มิถุนายน 2549)

“เราคงพยายามที่จะทำให้คนฟังแล้วรู้สึกสบายใจ พยายามที่แก้ปัญหาไปก่อน พยายามที่จะเอาใจนะ ไม่ต้องเป็นห่วงนะ คงกลัวว่าอาจจะรุนแรงกว่าเดิม แต่ก็มีผลดีนะเพราะประชาชนจะไม่ออกมาใช้ความรุนแรง เอาใจไปก่อนไม่ยากให้สูญเสียเยอะๆ ให้ความหวังว่าเหตุการณ์ยังดีนะ เป็นการแก้เฉพาะหน้าไปก่อน” (อารยา, สนทนากลุ่ม, 30 มิถุนายน 2549)

7.2.4 สื่อมวลชน

ผู้รับสารกลุ่ม “สื่อมวลชน” เป็นผู้สื่อข่าวที่ปฏิบัติงานที่ศูนย์ข่าววิศรา สมาคมนักข่าวนักหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นมีผู้สื่อข่าวจากหลายสังกัดทั้งจากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เพื่อทำการรายงานข่าวเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

7.2.4.1 ทัศนะต่อนโยบายของรัฐ

จากการสนทนากลุ่มกับผู้รับสารกลุ่มสื่อมวลชน พบทัศนะที่มีต่อนโยบายของรัฐ ในประเด็นดังต่อไปนี้คือ การใช้ความรุนแรงของรัฐในการปราบปรามต่อกรณีกรือเซะและกรณีตากใบและรัฐอ่อนแอและล้มเหลวในการจัดการความขัดแย้งโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- การใช้ความรุนแรงของรัฐในการปราบปรามต่อกรณี กรือเซะและกรณีตากใบ

ผู้รับสารกลุ่มผู้สื่อข่าวส่วนหนึ่งแสดงทัศนคติต่อกรณีหรือเซว่า รัฐมีความชอบธรรมในการปราบปรามโดยมีเหตุผลของการกระทำเพื่อปกป้องตนเอง เนื่องจากผู้ก่อการมีการใช้อาวุธต่อสู้กับเจ้าหน้าที่ ถือว่าเป็นความชอบธรรมที่จะการปราบปราม

"รัฐมีความชอบธรรมในการปราบปรามนะ มันเป็นหน้าที่รัฐที่ต้องปกป้องตนเอง"
(มุฮัมมัดอายุบ, สนทนากลุ่ม, 11 สิงหาคม 2549)

"กรณีหรือเซ รัฐมีความชอบธรรมสูงในการปราบปรามที่จะยิงปืนเข้าไปในมัสยิด เพราะว่าคนร้ายยิงปืนสวนออกมาต่อสู้ ถ้ามันไม่ยิงออกมาจากมัสยิดก่อนหรือไปทำร้ายเจ้าหน้าที่ก่อนที่จุดตรวจก่อน เจ้าหน้าที่ก็คงจะไม่ยิง" (ณรรธราวุธ, สนทนากลุ่ม, 11 สิงหาคม 2549)

"บางที่มันหาความชอบธรรมในการนำเสนอ โจทย์ที่ชัดคือรัฐถูกต้องเสมอ การไล่รหัสว่า รัฐ "ต้องถูก" ไม่งั้นจะมีไว้ทำไม เป็นเรื่องที่ต้องมีคือธรรมชาติของอำนาจคือธรรมชาติของรัฐ" (มุฮัมมัดอายุบ, สนทนากลุ่ม, 11 สิงหาคม 2549)

"ผมอยู่ยะลาตรงจุดที่ผมไปถึงก่อน คือที่สามแยกบ้านเนียง เห็นคนถือมิดตอนนั้นยังไม่รู้ว่ามันที่หรือเซด้วย จนทำข่าวที่ยะลาเสร็จถึงได้รู้ว่ามันเหตุการณ์ทั้งหมด 10 จุด ซึ่งเป็นเวลาหลังเที่ยงแล้ว ผมทั้งไปที่ อ.กรงปินัง, อ.บันนังสตา ในยะลาทั้งหมดเห็นภาพเดียวกันคือ ภาพคนนอนตายเกลื่อนเด็ก ๆ คนแก่ ถือมิด ฝังโลง มีลูกประคำ เหมือนกันทุกจุดเราถ่ายรูปเอง เราเก็บไว้เองเป็นประวัติศาสตร์เลย เราไม่เคยเห็นอะไรที่เป็นแบบนี้ เราต้องการคำอธิบายมากกว่ามิดสู้กับปืนได้อย่างไร" (มุฮัมมัดอายุบ, สนทนากลุ่ม, 11 สิงหาคม 2549)

ผู้รับสารแสดงความเห็นด้วยว่า กรณีหรือเซยังมีลักษณะที่เกี่ยวข้องสัญลักษณ์ของความเป็นปัตตานีที่รัฐเคยใช้ความรุนแรงกับประชาชนในพื้นที่มาก่อน

"หรือเซ มีความน่าสนใจเพราะว่าเคยมีเหตุการณ์เมื่อปี 2533 มาก่อน (เรื่องประท้วงมัสยิด) มีลักษณะสัญลักษณ์สูงแล้วเมื่อพิจารณาก็จะคาบเกี่ยวกับเหตุการณ์ กบฏดุซงญอ ช่วงปี 2491 ด้วยมีเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ตลอด" (มุฮัมมัดอายุบ, สนทนากลุ่ม, 11 สิงหาคม 2549)

ขณะเดียวกันผู้รับสารกลุ่มสื่อมวลชนแสดงทัศนคติต่อกรณีตากใบ ว่ามีความแตกต่างจากกรณีหรือเซก็คือ การชุมนุมที่หน้า สภ.อ.ตากใบถือเป็นสิทธิอันชอบธรรมของพลเมืองในการเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อชุมนุมเรียกร้องความเป็นธรรม อีกทั้งการที่ผู้ชุมนุมต้อง

เสียชีวิตขณะที่อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐถือว่าเป็นเรื่องที่ไม่ควรจะปล่อยให้เหตุการณ์แบบนี้เกิดขึ้น

“ตากใบ ต่างจาก กรือเซะ เพราะกรณีกรือเซะรัฐมีความชอบธรรมในการปราบปรามแต่ตากใบ รัฐผิดพลาดในการปกป้องประชาชนที่อยู่ในการควบคุมดูแลของรัฐ ซึ่งจะยิ่งย้ำว่ารัฐไม่น่าไว้วางใจและขาดความน่าเชื่อถือ” (ณรรธราชูธ, สนทนากลุ่ม, 11 สิงหาคม 2549)

กรณีตากใบ เป็นการเรียกร้องความยุติธรรมให้กับชุด รักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) 6 คน ที่เป็นคนของรัฐด้วย มองอย่างผิวเผิน รัฐน่าจะเป็นฝ่ายถูกแต่เมื่อพิจารณารายละเอียด แต่พวกเขาก็มีสิทธิที่จะไปชุมนุมอยู่ที่นั่นได้ ส่วนกระบวนการสลายการชุมนุมนั่นถือเป็นอีกประเด็นหนึ่ง” (มุฮัมมัดอายุบ, สนทนากลุ่ม, 11 สิงหาคม 2549)

“เราเกิดความรู้สึกไม่ดีก็คือ คนที่ตายยังอยู่ในการควบคุมของรัฐอันนี้ฟังแล้วมันสลด รู้สึกไม่ดีตอนสลายการชุมนุมยังพอรับได้แต่พอรู้ตอนหลังนี่แยเลย” (ตูเวดานีลา, สนทนากลุ่ม, 11 สิงหาคม 2549)

- รัฐอ่อนแอและล้มเหลวในการจัดการความขัดแย้ง

ผู้รับสารกลุ่มสื่อมวลชนแสดงทัศนะว่า รัฐไทยมีความอ่อนแอและล้มเหลวในการจัดการความขัดแย้งโดยเฉพาะในกรณีตากใบ รัฐขาดประสิทธิภาพในการจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นและไม่กล้าที่จะสะท้อนความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ซึ่งสร้างผลเสียในระยะยาวต่อความเชื่อมั่นของประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อรัฐ ซึ่งรัฐกำลังประสบกับปัญหานี้อยู่

“รัฐไทยขาดประสิทธิภาพในการจัดการกับความขัดแย้ง ความอ่อนแอของรัฐไทยต่อสถานการณ์วิกฤติของเรายังมีอีกมาก เราขาดประสิทธิภาพในการจัดการกับเรื่องพวกนี้” (มุฮัมมัดอายุบ, สนทนากลุ่ม, 11 สิงหาคม 2549)

“มันสะท้อนความจริงให้เห็นว่า การที่รัฐไม่ยอมสะท้อนความจริง มันทำให้คนรู้สึกว่าไม่ควรเชื่อถือต่อรัฐ ถึงแม้รัฐจะออกมาพูดว่าการตายนี้เป็นอุบัติเหตุเพราะขาดอากาศหายใจก็ตาม” (มัทนี, สนทนากลุ่ม, 11 สิงหาคม 2549)

“ผลพวงที่ตามมาจกตากใบนี้ ยาวมาจนถึงเรื่องชุดศพเลยนะเพราะคนมันขาดความน่าเชื่อถือ แล้วคนก็จะตะขิดตะขวงใจ กระทบยาวมาเป็นลูกโซ่เลยแหละ” (กิงอ้อ, สนทนากลุ่ม, 11 สิงหาคม 2549)

“ผลของการปกปิด มันสวิงกลับมาเป็นผลเสียกับรัฐ เพราะว่าฝ่ายตรงข้ามเอาเหตุการณ์ตากใบมาอ้างในการสร้างความไม่สงบเหมือนกัน เช่น อาจจะปล่อยข่าวลือว่ามีคนตายในแม่น้ำตากใบเยอะแล้วลอยไปโผล่ในฝั่งมาเลย เป็นไปได้ทั้งนั้นที่จะอ้างมาอ้างต่อได้” (มุฮัมมัดอายุบ, สนทนากลุ่ม, 11 สิงหาคม 2549)

7.2.4.2 ทัศนคติต่อข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

จากการสนทนากลุ่มกับผู้รับสารกลุ่มสื่อมวลชน พบว่าทัศนคติที่มีต่อข่าวในประเด็นดังต่อไปนี้คือ การรายงานข่าวละเอียดต่อความรู้สึกของคนในพื้นที่, การรายงานข่าวเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐ, การรายงานข่าวไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในพื้นที่และการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยขาดความน่าเชื่อถือ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- การรายงานข่าวละเอียดต่อความรู้สึกของคนในพื้นที่

ผู้รับสารกลุ่มสื่อมวลชน แสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยว่า การรายงานข่าวได้ละเอียดการให้พื้นที่ต่อประชาชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้ฟังจากพื้นที่อื่นๆ เกิดความเข้าใจผิดได้

“สื่อรัฐต้องทำหน้าที่แย่งชิงมวลชน แต่การนำเสนอที่ขาดความต่อเนื่องจะทำให้การแย่งชิงมันจะยิ่งผลักดันที่นี้ออกไป อย่างกรณี กรือเซะ - ตากใบ คนข้างนอกมองเป็นโจรไปเลยนะ แต่พอเราลงไปดูจริงๆ มันก็น่าเห็นใจว่า ชาวบ้านไม่รู้จะทำยังไงจริงๆ และอีกอย่างเรามักคิดว่า เดี่ยวก็ลืมซึ่งเหตุการณ์มันเกิดไปเรื่อยพอเสนอด้านเดียว มันก็ยุ่งชิตีนี้” (มุฮัมมัดอายุบ, สนทนากลุ่ม, 11 สิงหาคม 2549)

“ถ้าถามว่าอย่างเหตุการณ์ กรือเซะ วันนั้นทำไมไม่มีใครไปสัมภาษณ์คนชาวบ้านข้างๆ มัสนิดแถวบ้านต้นหยงลูโละเพราะคนต้องด่าแน่ๆ เพราะยังเข้าไปได้ไงซึ่งรัฐมันไม่กล้าออกอากาศหรือเห็นใจเหมือนกัน บางทีมันไม่มีทางเลือก” (มัทนี, สนทนากลุ่ม, 11 สิงหาคม 2549)

- การรายงานข่าวเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐ

ผู้รับสารกลุ่มสื่อมวลชนแสดงทัศนคติว่า การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย มีเทคนิคการรายงานที่เอื้อต่อการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐ ในกรณีที่รัฐใช้ความรุนแรงในการปราบปราม

“การรายงานข่าวเพื่อจะโน้มน้าวให้ผู้ฟังนอกพื้นที่เห็นด้วยกับรัฐนั้น เป็นเทคนิคของภาครัฐ เป็นชุดความรู้ที่รัฐใช้ในการปกครองพลเมือง ผ่านการประชาสัมพันธ์ของรัฐ เป็นสูตรที่ตายตัวว่าจะต้องขึ้นต้นรายงานข่าวหรือนำเสนอแบบใด ลงท้ายอย่างอย่างไร โดยที่รัฐอาจจะไม่ตระหนักว่าโลกของการสื่อสารในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไป” (กิ่งอ้อ, สนทนากลุ่ม, 11 สิงหาคม 2549)

“วิธีการรายงานข่าวของวิทยุประเทศไทยต้องปรับนะ เพราะความต่อเนื่องของการรายงานข่าวต้องมี ไม่ใช่ให้จบในครั้งเดียว สื่อรัฐเวลารายงานคือการบอกว่าจับผู้ต้องหาได้ แต่คดีที่ศาลกลับไม่มี ต้องปรับมาสู่การรายงานข่าวเพื่อสร้างสันติภาพมากขึ้น ไม่ใช่มีแต่ลักษณะสื่อโฆษณาหรือสปอตเพื่อการประชาสัมพันธ์” (มุฮัมมัดอายุบ, สนทนากลุ่ม, 11 สิงหาคม 2549)

- การรายงานข่าวไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในพื้นที่

ผู้รับสารกลุ่มสื่อมวลชนแสดงทัศนะว่า มีการรายงานข่าวที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในพื้นที่ โดยในกรณีกรือเซะผู้รับสารมีความเห็นว่า ไม่เชื่อว่ากลุ่มผู้ก่อการจะเป็นกลุ่มที่ติดยาเสพติดซึ่งเมื่อลงพื้นที่ก็พบว่าขัดแย้งกับสิ่งที่ข่าวนำเสนอ ขณะที่กรณีตากใบไม่มีการรายงานข้อเท็จจริงอย่างตรงไปตรงมา ซึ่งจะส่งผลต่อผู้ฟังในพื้นที่เนื่องจากมีช่องทางสื่ออื่นๆ ในการตรวจสอบข้อเท็จจริง ซึ่งส่งผลต่อความเชื่อมั่นต่อรัฐในระยะยาว

“เราไม่เชื่อว่าเป็นเรื่องยาเสพติด อย่างเปาะเล้ง ก็ตามไปดูเด็กที่ตายที่บ้านรางวัลมันนี่บ้านเบอะ เป็นตุ๊ๆ เป็นเด็กดีอันนี้ทำให้เราคิดมากก็เลยคิดว่าถ้าใจเด็กมันขนาดนี้ มันคงมีอะไรซับซ้อนอยู่มาก ซึ่งตั้งแต่นั้นมาเหตุการณ์ได้เริ่มเปลี่ยนไปจากเดิมเยอะมาก” (มุฮัมมัดอายุบ, สนทนากลุ่ม, 11 สิงหาคม 2549)

“มันมีเงื่อนงำตั้งแต่บ้ายแล้วนะว่าทำไม ต้องให้หมอพรทิพย์ออกมาพูดออกมาแถลงข่าวเอง ทำไมเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ไม่ยอมมาแถลง ทำไมต้องรอคุณหญิงหมอ แม่ทัพภาคที่ 4 ทำไมไม่แถลงในฐานะเจ้าของพื้นที่” (กิ่งอ้อ, สนทนากลุ่ม, 11 สิงหาคม 2549)

“ถ้าแถลงแต่แรกว่าเป็นความผิดพลาดก็น่าจะจบไปได้เลยว่าเป็นความผิดพลาด น่าจะจบสวยกว่าผมว่ามันจบ พอแถลงที่หลังมันจะมีข้อสงสัยเพราะกรณีตากใบมันเห็นชัด คือการไม่แถลงข้อเท็จจริงให้เร็วในสถานการณ์วิกฤติมันส่งผลกระทบต่อระยะยาวมาก มันต่างกับที่ กรือเซะ เพราะโทรทัศน์ - วิทยุถ่ายทอดสด” (มุฮัมมัดอายุบ, สนทนากลุ่ม, 11 สิงหาคม 2549)

“มันย่ำว่าพอรัฐไม่กล้าที่จะเสนอมุมบางมุมไม่เสนอความจริง ทำให้ความจริงบางเรื่องมันไปโผล่ที่อื่น เหตุการณ์มันก็จะยิ่งแรงขึ้นพอไปโผล่ในสื่อมาเลยบ้าง ในซีดีตากใบบ้าง อย่างเราคุยในพื้นที่ของต้นหยงลิเมอร์ ตามชาวบ้านเขาบอกว่าเขาดูจากข่าวมาเลยตลอด เพราะมีนักข่าวมาเลยเข้ามาทำข่าวภาพสดๆ ไม่มีการตัดต่อ แต่ของเรามีรายงานนิดเดียวตรงนี้เป็นปมของปัญหาเหมือนกันว่า ทำไมเวลาเกิดเหตุเกิดขึ้นเขาอยากให้นักข่าวมาเลยเข้ามามากกว่า” (มุฮัมมัดอายุบ, สนทนากลุ่ม, 11 สิงหาคม 2549)

“สื่อรัฐมักจะพูดว่าไม่มีอะไรแต่มันยังเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เพราะมันสวนทางกับความเป็นจริงที่คนในพื้นที่ประสบกันอยู่ เขายังฟังก็ยิ่งรู้สึกว่ามันไม่ใช่ - ไม่ยอมรับ” (ตุแวดานีลา, สนทนากลุ่ม, 11 สิงหาคม 2549)

“ปกตินะสื่อของรัฐมันก็ต้องปกป้องรัฐอยู่แล้ว จะใช้การการปกปิดแบบ Propaganda ไม่ปล่อยให้ข้อเท็จจริงออกมา รัฐไม่ได้ให้ข้อมูลอย่างรอบด้าน หนังสือพิมพ์จึงตอบสนองความรอบด้านมากกว่า ยิ่งในกรณีตากใบจึงปฏิเสธยากที่สุด เพราะญาติผู้ต้องหามารออยู่หน้าค่ายทหารมารอดูศพดูอะไรกัน ปฏิเสธยากไม่เหมือนกรือเซะจะต่างกัน” (มุฮัมมัดอายุบ, สนทนากลุ่ม, 11 สิงหาคม 2549)

- การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยขาดความน่าเชื่อถือ

ผู้รับสารกลุ่มสื่อมวลชนแสดงทัศนคติต่อการรายงานสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยว่าไม่ได้ขาดความน่าเชื่อถือ ในส่วนการรายงานก็เป็นข้อเท็จจริงในแง่มุมหนึ่ง เพียงแต่ขาดความรอบด้าน ซึ่งแตกต่างจากจุดยืนของการรายงานข่าวสื่อมวลชนที่ไม่ใช่ของรัฐ ซึ่งเน้นการรายงานอย่างรอบด้านมากกว่า

“จริงๆ ไม่ได้ไม่น่าเชื่อถือนะ เพียงแต่มันไม่ร้อยเปอร์เซ็นต์ มันแค่ไม่รอบด้านพอ เพราะเสนอสัดส่วนภาครัฐมากกว่าภาคประชาชน แต่ในความเป็นข้อเท็จจริง (Fact) ก็ยังต้องฟัง” (กิงอ้อ, สนทนากลุ่ม, 11 สิงหาคม 2549)

“เราขึ้นอยู่กับความเชื่อในการรายงานข่าวคนละแบบ เราเชื่อในความรอบด้านแต่สื่อรัฐเป็นการนำเสนอจากฝั่งรัฐอย่างเดียว แน่่อนว่าความน่าเชื่อถือจะน้อยกว่า หากตีค่าประสาสื่อถ้ามันก็ไม่รอบด้านความน่าเชื่อถือก็จะน้อยลงไปแล้วก็ยังขาดมุมมองด้านชาวบ้าน โดยตัวของ

มันเองก็ต้องเป็นอย่างนั้นแล้ว ก็ต้องเสนอเพราะมันเป็นสื่อของรัฐมันต้องประชาสัมพันธ์อยู่แล้ว" (มุฮัมมัดอายบ, สนทนากลุ่ม, 11 สิงหาคม 2549)

7.3 กลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐ

กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ร่วมสนทนากลุ่ม แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มทหาร, กลุ่มตำรวจ และกลุ่มเจ้าหน้าที่ปกครอง โดยจุดยืนของเจ้าหน้าที่รัฐส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อรัฐในเชิงบวก เนื่องจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่ก็มีทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยว่าไม่น่าจะส่งผลดีต่อการทำงานในพื้นที่นัก ส่วนหนึ่งเชื่อมั่นว่าสื่อของรัฐมีความน่าเชื่อถือในระดับหนึ่ง แต่ในบางประเด็นพบว่ามีข้อมูลที่แตกต่างจากประสบการณ์ที่ตนได้สัมผัส

7.3.1 ทหาร

กลุ่มผู้รับสารที่เป็นเจ้าหน้าที่ฝ่าย "ทหาร" เป็นทหารระดับชั้นประทวน ที่รับราชการในพื้นที่ 3 จังหวัดภาคใต้มาอย่างยาวนานจากกองร้อยอาวุธเบา ค่ายสิรินธร ต.เขาตวม อ.ยะรัง จ.ปัตตานี ซึ่งเป็นหน่วยที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มาโดยตลอด ก่อนจะถูกลดบทบาทของหน่วยลงในช่วงรัฐบาลของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และจากสังกัดหน่วยเฉพาะกิจที่ 42 สังกัดกองอำนวยการสร้างเสริมสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กอ.สสส.จชต.) ซึ่งทำหน้าที่ด้านการพัฒนา

7.3.1.1 ทัศนคติต่อนโยบายของรัฐ

การสนทนากลุ่มของผู้รับสารกลุ่มทหารต่อทัศนคติของนโยบายของรัฐ ปรากฏการตีความในประเด็นต่อไปนี้ คือ ประเด็นการใช้ความรุนแรงของรัฐในการปราบปรามต่อกรณี กรือเซะและกรณีตากใบ, นโยบายของรัฐต่อการแก้ปัญหาพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- การใช้ความรุนแรงของรัฐในการปราบปรามต่อกรณี กรือเซะและกรณีตากใบ
ผู้รับสารกลุ่มทหารส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการใช้ความรุนแรงในสองกรณีนี้ว่าต้องใช้ความเด็ดขาดในการปราบปราม ต้องใช้ความรวดเร็วในการปราบปรามไม่ปล่อยให้เหตุการณ์ยืดเยื้อ ซึ่งในทางยุทธวิธีต้องไม่ปล่อยให้เวลาล่วงเลยไปจนเวลามีมูลค่า เพราะจะทำให้การทำงานมีความยุ่งยากมากยิ่งขึ้น เนื่องจากอาจถูกฉวยโอกาสจากฝ่ายตรงกันข้าม

"เหตุการณ์นั้นมันต้องรุนแรงนะ เพราะไม่อย่างนั้นมันคงยืดยาวไปต้องเด็ดขาดนะ ไม่งั้นยาวแน่กับไอ้พวกนี้เพราะถ้าเลยค่าไปนี้ มันคงต้องฉวยโอกาสแน่ๆ พอเด็ดขาดมันก็จะแน่นนอนกว่า" (ธวัช, สนทนากลุ่ม, 5 กรกฎาคม 2549)

"ถ้าไม่ทำแบบนี้พวกโจรคงหนีไปหมด ชาวบ้านที่มาล้อมมันน่าจะยิ่งค่าจะยากที่ล้อมอยู่รอบนอกจะเข้ามาหมด" (วิชาญ, สนทนากลุ่ม, 5 กรกฎาคม 2549)

ส่วนความเห็นต่อกรณีตากใบพบว่า การสลายการชุมนุมอย่างเป็นทางการเป็นขั้นตอน โดยเห็นว่าผู้ควบคุมสถานการณ์ในขณะนั้นคือ พล.ท.พิศาล วัฒนวงศ์ศิริ แม่ทัพภาคที่ 4 ทำดีที่สุดแล้ว และโดยส่วนตัวท่านก็เป็นคนที่ดีมาก เป็นบุคคลที่ทหารชั้นผู้น้อยชื่นชมและให้ความเคารพแต่ต้องมาพลาดจากการขนย้ายผู้ชุมนุมขึ้นรถจนทำให้มีการเสียชีวิตจำนวนมาก ผู้รับสารกลุ่มนี้ยังอ้างด้วยว่าเวลาที่เจ้าหน้าที่เข้าปราบปราม คนไทยพุทธในพื้นที่ส่วนใหญ่จะให้การสนับสนุน

"แม่ทัพพิศาลเป็นคนดีมาก ๆ ท่านเป็นสายการเมืองนำทหาร ติดดินไม่ใช้ความรุนแรงเข้าถึงผู้คน แต่มาพลาดก็ตอนเอาคนขึ้นรถ" (วรพงศ์, สนทนากลุ่ม, 5 กรกฎาคม 2549)

"คนไทยในพื้นที่เห็นด้วยทั้งนั้นนะเวลาที่ใช้กำลังเข้าไปปราบ" (คมสัน, สนทนากลุ่ม, 5 กรกฎาคม 2549)

นอกจากนี้ทหารบางคนมีทัศนะว่าการแก้ปัญหาในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้หากใช้การปราบปรามอย่างหนักหน่วง ก็จะสามารถแก้ปัญหาได้และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นก็จะสงบลง เนื่องจากประชาชนในพื้นที่ซึ่งเป็นมุสลิมกลัวเจ้าหน้าที่อยู่แล้ว

"ปราบปรามให้หนักนะ ไม่มีปัญหาเลย พวกนี้กลัวตาย ถ้าเราเอาจริงไม่มีปัญหาเลย อย่างตอนจับครุฑหลัง น่าจะเข้าไปชิงตัวมาเลย ไม่รู้จะกลัวอะไรกัน" (เปรม, สนทนากลุ่ม, 5 กรกฎาคม 2549)

"ใช้การเมืองนำทหารไม่ได้หรอก ต้องให้ทหารนำการปราบปรามให้เต็มที่ การให้เขาเป็นแค่ผู้ลงมือไม่ดีกับเรารัฐปล่อยพวกในพื้นที่มากไป ต้องใช้กฎอัยการศึกถึงจะเอาอยู่" (ธวัช, สนทนากลุ่ม, 5 กรกฎาคม 2549)

- นโยบายของรัฐต่อการแก้ปัญหาพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้รับสารกลุ่มทหารแสดงทัศนะต่อแนวทางการแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ว่า มีความผิดพลาดมาตั้งแต่รัฐบาลทักษิณ 1 ที่ถอนทหารออกจากพื้นที่แล้วให้ตำรวจเข้ามาดูแลพื้นที่แทนทำให้ความต่อเนื่องของการข่าวขาดหายไป ส่งผลกระทบต่อการทำงานมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งสถานการณ์ได้ทวีความยุ่งยากและซับซ้อนกว่าเดิม เป็นความยุ่งยากที่มาจากความไม่

เข้าใจของรัฐบาล ซึ่งทหารซึ่งทำงานในพื้นที่มานานจะมีความเข้าใจปัญหาเป็นอย่างดีแต่ก็ต้องทำตามนโยบายของรัฐ

"แต่ก่อนเราทำงานตอนที่รัฐบาลยังไม่สั่งถอนทหารออกจากพื้นที่ ชาวกรมเชื่อมโยงระหว่างวัยรุ่นเรารู้หมด พอถอนทหารออกเหมือนเปิดประตูให้พวกเขาเข้ามาโดยเราไม่รู้ข่าวความเคลื่อนไหวเลย ซึ่งตอนหลังเชื่อมโยงกันหมด ทั้งหมู่บ้าน โรงเรียนตาดีกา (โรงเรียนชั้นเด็กเล็ก) ปลุกฝังกันมาไม่ให้ร้องเพลงชาติไทย ขยายไปจากกลุ่มเล็กจนเดี๋ยวนี้ขยายไปในทุกส่วนเทคนิค, ราชภัฏ, มหาวิทยาลัย หน่วยงานราชการมีคนของเขาหมดแทรกทุกวงการ" (วิชาญ, สนทนากลุ่ม, 5 กรกฎาคม 2549)

"การข่าวของทหารที่จริงเขารู้หมด รู้อย่างละเอียดด้วยแต่มาถูกทางหรือเปล่านี่ไม่แน่ใจนะ เพราะ ผบ.ทบ.ก็ยังคงเอาใจรัฐบาล" (วิชาญ, สนทนากลุ่ม, 5 กรกฎาคม 2549)

"เรายังใช้การเมืองนำการทหารอยู่ เราให้โอกาสมากถ้าใช้ความรุนแรงเมื่อไหร่ก็พังเมื่อนั้น (วิชาญ, สนทนากลุ่ม, 5 กรกฎาคม 2549)

นอกจากนี้ยังมีความเห็นต่อการแก้ปัญหาของรัฐบาล ที่นำกองกำลังทหารจากส่วนอื่นๆ ของประเทศมาเสริมกองกำลังในพื้นที่ว่า เป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้องเนื่องจากเป็นทหารที่มาจากพื้นที่อื่น ขาดความเข้าใจในวัฒนธรรมและประเพณีซึ่งเป็นการสร้างปัญหามากกว่าที่จะคลี่คลายปัญหาไปในทางที่ดีขึ้น โดยส่งผลกระทบต่อความไว้วางใจของประชาชนต่อกลุ่มเจ้าหน้าที่ซึ่งเคยทำงานอยู่ในพื้นที่ด้วย

"การเอาปฏิบัติเอาทหารจากภาคอีสานลงมาประจำการที่นี่ ไม่ถูกเรื่องแน่ๆ การถอนทหารเมื่อ 3-4 ปีที่แล้วแล้วเอาตำรวจเข้ามาแทนจากภาคอีสาน เอานามามาใช้ตรวจค้นบ้านชาวบ้าน ชาวบ้านเขารังเกียจเพราะว่าสกปรก ส่วนเหล่านี้ในพื้นที่ถือมากแต่ต้องไม่ได้เลย แต่กลุ่มนี้ลงพื้นที่พูดที่กลิ่นเหล่านี้คูลุงเลย แล้วชาวบ้านที่ไหนจะเข้าพวกด้วย ผิดแต่คนที่เอาคนที่อื่นมาแก้ปัญหาแล้ว" (ธวัช, สนทนากลุ่ม, 5 กรกฎาคม 2549)

"แต่ก่อนทำงานลงพื้นที่ไปกินข้าวได้ทุกบ้าน เดี่ยวลงไปดูสิ โดนประกบแน่นอน มันยังแน่น ขนาดเพื่อนที่รู้จักกันก็ไม่ยอมพูด มีแต่มากระซิบบว่าอย่ามานะ เพราะโดนระแวง" (เปรม, สนทนากลุ่ม, 5 กรกฎาคม 2549)

ในกรณีหรือเซผู้รับสารกลุ่มทหารมีความเห็นว่า ได้รับอิทธิพลมาจากขบวนการ ยาเสพติดและกลุ่มการเมืองในพื้นที่ซึ่งเสียผลประโยชน์ ทำให้มีกลุ่มคนจับอาวุธขึ้นมาต่อสู้กับ เจ้าหน้าที่รัฐ ส่วนกรณีตากใบนั้นมีทัศนะว่า เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการอย่างดีแล้วแต่มีความ ผิดพลาดในการดำเนินการขนย้าย

“หรือเซนี้เกี่ยวข้องกับนิกาย เป็นนิกายที่มีมนต์เข้ามานะ เช่น เสกคาถา นายตัวได้ เขาเชื่อแบบนั้นเป็นกลุ่มที่ยังไม่พัฒนา” (ธวัช, สนทนากลุ่ม, 5 กรกฎาคม 2549)

“สาเหตุหลักๆ น่าจะมาจาก 2 เหตุหลักคือ ยาเสพติดกับนักการเมือง ถูกจุดขึ้นมา เพราะการเสียผลประโยชน์ เกี่ยวกับของหนีภาษี ยาเสพติด นักการเมืองจุดเรื่องพวเด็กๆ ดิดยา ก็จะถูกถาม ทีนี้ค่อยเอาเรื่องชาตินิยมมาผูก ก็โหมกระแสดะวันออกกลางไป มันก็ลามยากที่จะ ดับแล้ว” (วิชาญ, สนทนากลุ่ม, 5 กรกฎาคม 2549)

“ตากใบเราไม่พร้อมเรื่องการขนย้าย ที่จริงตอนคุมสถานการณ์ทำได้ดีแล้ว เราห้าม พวกเขาแล้วแต่ก็ยังดึงดันเข้ามาอีก ชอบเอากฎหมายอยู่นอกกฎหมาย” (เปรม, สนทนากลุ่ม, 5 กรกฎาคม 2549)

ผู้รับสารกลุ่มทหารยังแสดงทัศนะต่อรัฐ ในการดูแลสวัสดิการของเจ้าหน้าที่ซึ่ง ปฏิบัติอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีความเสี่ยงสูงว่าไม่ได้รับการดูแลจากรัฐดีเท่าที่ควรจะเป็น ซึ่งเมื่อ เปรียบเทียบกับกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ กลุ่มญาติผู้สูญเสียกลับได้รับการดูแลจากรัฐดีกว่า

“เวลาเจ้าหน้าที่ตายยังได้รับการดูแลไม่เท่ากับโจรตาย โจรได้ค่าชดเชยเร็วกว่า เมีย โจรได้รับเงินแล้ว คงเห็นเราเป็นลูกจะให้เมื่อไหร่ก็ได้” (เปรม, สนทนากลุ่ม, 5 กรกฎาคม 2549)

“เจ้าหน้าที่ๆ บาดเจ็บ - เสียชีวิต ได้ค่าปูนบำเหน็จค่าชดเชยช้า คนที่รู้จักกันเป็นปี - สองปีแล้วยังไม่ได้ ต้องตายแบบจังๆ ในข่วงถึงจะได้เลื่อนยศ” (คมสัน, สนทนากลุ่ม, 5 กรกฎาคม 2549)

- การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

ผู้รับสารกลุ่มทหารมองว่านับตั้งแต่ต้นปี 2547 เป็นต้นมา ความปลอดภัยในชีวิต ของทั้งเจ้าหน้าที่และประชาชนเปลี่ยนไปเป็นอย่างมาก เป็นผลต่อเนื่องมาจากนโยบายการ แก้ปัญหาของรัฐบาลที่ผิดพลาด ทำให้วิถีชีวิตขาดความปลอดภัยเหมือนดังเดิม ซึ่งการเป็น เจ้าหน้าที่รัฐยังต้องมีความระมัดระวังมากยิ่งขึ้น เนื่องจากตกเป็นเป้าของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ

"แต่ก่อนทำงานกันสบายใจกว่านี้เยอะ จะขี่มอเตอร์ไซด์ดีลึงกากลับมาบ้านก็ได้ 5 หุ่ม
เที่ยงคืน" (ธวัช, สนทนากลุ่ม, 5 กรกฎาคม 2549)

"เมากลับมาสบาย ไม่มีปัญหา เดียวนี้ไม่ได้แล้วแต่ก็ตื่นะประหยัดค่าใช้จ่ายไปเยอะ"
(คมสัน, สนทนากลุ่ม, 5 กรกฎาคม 2549)

"แต่ก่อน ปีนแทบไม่ต้องพัก เวลาลงไป ปจว.(ปฏิบัติการทางจิตวิทยา) นี่ปลอดภัย
มาก กรณีพิพาททหารเราแก้ได้หมด คนอาวุธในชุมชนเชื่อถือเรามาก" (วิชาญ, สนทนากลุ่ม,
5 กรกฎาคม 2549)

ผู้รับสารได้อธิบายเพิ่มเติมว่า กลไกการทำงานของรัฐในพื้นที่สูญเสียความ
ศักดิ์สิทธิ์ไม่เหมือนดังเดิม ซึ่งอิทธิพลของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในพื้นที่มีมากขึ้นเรื่อย เช่น การ
ประกาศหยุดงานในวันศุกร์ ก็จะไม่มีการบ้านกล้าที่จะออกมาประกอบอาชีพ

"อย่างประกาศหยุดขายของวันศุกร์ ห้ามทำกิจกรรมอะไรกัน น่าจะไปจับมา หามา
เลยว่าใครประกาศ คนเขาจะทำมาหากิน ทำอะไรไม่ได้ หยุดงานไปเปล่าๆ วันหนึ่ง ถ้าผมเจอ
นะจะจับเลย เพราะถือเป็นตัวจุดชนวน" (เปรม, สนทนากลุ่ม, 5 กรกฎาคม 2549)

7.3.1.2 ทัศนคติต่อข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

การสนทนากลุ่มของผู้รับสารกลุ่มทหาร แสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานี
วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย พบว่ามีการตีความในประเด็นต่อไปนี้ คือ ประเด็นการมีอคติ
ของผู้ปฏิบัติการและผู้ชุมนุมทั้ง 2 กรณี และทัศนคติต่อความน่าเชื่อถือของข่าวโดยมีรายละเอียด
ดังต่อไปนี้

- ทัศนคติต่อผู้ชุมนุม

ผู้รับสารกลุ่มทหารมีความเห็นต่อผู้ชุมนุมทั้งสองกรณีคือ กรณีกรือเซะและกรณี
ตากใบ สอดคล้องกับการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยว่า ปฏิบัติการ
ของกลุ่มก่อความไม่สงบที่จู่โจมเจ้าหน้าที่รัฐในกรณีตากใบ และการชุมนุมประท้วงที่หน้า สภ.อ.
ตากใบนั้น ว่าการปฏิบัติการดังกล่าวต้องอาศัยยาเสพติดในการกระตุ้นให้มีจิตใจความกล้าหาญ
ในการปฏิบัติการทั้งสิ้น

"ใช้ยาทั้งนั้น พวกนี้ใช้ยาเสพติดเป็นตัวกระตุ้นทั้งหมด ถ้าไม่ใช้ยาไม่มีทางกล้าทำ" (วิชาญ, สนนากลุ่ม, 5 กรกฎาคม 2549)

"สองเหตุการณ์ที่กรือเซะและตากใบนะใช้ยาทั้งนั้น ไม่ใช้ยาก็อ่าไม่ได้" (คมสัน, สนนากลุ่ม, 5 กรกฎาคม 2549)

ในกรณีตากใบผู้รับสารกลุ่มทหารมีความเห็นเพิ่มเติมว่า กลุ่มผู้ชุมนุมกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ถูกลอบการร่วมชุมนุมบ้างและบางกลุ่มก็ถูกว่าจ้างให้มาร่วมชุมนุม ไม่ได้มาร่วมชุมนุมด้วยความบริสุทธิ์ใจ

จ้างมาทั้งนั้น ได้ตั้งค้พวกนี้เป็นวัฒนธรรม ชอบแห่กันไปทะเลเยอะๆ เป็นค้ันรด เหมือนใครไปฮ้ัจญ์ที ก็จะไปส่งกันทีมากๆ เพราะอยากได้บุญ" (วรพงศ์, สนนากลุ่ม, 5 กรกฎาคม 2549)

"พวกนี้ถูกหลอกมาทั้งนั้น บางกลุ่มอาจจะได้เงินด้วยเขาชอบไปไหนมาไหนกันทีเยอะๆ น้ันรดกันไปกันเยอะๆ ว่าได้บุญ" (เปรม, สนนากลุ่ม, 5 กรกฎาคม 2549)

"สอบถามจากเพื่อนที่เป็นนาวิกโยธินเป็นวัยรุ่นน้ันมากันเยอะ ดันกันเข้ามาพอเจ้าหน้าทีผลักออกก็ไมยอมเกิดเหตุรุนแรง" (ธวัช, สนนากลุ่ม, 5 กรกฎาคม 2549)

ผู้รับสารบางคนแสดงท่าทีต่อกลุ่มก่อความไม่สงบในพื้นที่ว่า กระทำไม่ถูกต้องจากข่าวก่อนหน้านี้ซึ่งมีการทำร้าย พระ, ครูและเด็กนักเรียน เป็นเรื่องทีตนเองซึ่งเป็นทหารยอมเห็นภาพความรุนแรงทีเกิดขึ้นกับกลุ่มคนเหล่านี้ไม่ได้

"เราตายไมเป็นไรหรอก เราถูกฝึกมาอย่างนี้ให้เตรียมใจไว้แต่อย่ามาทำกับ เด็ก กับพระ เรายอมไมได้" (เปรม, สนนากลุ่ม, 5 กรกฎาคม 2549)

- การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยขาดความน่าเชื่อถือ

ผู้รับสารกลุ่มทหาร มีทัศนคติต่อความน่าเชื่อถือต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยว่า ยังไม่มีความแม่นยำในข้อมูลทีรายงานมากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับกรรายงานข่าวของสื่อมวลชนทีความควบคุมของทหาร มีความแม่นยำสูงกว่า เนื่องจากมีสายข่าวอยู่ในทุกพื้นที่และมีการสอบถามความถูกต้อง จนทำให้กรรายงานข่าวล่าช้า

กว่าสื่ออื่นๆ การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยซึ่งเป็นสื่อของรัฐบาล มีหน้าที่ในการแก้ต่างให้กับรัฐบาลอยู่แล้ว อีกทั้งการเข้าถึงแหล่งข้อมูลของผู้สื่อข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยก็ไม่ได้มีความลึกซึ้งมากนัก

"ข่าว สวท. เชื่อได้สัก 50 % เพราะเป็นของรัฐบาลแท้ๆ ข่าวส่วนมากออกมาแก้ต่างไม่ให้บอบช้ำเท่าที่ตนเอง เราจะฟังข่าวของรัฐอย่างเดียวไม่ได้เพราะสื่อรัฐบาลก็ต้องเชียร์รัฐบาล" (ธวัช, สนทนากลุ่ม, 5 กรกฎาคม 2549)

"ยังไงก็ไม่เหมือนข่าวของทหารของกองทัพชัดเจนสุด แม่นยำสุดแต่ช้านหน่อยนะ" (วิชาญ, สนทนากลุ่ม, 5 กรกฎาคม 2549)

สวท.เป็นของรัฐบาลแท้ๆ นะ ข่าวที่ออกมาก็เพื่อสร้างไม่ให้อำนาจบอบช้ำเท่าที่ตนเอง ฟังนะฟังได้แต่ต้องกรองฟังด้านเดียวไม่ได้ (วิชาญ, สนทนากลุ่ม, 5 กรกฎาคม 2549)

"นักข่าวบางทีก็ไม่ได้ลงพื้นที่นะ มันเสี่ยงเกินไป ที่จะอยู่ในพื้นที่ตลอดนะ เขาเลยไม่รู้เหตุการณ์จริงๆ เป็นยังไง ไม่เหมือนชาวบ้านแถวนี้" (คมสัน, สนทนากลุ่ม, 5 กรกฎาคม 2549)

7.3.2 ตำรวจ

ผู้รับสารกลุ่มตำรวจ ที่ทำการสนทนากลุ่ม เป็นเจ้าหน้าที่ในระดับสัญญาบัตรและระดับชั้นประทวน จากสถานีตำรวจภูธรอำเภอยะหา จังหวัดยะลา ซึ่งเป็นฝ่ายสืบสวนสอบสวน เป็นกลุ่มเจ้าหน้าที่ๆ ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับประชาชนในพื้นที่และสัมผัสกับกลุ่มผู้ต้องหาที่ก่อความไม่สงบในพื้นที่

7.3.2.1 ทัศนคติต่อนโยบายของรัฐ

การสนทนากลุ่มผู้รับสารกลุ่มตำรวจต่อทัศนคติที่มีต่อนโยบายของรัฐ พบว่า มีการแสดงทัศนคติในประเด็น การใช้ความรุนแรงของรัฐในการปราบปรามต่อกรณี กรือเซะและกรณีตากใบ, นโยบายของรัฐต่อการแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และทัศนคติต่อขบวนการแบ่งแยกดินแดน โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- การใช้ความรุนแรงของรัฐในการปราบปรามต่อกรณี กรือเซะและกรณีตากใบ

ผู้รับสารกลุ่มตำรวจ บางคนแสดงความเห็นต่อกรณีการปราบปรามด้วยความเด็ดขาดในกรณีหรือเช่นนั้นมีความจำเป็น เนื่องจากเป็นการป้องกันตัวและรักษาทรัพย์สิน อาวุธของทางราชการ

"เราต้องใช้ความรุนแรงเพราะเราต้องป้องกันตัวเองเพื่อรักษาทรัพย์สินให้ราชการ"
(สุรัตน์, สทนากลุ่ม, 2 พฤศจิกายน 2549)

ขณะที่ผู้รับสารบางคนแสดงทัศนคติว่า ยังมีวิธีการในเชิงสันติวิธีเข้าจัดการปัญหาซึ่งมีอีกหลายวิธีในการจัดการโดยไม่ต้องเสียเลือดเสียเนื้อ

"พี่ว่ามันเกินกว่าเหตุ ที่จริงล้อมมันสัก 2 - 3 วัน ไม่ให้ข้าวให้น้ำคนข้างในก็คงจะออกมา คนเราไม่ได้นอน ไม่ได้กินข้าวกินน้ำ เดียวก็ยอมแพ้อาพ้อ - แม่ ญาติๆ มาคุยมันต้องออกมา" (ประสิทธิ์, สทนากลุ่ม, 2 พฤศจิกายน 2549)

ในกรณีตากใบนั้นผู้รับสารกลุ่มตำรวจส่วนใหญ่มองว่า เป็นการใช้กฎหมายอยู่นอกกฎหมายของผู้ชุมนุม การเรียกร้องให้ปล่อยตัวผู้ต้องหานั้นเป็นเรื่องการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งการสลายการชุมนุมจึงไม่ใช่เป็นเรื่องที่รุนแรงแต่อย่างใด ส่วนความผิดพลาดที่เกิดขึ้นนั้นคิดว่าไม่น่าจากความจงใจให้ผู้ถูกควบคุมต้องเสียชีวิต

"เขาชอบใช้กฎหมายอยู่นอกกฎหมาย กฎหมายไทยไม่ศักดิ์สิทธิ์พอที่จะทำให้เขาเคารพ ส่วนตัวคิดว่าไม่ได้ใช้ความรุนแรงอะไร การคุมคนจำนวนมากต้องมีหลักมีวิธีการจะให้ทำเหมือนกันได้ไง" (ธีระพัฒน์, สทนากลุ่ม, 2 พฤศจิกายน 2549)

รู้สึกตลอดว่าเป็นการใช้กฎหมายอยู่นอกกฎหมาย เข้าใจว่าเจ้าหน้าที่ทำงานก็คงมีอารมณ์บ้างแต่คงไม่มีเจตนาให้พวกเขาตาย การล่ำเลียงวันนั้นอาจทำไปเพราะรีบแต่ผมไม่เชื่อว่ามาจากความจงใจ ซึ่งเจ้าหน้าที่ก็ยอมรับว่าผิดพลาดจริง" (สุรัตน์, สทนากลุ่ม, 2 พฤศจิกายน 2549)

- นโยบายของรัฐต่อการแก้ปัญหาพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ผู้รับสารกลุ่มตำรวจ มีทัศนคติต่อ นโยบายของรัฐต่อการแก้ปัญหาพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ว่าต้นเหตุของปัญหามาจาก นโยบายการแก้ปัญหาถูกกำหนดมาจากระดับบนซึ่งผู้รับผิดชอบเป็นคนนอกที่ไม่ได้มีความความเข้าใจในปัญหาในพื้นที่อย่างแท้จริง ขณะที่คนในพื้นที่ซึ่งรู้ปัญหาดีกลับไม่มีโอกาสที่จะเข้ามาแก้ปัญหา ผู้รับสารกลุ่มนี้เชื่อว่าการแก้ปัญหาต้องมาจาก

คนในพื้นที่ซึ่งรู้ปัญหาดี อีกทั้งขาดเอกภาพในการแก้ปัญหาจากนโยบายที่ถูกปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา จนผู้ปฏิบัติงานเกิดความสับสน

"ก็ไม่ว่าจะมาแก้ปัญหากันยังไงมันไม่ได้เป็นทิศทางที่คนในพื้นที่ต้องการ ยังมีการคลำหาทิศทางกันอยู่อีกต้องมาตั้งขบวนกันใหม่ตลอด ผมจึงรำคาญเรื่องที่ชอบพูดว่ารู้แล้วหยุดพูดซะดีกว่า เรื่องที่จะมาพูดอดีต ก็เป็นชาวที่มาหาจากเรานี้แหละเขาลงมาไม่ไปในพื้นที่จริงแล้วจะรู้ได้ไง" (คุณนิธิตย์, สนทนากลุ่ม, 2 พฤศจิกายน 2549)

"ต่อให้ คอ.บต.ตั้งใหม่ แต่ถ้ายังเอาคนมาจากที่อื่น มันก็ไม่ต่างไปจากเดิม แก้ปัญหาไม่ได้หรอก คุณพระนายมาจากไหน เป็นคนนครศรีธรรมราช จะรู้เรื่องที่ได้ใจ แค่เคยเป็นนายอำเภอที่ปะนาเระไม่นานเท่าไร คุณรู้จักพื้นที่ดีพอไหม" (ประสิทธิ์, สนทนากลุ่ม, 2 พฤศจิกายน 2549)

"ที่ท่านรองพูดก็ถูก เพราะเอาคนมาจากที่อื่นมาเป็นผู้บริหาร ความเติบโตของคนในพื้นที่ไม่ค่อยได้เติบโต อย่างรองประสิทธิ์เป็นรองผู้กำกับมาตั้ง 9 ปีแล้ว ไม่ได้เป็นผู้กำกับสักที เอาคนจากที่อื่นทั้งนั้น ทั้งๆ ที่อยู่ในพื้นที่ตลอด" (คุณนิธิตย์, สนทนากลุ่ม, 2 พฤศจิกายน 2549)

"ทุกวันนี้ยังไม่รู้เลยนะว่าคนร้ายเป็นใคร นี่แหละที่เราเรียกว่าการประชาสัมพันธ์" (ประสิทธิ์, สนทนากลุ่ม, 2 พฤศจิกายน 2549)

ผู้รับสารกลุ่มตำรวจบางคนแสดงทัศนคติว่า การแก้ปัญหาภาคใต้บางครั้งถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองเพื่อสร้างภาพลักษณ์ให้กับรัฐบาล

"นายกฯ มาที่ตำรวจทหารลงพื้นที่เป็นพันๆ ลงมาที่ก็สั้นๆ ดูไม่ค่อยจริงจังลงไปพื้นที่ของแกเท่านั้นเป็นเรื่องการเมือง" (สุรัตน์, สนทนากลุ่ม, 2 พฤศจิกายน 2549)

ทัศนคติต่อขบวนการแบ่งแยกดินแดน

ผู้รับสารกลุ่มตำรวจส่วนหนึ่งเชื่อว่า ขบวนการแบ่งแยกดินแดนอยู่เบื้องหลังการก่อความไม่สงบเนื่องจากเจ้าหน้าที่บางคนเคยทำหน้าที่สืบสวนสอบสวน กลุ่มแนวร่วมผู้ก่อความไม่สงบและบางคนพิจารณาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่า มีการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน มีการจัดตั้งและการปิดลับที่ยากที่จะสาวตัวไปถึงแกนนำของขบวนการ

"เคยสัมผัสมาจริง เพราะเคยคุยกับมันตอนปี 2535 ที่หนองจิก ใช้อับดุลกอรีเดย์ มันทำดินระเบิด กลางคืนมันก็มาสอนเรื่องประวัติศาสตร์ปัตตานี บ่นหัวให้คนฟังเกลียดเจ้าหน้าที่รัฐ หลังละหมาด 2 ทุ่ม อาทิตย์หนึ่งประมาณ 2-3 วันก็คอยมาสอนพวกเด็กวัยรุ่นจากตัวต่อตัว ก็คอยแตกไปทำกับคนอื่นอีก แล้วก็ให้ "ซุมเปาะ" (สาบานตน) ขนาดเราเอาลูกเมียมาเยี่ยม มันยังไม่ยอมเจอ มันบอกว่าได้ "ซุมเปาะ" ไปแล้ว พอเราขออ่านเรื่องที่มีมันจดในสมุด เรายังคล้อยตามเลย เอาเรื่องความไม่ชอบธรรมต่างๆ มาสอน" (ประสิทธิ์, สนทนากลุ่ม, 2 พฤศจิกายน 2549)

"ตอนนี้เริ่มเชื่อเรื่องขบวนการแบ่งแยกดินแดน แรกๆ ก็คิดว่าน่าจะเป็นแค่เรื่องกลุ่มคนที่จะทำอะไรสักอย่าง แต่พอเอาเข้าจริงมันขยายไปเรื่อย และพออยู่ๆ ไปก็พอจะแยกแยะได้ว่าเรื่องไหนเป็นเรื่องส่วนตัวเรื่องไหนเป็นเรื่องสร้างสถานการณ์" (ธีระพัฒน์, สนทนากลุ่ม, 2 พฤศจิกายน 2549)

"ที่เห็นนั่งอยู่ข้างนอกนะ เป็นผู้ใหญ่บ้าน ม.4 ต.ปะแต พาลูกบ้านที่เป็นผู้ต้องหาโดนคดีวางระเบิดเสาไฟฟ้ามามอบตัว มันเป็นภาวะจำเป็น นึกคิดว่าถ้าอยู่หมู่บ้านนี้ก็ต้องไปเป็นโจรให้รู้แล้วรู้รอดไปเลย เพราะเจ้าหน้าที่ของรัฐก็อย่างว่าเขาเข้าไม่ถึง เพราะเจ้าหน้าที่ใช้กฎหมายและความรุนแรงปราบอย่างเดียว แล้วถามชื่อว่าผู้ใหญ่นี้ถ้าแก ไม่อยู่กับโจรแล้วแกจะอยู่กับใคร เจ้าหน้าที่คุ้มครองได้หรือ เขาต้องเอาตัวรอด" (ประสิทธิ์, สนทนากลุ่ม, 2 พฤศจิกายน 2549)

7.3.2.2 ทัศนคติต่อข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

การสนทนากลุ่มของผู้รับสารกลุ่มตำรวจ แสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย พบว่ามีการตีความในประเด็นต่อไปนี้คือ การรายงานข่าวละเอียดต่อความรู้สึกของคนในพื้นที่, ทัศนคติต่อผู้ชุมนุม, การรายงานข่าวไม่ตรงกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในพื้นที่, การรายงานข่าวในลักษณะโฆษณาชวนเชื่อ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- การรายงานข่าวละเอียดต่อความรู้สึกของคนในพื้นที่

ผู้รับสารกลุ่มตำรวจบางคนแสดงทัศนคติว่า การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ซึ่งใช้แหล่งข่าวซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ระดับสูงในรัฐบาล มักอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นต่อประชาชนทั่วประเทศ มากกว่าที่จะอธิบายให้ประชาชนในพื้นที่ฟัง โดยเหตุผลที่นำมากล่าวอ้างนั้นขัดกับตรรกะและการรับรู้ของคนในพื้นที่

"เจ้านายเขาฉลาด เขาจะโยงเขาจะเอาเหตุการณ์ใหญ่มาโยงกับยาเสพติด เกี่ยวกับผู้มีอิทธิพลเกี่ยวกับยาเสพติดบ้างว่าเป็นกฐินหลายเจ้าภาพบ้าง เขาจะพูดเบี่ยงเบนว่าให้คนที่เฝ้า

อยู่อีกหลายจังหวัดได้รู้มั่ง ว่ามันโง่คนส่วนใหญ่ของประเทศโง่ มันจะได้เชื่อจะได้เชื่อว่ามูลเหตุมาจากยาเสพติด ส่วนหนึ่งเป็นเรื่องของการเมือง แล้วเจ้านายไม่มีอะไรพูดไมค์จ้อปากแล้วก็ต้องพูดสีไม่พูดก็เสียความน่าเชื่อถือถือว่าภูมิความรู้ไม่มี เลยเชื่อมโยงบ่ากันไปหมดคนในพื้นที่เขารับไม่ได้ ถ้าหากฟังแล้วปฏิเสธแน่นอนไปตามชาวบ้านได้เลย แต่ชาวบ้านไม่รู้จะแสดงความรู้สึกได้ที่ไหน" (ประสิทธิ์, สนนากลุ่ม, 2 พฤศจิกายน 2549)

"การที่ขอบอกว่าจะเข้ามาแก้ปัญหาในปีสองปี พูดแบบนี้มันจะฝันความรู้สึกคนในพื้นที่มากเพราะเหมือนมาแค่มานำเอาตำแหน่ง พอมาแล้วก็ไปเสร็จก็ทิ้งปัญหาไว้ให้คนในสามจังหวัด เขาเห็นคนใน 3 จังหวัดมันโง่ มันเป็นเครื่องมือของคนอื่นเพื่อที่จะมาเอาผลงาน มาเอางบประมาณแล้วก็ไป" (ประสิทธิ์, สนนากลุ่ม, 2 พฤศจิกายน 2549)

- ทัศนคติต่อผู้ชุมนุม

ทัศนคติของผู้รับสารกลุ่มตำรวจมองว่า กลุ่มผู้ชุมนุมทั้งสองเหตุการณ์เป็นการจัดตั้งของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ ซึ่งมักใช้การชุมนุมกดดันเรียกร้องในลักษณะการใช้กฎหมายให้อยู่เหนือกฎหมาย

"คนที่หรือเซตรงนั้นเรารักสันติไม่มีปัญหาอะไรหรอก ที่เป็นปัญหาเป็นคนมาจากที่อื่นคนก่อเรื่องมีไม่กี่คนหรอก" (ประสิทธิ์, สนนากลุ่ม, 2 พฤศจิกายน 2549)

"ข้อมูลที่ออกมามันเลยผ่านจุดที่เป็นของยาเสพติดหรือกลุ่มผู้มีอิทธิพลไปแล้ว มันเป็นเรื่องของอุดมการณ์ มันก้าวข้ามผ่านเรื่องเศรษฐกิจ - ความยากจน ส่วนกระบวนการยุติธรรมเราต้องเอาความถูกต้องมากกว่าถูกใจ มาชุมนุมก็ให้เป็นไปตามกฎหมาย ไม่ใช่ใช้กฎหมาย ใช้กฎหมายให้เคร่งครัด จะไปให้ถูกใจเขาทั้งหมดคงไม่ได้" (ธีระพัฒน์, สนนากลุ่ม, 2 พฤศจิกายน 2549)

- การรายงานข่าวไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในพื้นที่

ผู้รับสารกลุ่มตำรวจแสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยว่า ไม่สอดคล้องความกับความจริงในพื้นที่ โดยเฉพาะประเด็นที่การใช้ยาเสพติดของผู้ก่อเหตุในกรณีหรือเซและผู้ชุมนุมในกรณีตากใบ เนื่องจากไม่เชื่อว่าคนที่ถูกปลุกฝั่งทางอุดมการณ์ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเสียยาก่อนการปฏิบัติการแต่อย่างใด

"ผมไม่เชื่อว่าจะหนักถึงกับขนาดที่จะสามารถก่อเหตุร้ายได้ ตอนอยู่กรงปิ้ง เห็นกับตาว่าคนร้ายนั้นเรารู้จักเป็นการส่วนตัวผมเลยไม่เชื่อ เขาโดนยิงตายอยู่บนหน้าโรงพัก เราเคยให้ความช่วยเหลือกันมาก่อน เขาเป็นคนเรียบร้อย ไม่เคยมีประวัติยาเสพติดเข้ามาเกี่ยวข้องกับผมเลยไม่ค่อยเชื่อ" (दनยนิษฐ์, สนนากลุ่ม, 2 พฤศจิกายน 2549)

“เรามีแผนชั้นตอนของเขา ยาเสพติดอาจจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับบ้างแต่ก็ไม่มาก แต่เป็น ก่อเหตุเล็กๆ ซึ่งรายงานการจับกุมน้อยมาก มีก็แค่ กระต้อม กัญชา ยาแก้ไอ ไม่ต้องลงทุนถึง ขนาดมาก่อเหตุร้ายขนาดนั้น ซึ่งไปหาเอาเองเลยในป่าแถวสะบ้าย้อยมีเยอะแยะ ไม่ต้องทำถึง ขนาดนั้น ส่วนยาบ้า หาแทบไม่ได้ในพื้นที่นี้ ไม่ต้องพูดถึง ยาอี ผงขาว ที่เป็นยาเสพติดร้ายแรง ไม่เหมือนที่อื่น กัญชาก็ตามประสาวัยรุ่นซึ่งไม่มีทางที่จะกระตุ้นการก่อการได้กินเหล้ากินเบียร์ก็ ชัดกับหลักศาสนา” (ธีระพัฒน์, สนทนากลุ่ม, 2 พฤศจิกายน 2549)

“ผมไม่เชื่อว่าพวกที่มาชุมนุมนี้จะใช้ยาเสพติดแบบที่ออกในข่าว ไม่มีความจำเป็นต้อง ใช้เลยเพราะว่าคนที่มึนดมการณ์เขาสามารถทำเพื่อศาสนาที่ชัดเจน อย่างตอนลงพื้นที่เจอ ไปปลิวยุ่งว่าปัตตานีคือรัฐของเขา ต่่าวรัฐไทยเกณฑ์แรงงานกดขี่เขา อย่างตอนมีโครงการ ลูกจ้าง 4,500 บาท ก็จะถูกโจมตีในใบปลิวว่าเป็นทาสของรัฐไทย เอาเศษเงินมาจ้างซึ่งจะ ออกมารูปนี้เยอะว่ารัฐไทยทำอะไรไปก็ไม่ได้เรื่อง บางทีก็มีเรื่องทหารทำผู้หญิงท้องว่ารัฐเห็น เป็นใจให้มาทำไมดีไม่ร้ายกับผู้หญิงของเขา” (ธีระพัฒน์, สนทนากลุ่ม, 2 พฤศจิกายน 2549)

● การรายงานข่าวในลักษณะโฆษณาชวนเชื่อ

ผู้รับสารกลุ่มตำรวจส่วนหนึ่งเชื่อว่า การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียง แห่งประเทศไทยในลักษณะโฆษณาชวนเชื่อ ก็เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ซึ่งมี ภาพลักษณ์กับประชาชนเป็นลบให้ดีขึ้นได้บ้าง

“ข่าวต้องช่วยสร้างภาพลักษณ์นะเพราะปกติชาวบ้านก็มองเราในแง่ลบอยู่แล้ว ไม่ ค่อยให้ความร่วมมือถ้าไม่ทำอะไรเลยอดคิดก็จะมากขึ้น เราก็จะทำงานยากขึ้นไปอีก” (สุรัตน์, สนทนากลุ่ม, 2 พฤศจิกายน 2549)

“สื่อรัฐดีกว่าอยู่แล้ว การรายงานข่าวสั้นๆก็เพราะต้องตรวจสอบข้อมูลให้ชัดก่อน ข่าว ของสำนักข่าวส่วนใหญ่รีบออกไม่มีการตรวจสอบ บางที่เราได้เบาะแสน่าร้ายก็เอาไปเป็นข่าว แล้วโจรที่ไหนจะมารอให้เราไปจับ” (ตุนยนิศย์, สนทนากลุ่ม, 2 พฤศจิกายน 2549)

ขณะที่ผู้รับสารกลุ่มตำรวจบางส่วนมองว่า การรายงานข่าวในลักษณะดังกล่าวจะไม่ ส่งผลดีต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่เนื่องจากฝืนกับความรู้สึกของเจ้าหน้าที่ๆ ปฏิบัติงานและ ประชาชนซึ่งอยู่ในพื้นที่ นอกจากนี้ยังเป็นการทำทนาย - ยั่วยุ ให้กลุ่มก่อความไม่สงบก่อเหตุร้าย มากขึ้นซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจก็ต้องทำงานหนักมากขึ้น

"ต้องยอมรับว่ารัฐบาลบางที่ประชาสัมพันธ์มากไปเกินความจำเป็น ทำให้เราทำงานยากขึ้นบอกไว้รู้ตัวแล้วแต่เรายังหากันอยู่เลยว่าใคร" (ประสิทธิ์, สนทนากลุ่ม, 2 พฤศจิกายน 2549)

"ผมก็ยังไม่รู้เลยนะว่าคนร้ายเป็นใคร ชาวแบบนี้แหละที่เขาเรียกว่าการประชาสัมพันธ์ เป็นการทำสงครามจิตวิทยาในรูปแบบอย่างหนึ่งของผู้บังคับบัญชาที่มีความรู้สูงแล้วเขาก็หลอกให้ไอ้พวกที่อยู่ในจังหวัดอื่นๆ ที่มันรับสื่อบอกไว้แล้วก็จริง แล้วทำไมพวกทำงานสอบสวนอย่างเราๆ ยัง เขางอกอยู่เลย (หมายถึงโง่ จำนวนเปรียบเทียบเหมือนวัวหรือควาย - ผู้วิจัย)" (ประสิทธิ์, สนทนากลุ่ม, 2 พฤศจิกายน 2549)

"ก็ถือเป็นการ "ต่อต้านข่าวกรอง" แบบหนึ่ง คือฝ่ายตรงกันข้ามที่ไม่ถูกจับมันก็หนีไป มันก็จะเข้าไปทำอะไรไม่ได้ มันจะลี้เลไม่กล้ามีสิทธิที่จะสลายตัว ผู้ใหญ่เขาก็คงจะคิดอย่างนั้นตามตำรา ซึ่งดีต่อการทำงานในเชิง "สงครามจิตวิทยา" แต่มันขัดต่อความรู้สึกมันหลอกได้แค่วันเดียว แต่อีกหลายวันหลอกไม่ได้เพราะเขาอยู่กับมันทุกวัน มันมีความรู้สึกของเราของชาวบ้านที่อยู่ในพื้นที่ วิถีคิดแบบนี้เจ้าหน้าที่ระดับสูงเป็นกันทุกคน" (ประสิทธิ์, สนทนากลุ่ม, 2 พฤศจิกายน 2549)

"คนที่มาจากที่อื่นแล้วมารับงานที่นี่ ส่วนใหญ่ที่เป็นคนข้างนอก แต่คนในพื้นที่ก็ว่า คงมาหลอกอีกแล้วแบบนี้ การหลอกนี่ก็เป็นผลดีกับตัวเขา แต่ในมุมมองมันเป็นเรื่องเสียกับคนในพื้นที่ เพราะฝ่ายตรงกันข้ามมันก็จะก่อเหตุทันทีเพราะมันถือว่าการ "ทำทนาย" มันจะเร่งก่อเหตุใหญ่ แต่ถ้าบอกว่าจะมาแก้ปัญหาให้กับพี่น้องมุสลิม โจรมันก็จะผ่องไปเพราะดูเหมือนให้ใจกับคนในพื้นที่" (ประสิทธิ์, สนทนากลุ่ม, 2 พฤศจิกายน 2549)

"เบื่อแล้วข่าวที่ว่าม็วมวลชนดี มวลชนสนับสนุนเรา แค้ขั้บรดไปตลาดยังมองเรายังกับจะกินเลือดกินเนื้อ" (มณฑลเชียร, สนทนากลุ่ม, 2 พฤศจิกายน 2549)

"อย่างสมเด็จพระบรมราชาธิราชมีพระราชเสาวนีย์ ผมว่าไม่มีผลเพราะเขามองว่าเป็นคนของประเทศไทย ใครไปก็ไม่มีผลไม่มีทางซื้อใจได้ บางคนก็มีบ้างแต่ส่วนน้อยแต่แสดงออกไม่ได้ก็จะถูกกลืนไปเลย" (มณฑลเชียร, สนทนากลุ่ม, 2 พฤศจิกายน 2549)

7.3.3 เจ้าหน้าที่ปกครอง

กลุ่มผู้รับสารซึ่งเป็น "เจ้าหน้าที่ปกครอง" ที่ร่วมการสนทนากลุ่ม เป็น เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองจาก สำนักงานมหาดไทยส่วนหน้าและศูนย์ดำรงธรรม (ปัจจุบันผนวกเป็นส่วนหนึ่งของ สอ.บต. ใหม่) คุณลักษณะสำคัญของ กลุ่มเจ้าหน้าที่ปกครองก็คือ การเป็นเจ้าหน้าที่รัฐที่จะต้อง

ประสานกับทั้งประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐกลุ่มอื่นๆ จึงมีลักษณะประนีประนอมสูงกว่ากลุ่ม
เจ้าหน้าที่รัฐอื่นๆ

7.3.3.1 ทัศนคติของนโยบายของรัฐ

การสนทนากลุ่มของผู้รับสารกลุ่มเจ้าหน้าที่ปกครองต่อทัศนคติของรัฐ ปรากฏการ
ตีความในประเด็นต่อไปนี้ คือ ประเด็นการใช้ความรุนแรงของรัฐในการปราบปรามต่อกรณี กรือ
เซะและกรณีตากใบ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- การใช้ความรุนแรงของรัฐในการปราบปรามต่อกรณี กรือเซะและกรณีตากใบ
ผู้รับสารกลุ่มเจ้าหน้าที่ปกครองส่วนหนึ่งแสดงทัศนคติ การที่ใช้ความรุนแรงของรัฐใน
การปราบปรามต่อกรณีกรือเซะ เป็นเรื่องที่ไม่สมเหตุสมผล หากผู้ที่อยู่ในสถานการณ์ที่บีบบังคับจะ
เข้าใจดีถึงเหตุผลที่ต้องสิ้นใจใช้การปราบปราม ซึ่งคนที่ตัดสินใจต้องใช้ความกล้าหาญในการ
ตัดสินใจสูงมาก โดยผู้สนทนากลุ่มส่วนหนึ่งปฏิบัติงานอยู่ในที่เกิดเหตุบริเวณมัสยิดกรือเซะด้วย

"วันนั้นผมอยู่ในเหตุการณ์ตั้งแต่เช้า ติดตามผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานี เราก็พบว่า
ความจำเป็นที่ต้องตัดสินใจ ฝ่ายตรงข้ามเองก็เอาอาวุธปืนเข้ามา ถ้าเราไม่ตัดสินใจอย่างนั้น
เราก็ไม่แน่ใจว่าเหตุการณ์ต่อไปจะเป็นยังไง ผมมองว่ามันมีความจำเป็นที่จะต้องทำอย่างนั้น ก็
ชัดเจนว่าคนที่เสียชีวิตคือผู้กระทำผิด" (อดีตคดี, สนทนากลุ่ม, 4 สิงหาคม 2549)

"ผมว่าท่านพลเอก ใช้ความกล้าในการตัดสินใจมากและไม่ขอเอ่ยชื่อ มีผู้ใหญ่ท่าน
หนึ่งโทรมาหาผู้ว่าราชการจังหวัดปัตตานีว่า อย่าใช้กำลังรุนแรงซึ่งคงไม่ได้โทรหาผู้ว่าท่านเดียว
ท่านพลเอกอยู่ที่นี้ก็ต้องใช้การตัดสินใจสูงมาก กล้าตัดสินใจที่จะฟันคำสั่งอันนี้" (อดีตคดี,
สนทนากลุ่ม, 4 สิงหาคม 2549)

"วันนั้นผมอยู่ในเหตุการณ์ไปก่อนที่จะยิงประมาณ 5 นาที ผมก็ไปทัน ผมตามท่าน
รองประชา เทรรัตน์ (อดีตผู้ว่าฯนราธิวาส) กำลังจะเริ่ม คนกำลังจะบีบเข้ามา ท่านพลเอกก็สั่งยิง
ดูแล้วก็มันก็น่าสำหรับคนที่ตัดสินใจ ผมเห็นใจทั้ง 2 ฝ่ายนะ ทั้งคนตัดสินใจทั้งชาวบ้าน ที่โดน
ยิง หลังจากเหตุการณ์ผมเริ่มเห็นด้วยกับ แต่พอผ่านไป สักเดือน 2 เดือนมาวิเคราะห์กัน ก็จะ
เริ่มเอนเอียงไปทางแต่ละฝั่ง ลงพื้นที่ไปเจอคนที่สูญเสียเฉพาะชาวบ้าน อย่างที่ไปที่ควนโนรี (อ.
โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี) ชาวบ้านร้องไห้ร้องไห้ เขาก็ว่า สามิเธอเป็นคนดี ไปละหมาดอย่างเดียว
แต่ก็กลัวว่าถ้าชาวเสนอหลายกลุ่มเข้าก็จะทำให้ประชาชนรู้สึกไม่ดีกับเจ้าหน้าที่รัฐนั่นแหละ
น่าจะให้พื้นที่ เท่าๆ กัน" (ประจวบ, สนทนากลุ่ม, 4 สิงหาคม 2549)

ขณะที่กลุ่มผู้รับสารทั้งหมดมองว่า กรณีการใช้ความรุนแรงในเหตุการณ์ตากใบในขั้นตอนการสลายการชุมนุมก็มีความสมเหตุสมผล แต่เกิดความผิดพลาดในการบริหารจัดการจนทำให้มีผู้เสียชีวิตภายใต้การควบคุมของรัฐ ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่สมควรปล่อยให้เกิดขึ้น

“เป็นการช่วยกันระหว่างฝ่ายรัฐกับฝ่ายเจ้าหน้าที่ ยั่วยุไป ยั่วยุมา จนทำลายสถานที่ราชการ สำหรับผมตากใบมันหนักเกินไป กรือเซะสมเหตุสมผลกว่า แต่ถ้าวางแผนให้ดีเรื่องการขนคนผมว่างานนั้นจะจบด้วยดี แต่มาเสียตอนจบตอนขนคนมาและช่วงถือศีลอด รัฐกลายเป็นผู้ร้ายไปเลยถ้าไม่มีใครสูญเสีย เหตุการณ์ก็คงจะเป็นอีกแบบ” (อดีตคดี, สทนากลุ่ม, 4 สิงหาคม 2549)

“ถ้าชาวบ้านไม่ตายพวกเราที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐเราก็น่าจะดูดีกว่านี้ พอมาตายระหว่างทางในมือของเจ้าหน้าที่ระหว่างคุมขัง จำนวนเกือบ 60 คน มันกลายเป็นเรื่องใหญ่ ญาติของจะคิดยังไง คนเขาก็ลือกันว่าเจ้าหน้าที่ไม่มีการเตรียมการที่รอบคอบ รู้ว่าเขาอดข้าว อดน้ำยังกะบรรทุกเหมือนหมู ให้มาทับกัน” (ประจวบ, สทนากลุ่ม, 4 สิงหาคม 2549)

“เป็นธรรมชาติของเหตุการณ์แบบนี้ที่รัฐจะต้องเข้ามาจัดการ แต่รัฐพลาดอย่างมากในการจัดการ ทั้งที่การสลายทำได้ดีแต่การล่าเสียงแย้ง” (กล้าวาริช, สทนากลุ่ม, 4 สิงหาคม 2549)

“ตากใบแตกต่างกับที่กรือเซะ เพราะเกิดความผิดพลาด แต่เราก้ยังหาคำตอบที่ชัดเจนไม่ได้ว่ากลุ่มนี้มีอาวุธหรือไม่ แต่ที่กรือเซะนี้เราเห็นชัดเจนในเรื่องของอาวุธ” (อดีตคดี, สทนากลุ่ม, 4 สิงหาคม 2549)

“มันต่างจากที่กรือเซะ แม้รัฐทำเกินกว่าเหตุแต่ก็พอกล่อมแก้ลมไปได้ว่ารัฐมีเหตุผลพอว่าเป็นโจรยิงเจ้าหน้าที่กระแสใจมดีก็จะน้อย แต่ตากใบประชาชนส่วนหนึ่งมาอยู่ในความคุ้มครองของรัฐไปแล้ว เหตุการณ์นี้เลยเข้าทางกลุ่มที่ต้องการก่อความไม่สงบ” (สมศักดิ์, สทนากลุ่ม, 4 สิงหาคม 2549)

7.3.3.2 ทัศนคติต่อข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

การสนทนากลุ่มของผู้รับสารกลุ่มเจ้าหน้าที่ปกครอง แสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย พบว่ามีการตีความในประเด็นต่อไปนี้คือ การรายงานข่าวจะเลยต่อความรู้สึกของคนในพื้นที่, การรายงานข่าวเพื่อความชอบธรรมให้กับรัฐ, การ

รายงานข่าวไม่ตรงกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในพื้นที่, การรายงานข่าวในลักษณะโฆษณาชวนเชื่อ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- การรายงานข่าวละเลยต่อความรู้สึกของคนในพื้นที่

ผู้รับสารกลุ่มนักปกครองบางคน แสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยว่า ขาดความเข้าใจในรายละเอียดของสังคมและวัฒนธรรมของคนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเมื่อสื่อสารออกไป คนในพื้นที่อาจมองว่ารัฐไม่ได้มีความเข้าใจคนในพื้นที่อย่างแท้จริง

"การใช้จุฬาราชมนตรีแสดงการณ์ ทั้ง สองเหตุการณ์ ผมว่าเป็นการแก้ข่าวที่ตื่นเงินมาก ที่ใช้แหล่งข่าวที่ไม่เหมาะสม ความเป็นมุสลิมนี้ไม่มีนักบวชนะทุกคนมีความเท่ากันหมด ปราชญ์ที่นี่ก็มีเยอะไม่ได้อยู่แค่ในกรุงเทพฯ แต่รัฐไม่สร้างจุดนี้เอง ต่อให้รัฐลงทุนเป็นล้านบาท ติดต่อ "บาบอเซ็ง" จากซาอุฯ ผมถามว่าถ้าท่านมาคนที่นี้จะรับฟังหรือเปล่า" (สมศักดิ์, สนทนากลุ่ม, 4 สิงหาคม 2549)

- การรายงานข่าวเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐ

ผู้รับสารกลุ่มนักปกครองส่วนหนึ่งแสดงทัศนคติว่า ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐมีแนวโน้มที่จะเห็นใจรัฐมากกว่า ดังนั้นการรายงานทั้งกรณีและตากใบ การรายงานข่าวในลักษณะที่สร้างความชอบธรรมก็มีข้อดี เนื่องจากช่วยให้ภาพลักษณ์ของเจ้าหน้าที่ไม่ถูกกล่าวหาไปในทางลบมากเกินไป ซึ่งนำไปสู่การทำงานในพื้นที่ๆ ยากขึ้น และประชาชนก็มีช่องทางการสื่อสารหลายช่องทางที่จะสามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงได้

"ผมมองกว้างๆ ถ้า ข่าวนี้อย่างงั้นงอนงเข้าข้างรัฐ ซึ่งผมถือว่าดี เพราะสื่อรัฐก็ต้องเข้าข้างรัฐส่วนสื่ออื่นก็ว่ากันไป ให้ประชาชนตัดสินใจเขาจะซึ้งน้ำหนักเอง เขามีหลายช่องทางนะ เขาตัดสินใจได้ เราไม่ต้องไปโต้ในเนื้อหา แต่อย่าเอนเอียงจนน่าเกลียด" (กล่าววริช, สนทนากลุ่ม, 4 สิงหาคม 2549)

"ผมไม่ได้อยู่ในพื้นที่แต่พอฟังข่าว สวท.แล้ว ผมจะเห็นใจภาครัฐ เพราะว่าทำงานยาก ฟังวิเคราะห์การทำงานของ พล.อ.พัลลภ แล้วเห็นใจนะ ก็เห็นใจ ตำรวจทหาร พอข่าวหลังๆ มา รับจากสื่ออื่นๆ ด้วยก็จะเห็นใจผู้ถูกกระทำ ฟังแล้วจะให้แยกฝ่ายไปเลย ส่วนใหญ่จะโน้มน้ำหนัก ตำรวจ ทหารที่ในเหตุวันนั้นผิด แต่หลังๆ นี้ เหมือนจะให้แยกฝ่ายไปเลย" (ฐรินทร์, สนทนากลุ่ม, 4 สิงหาคม 2549)

"ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐ ผมมีความโน้มเอียงที่จะเห็นใจรัฐมากกว่าก็เลยเข้าใจความละเอียดอ่อนของสื่อที่ยังมีอยู่น้อย สื่อรัฐจะมีระมัดระวังมากจะระวังเรื่องข้อพิพาทในแต่ละเรื่อง สื่อของ สวท. / ทบ. จะเน้นสื่อเรื่อง พล.อ.พัลลภ เรื่องของ บิ๊กจีวี่ ว่าจะทำไงให้สงบ แต่สื่ออื่น จะเน้นว่าทำเกินกว่าเหตุหรือไม่ แม้ผมจะไม่อยู่ในเหตุการณ์ แต่ก็ได้ติดตามมาตลอด" (อติศักดิ์, สนทนากลุ่ม, 4 สิงหาคม 2549)

ผู้รับสารบางคนก็ให้ความเห็นว่า ที่ดูว่าสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย รายงานข่าวเหมือนสร้างความปลอดภัยให้กับรัฐมีผลมากจากความเร่งรีบของการทำงาน จึงใช้แหล่งข่าวซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นส่วนใหญ่

"ส่วนหนึ่งเป็นข้อเท็จจริง ที่จะไม่ใช้เวลาในการวิเคราะห์มากพอหรือหาข้อมูลได้มากกว่านี้ เครื่องมือภาครัฐก็ต้องเอามาจากภาครัฐเป็นส่วนใหญ่ คงไม่มีเวลาในการหาข้อมูลให้มากพอเพราะว่าเป็นงานรoutines (Routine) ในการแก้ต่าง" (กล่าววริช, สนทนากลุ่ม, 4 สิงหาคม 2549)

- การรายงานข่าวไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในพื้นที่

ผู้รับสารกลุ่มนักปกครองบางคนแสดงทัศนะว่า การรายงานข่าวไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในพื้นที่ของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จะไม่ส่งผลดีต่อรัฐในอนาคต เนื่องจากหากชาวบ้านมีช่องทางการตรวจสอบ ก็จะทำให้ความเชื่อถือของประชาชนที่มีต่อรัฐลดน้อยลง ซึ่งจะทำให้เกิดความยากลำบากในการบริหารจัดการแผ่นดิน

"ผมพอจะเห็นบางอย่างจากข่าวของ สวท. 1. ผมมองว่าการนำเสนอที่ไม่ตรงกับความเป็นจริงนำไปสู่ ความยุ่งยากของการจัดการของรัฐเอง เช่นอย่าง "กรือเซะ" มามองว่า เขาไปขยาดเราจะเห็นว่า รัฐพยายามที่เลี่ยงประเด็น "การแบ่งแยกดินแดน" พยายามปกปิดข้อเท็จจริงของตัวเองว่า พวกนี้เป็น "โจรกระจอก" แล้วขยับมาเป็นโจรที่มีผลประโยชน์เฉพาะกลุ่มเพื่อมุ่งแสวงหาผลประโยชน์ แต่ในความรับรู้หลายคนรู้ดีว่านี่คือการ "แบ่งแยกดินแดน" ตรงจุดนี้รัฐเองฉายภาพที่จะนำไปสู่ความยุ่งยากในการจัดทำนโยบายในการแก้ปัญหา รัฐเองจึงล้มลุกคลุกคลานเพราะรัฐตั้งสมมติฐานผิด มันก็เลยคิดมาตลอดตอนแรกพอบอกว่า "โจรกระจอก" ก็เลยนำไปสู่การยุบ คอ.บต. พอรัฐมองว่ากลุ่มนี้มีศักยภาพพอก็ยังหลอกชาวบ้านต่ออีก ในมุมมองที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ แสดงว่าในส่วนของผู้นำไปมองข่าวจากกลุ่มนายทุน โดยเฉพาะกลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐที่พยายามปกปิดข้อเท็จจริงในพื้นที่จากที่เราเคยได้ยิน

2. รัฐพยายามนำเสนอให้ประชาชนทั่วประเทศมองว่าการใช้ความรุนแรง ที่นำมาจัดการกับปัญหาเป็นเรื่องที่ถูกต้อง "สร้างความชอบธรรมในการปราบปราม" เรียกร้องให้ประชาชนทั่วประเทศ แต่ลืมไปว่าในสิ่งที่รัฐใช้ความรุนแรงไปนั้นมันค่อนข้างจะส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ผู้นำขาดความไตร่ตรองในการวิเคราะห์ มีความคลาดเคลื่อนก็จะนำไปสู่การมองว่านี่คือการเอาอาวุธไปขาย เป็นการกลบเกลื่อนข้อเท็จจริงของตัวเอง

3. ส่วนหนึ่งรัฐจะสร้างให้ประชาชนเห็นใจและมองเห็นว่า ภาครัฐนี้มีความสูญเสียแล้วยกระดับให้เห็นว่ารัฐได้รับผลกระทบอย่างไร เช่น พุดเรื่องของเศรษฐกิจ มีผลกระทบอย่างไรต่อเศรษฐกิจของประเทศ แต่ไม่อธิบายว่าในอนุภูมิภาคนี้เป็นอย่างไร

ในมุมมองของรัฐบาลจะครอบคลุมปัญหาใน 2 ระดับด้วยกันภายในประเทศก็คือ นำปัญหาระดับอนุภูมิภาคให้เป็นปัญหาของประเทศจะเป็นเจตนาอย่างหนึ่งหรือไม่ แต่พอที่จะเห็นว่ารัฐพยายามที่ขยายว่า เป็นการก่อการร้ายสากลที่ทำให้คนในกรุงเทพฯ รู้สึกว่าต้องระมัดระวังทั้งที่เกิดขึ้นเฉพาะที่ อันต่อมารัฐเองก็พยายามโยนโยให้เห็นผลกระทบต่อทางด้านต่างประเทศ ซึ่งแบ่งได้อีก 2 ระดับ คือประเทศเพื่อนบ้าน ว่าจะกระทบอย่างไร อีกอันหนึ่งก็คือกับสหรัฐฯ ผลกระทบจุดนี้มหาอำนาจจะมองเราอย่างไรบ้าง" (สมศักดิ์, สนทนากลุ่ม, 4 สิงหาคม 2549)

"ข่าวที่เราฟังบ่อยๆ เราจะเห็นความแตกต่างของแหล่งข่าวระดับบน ระดับพื้นที่เลยว่า แหล่งข่าวที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ เช่น ตำรวจ กับรัฐบาลมีนัยที่ต่างกัน ผู้นำรัฐบาลมองว่าเป็นผลประโยชน์ แต่กลไกรัฐในการปฏิบัติเองมองอีกแบบแต่ไม่กล้าระบุตรงๆ เพียงแต่บอกนัยๆ ว่าเป็นการแบ่งแยกดินแดน ทำให้เราเห็นว่า สื่อของภาครัฐจะพยายามที่จะสนับสนุนความเชื่อของส่วนกลาง ว่าสมมติฐานเหล่านี้เป็นเรื่องที่ถูกต้องที่เราสามารถมองเป็นเป็นเช่นนั้นได้เพราะเหตุการณ์มันผ่านไปแล้วแล้วได้ย้อนกลับมาวิเคราะห์ ถ้ายังเป็นเหตุขณะนั้นเราคงจะไม่มีทางที่จะได้มุมมองในแบบนี้" (สมศักดิ์, สนทนากลุ่ม, 4 สิงหาคม 2549)

"อย่างข่าวตอน 4 มกราคม (ปล้นปืน) รัฐตั้งสมมติฐานว่าปืนนี้เอาไปขายที่ อาเจาะห์ เพราะว่า เสธ.แดง (พล.ต.ชิตติยะ สวัสดิผล ผู้ทรงคุณวุฒิฯ ทบ.) บอกว่าอยู่ที่นั่นหมดแล้ว ก็จะนำไปสู่การเสนอข่าวที่ไม่มองว่าเป็น โจรกระจอกแล้วไปมองว่าเป็นกลุ่มผลประโยชน์ แต่ก็ยังนำไปสู่การแก้ปัญหาที่ผิดเพราะโจทย์ยังผิดอยู่ ผมไม่รู้จะแต่มองว่ารัฐไม่ควรที่จะคิดเองเออเอง เพราะแต่ละคนลงมาสังเกตดู จะบอกว่าผมนี้รู้หมดแล้ว ถ้ารัฐเป็นน้ำที่เต็มตุ่มเมื่อไหร่ก็จบ จะไม่ยอมรับข้อมูลใหม่ๆ กลไกของรัฐในพื้นที่ก็จะทำงานยากขึ้น" (สมศักดิ์, สนทนากลุ่ม, 4 สิงหาคม 2549)

"ผู้นำรัฐเองก็ได้ข้อมูลคลาดเคลื่อน แบบตอนนี้เราไม่รู้เพราะเน้นนานมา เรารู้แน่ว่ายังป็นอยู่ในพื้นที่ ไม่ใช่อยู่ที่ อาเจห์ ซึ่งตรงนี้ผมว่าผู้นำเองได้ข้อมูลที่บิดเบือน" (สมศักดิ์, สนทนากลุ่ม, 4 สิงหาคม 2549)

"สิ่งที่น่าห่วงคือ พอชาวบ้านมีทางเลือกมากขึ้นภาครัฐตอนนี้เท่าที่สัมผัสชาวพวกนี้ ถ้าเขาฟังแล้วไปรับข่าวจากช่องทางอย่างอื่นนี่น่าห่วงว่าขึ้นหนึ่งนี้ไม่ต้องมีอะไร 2 -3 ชม. ก็รู้หมดแล้ว ทำให้ชาวบ้านถึงรู้กัน นั่นคือ กลไกรรรมชาติ กลายเป็นสื่อที่ดีที่สุด ทั้งสภากาแฟ อะไรก็มี" (สมศักดิ์, สนทนากลุ่ม, 4 สิงหาคม 2549)

"หวังลึกๆ ว่าถ้ารัฐรายงานข่าวตรงตามความจริง เหตุการณ์อาจจะเปลี่ยนทัศนคติคนฟังในพื้นที่ได้บ้าง เพราะแต่ก่อนชาวบ้านมักเชื่อเสมอว่า ทหาร - เจ้าหน้าที่รัฐเป็นคนทำ" (ประจวบ, สนทนากลุ่ม, 4 สิงหาคม 2549)

- การรายงานข่าวในลักษณะโฆษณาชวนเชื่อ

ผู้รับสารกลุ่มนักปกครองส่วนหนึ่งแสดงทัศนะว่า การรายงานข่าวหากสามารถรายงานข่าวด้านบวกของทางราชการก็จะทำให้เจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติกับประชาชนในพื้นที่สามารถทำงานได้ง่ายขึ้น

"ข่าวถ้าออกมาดีรัฐก็จะดี ถ้าข่าวออกมาไม่ดี รัฐก็ไม่ดีเจ้าหน้าที่รัฐอย่างเราก็จะยังทำงานยาก" (ฐรินทร์ สนทนากลุ่ม, 4 สิงหาคม 2549)

"สำนักข่าวของรัฐบาลยังงี้ก็ต้องเข้าข้างรัฐบาล พยายามให้นำเสนอในทางที่ไม่เป็นผลลบต่อสถานการณ์ แต่สิ่งหนึ่งก็คือต้องไม่ทำให้คนส่วนใหญ่รู้สึกแตกแยก ตามข้อเท็จจริงก็อันเดียวกันแต่คนละมุมที่จะขยายความ" (ประจวบ, สนทนากลุ่ม, 4 สิงหาคม 2549)

7.4 สรุปวิเคราะห์การถอดรหัสของผู้รับสารที่รับฟังข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยกรณีกรือเซะและตากใบ

ในภาคนี้จะเป็นการบรรยายถึง การถอดรหัสของผู้รับสารแต่ละกลุ่มหลังจากที่ได้พรรณนาทัศนคติหลักของผู้รับสารคือ ทัศนคติผู้รับสารมีต่อรัฐ กับทัศนคติของผู้รับสารที่มีต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยใน 3 กลุ่มหลักดังที่ได้อภิปรายไปในขั้นต้น ตามลำดับต่อไปนี้

7.4.1. กลุ่มชาวบ้าน

7.4.1.1 กลุ่มชาวบ้านไทยพุทธ

จากการสนทนากลุ่มเพื่อวิเคราะห์การถอดรหัสของผู้รับสารพบว่า ชาวบ้านกลุ่มไทยพุทธส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อรัฐใน 3 ประเด็นคือ

1. ผู้รับสารแสดงทัศนคติเห็นด้วยการใช้ความรุนแรง ในการปราบปรามกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในกรณีกรือเซะและการสลายการชุมนุมที่หน้า สภอ.ตากใบ โดยผู้รับสารสรุปอย่างเหมารวมว่าทั้งสองกรณีเป็นการสร้างเหตุความวุ่นวายในบ้านเมืองที่ต้องการการปราบปรามอย่างเด็ดขาด
2. ผู้รับสารมีทัศนคติไม่เห็นด้วยกับรัฐ ต่อนโยบายการแก้ไขปัญหาของรัฐที่ไม่มีเอกภาพในการแก้ปัญหาและดูเหมือนว่า มีนโยบายในการเอาใจและลดหย่อนต่อประชาชนมุสลิมมากจนเกินไป ซึ่งเห็นได้จากการลดหย่อนโทษต่อผู้กระทำผิดให้เป็นเพียงผู้หลงผิด
3. ผู้รับสารเห็นว่ารัฐขาดความสามารถ ที่จะปกป้องคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินของพี่น้องชาวไทยพุทธให้มีความปลอดภัยต่อการใช้ชีวิตประจำวันได้

นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มผู้รับสารที่ทำการสนทนากลุ่ม มีทัศนคติต่อชาวไทยมลายูมุสลิมในทางลบ โดยมีความหวาดระแวงเพิ่มสูงขึ้นในช่วง 2- 3 ปีที่ผ่านมา ซึ่งมองว่าชาวมุสลิมเป็นกลุ่มคนที่ไว้ใจไม่ได้ เพราะไม่ยอมเคารพในระบบสัญลักษณ์และวัฒนธรรมแบบเดียวกับชาวไทยพุทธ

การสนทนากลุ่มของกลุ่มชาวไทยพุทธ ได้สะท้อนความน้อยใจต่อรัฐไทยที่ไม่สามารถปกป้องดูแลชีวิตและทรัพย์สินได้ บนพื้นฐานความหวาดกลัวที่แผ่ขยายในชุมชนจากการกระทำของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบจนไปสู่ทัศนคติต่อรัฐในเชิงลบ ทั้งต้องการๆ ดูแลจากรัฐอย่างยิ่ง รัฐจึงอยู่ในสถานะ "ทิ้งรักทิ้งชัง" ในสายตาของชาวไทยพุทธ

จากเหตุผลข้างต้น นำมาสู่การแสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย โดยผู้รับสารกลุ่มชาวไทยพุทธแสดงทัศนคติใน 2 ประเด็นคือ

1. การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยขาดความน่าเชื่อถือ โดยกลุ่มผู้รับสารได้แสดงทัศนคติว่า ในภาวะที่เกิดความขัดแย้งในพื้นที่เช่นนี้ ประชาชนไม่สามารถที่จะปฏิบัติตามแนวทางวาทกรรมสามัคคีของชาติ ซึ่งไม่รู้ว่าจะต้อง "สมานฉันท์" กับใคร

2. การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย มีลักษณะของการโฆษณาชวนเชื่อ ผู้รับสารได้แสดงทัศนคติว่า เนื้อหาข่าวมักให้ความหวังต่อผู้ฟังว่าปัญหาจะถูกแก้ไขโดยเร็ว ซึ่งตรงกันข้ามกับความเป็นจริงที่ประสบ ซึ่งรัฐไม่สามารถจะสามารถยุติความขัดแย้งในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ลงได้

จึงจะพบว่ากลุ่มผู้รับสารชาวไทยพุทธ มีการตีความแบบปฏิเสธ (Oppositional Reading) การรายงานข่าวของ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยกรณีกรือเซะและตากใบ โดยมีปัจจัยมาจากบริบทของการเป็นการเป็นชนกลุ่มน้อยในพื้นที่ ที่รอคอยและเรียกร้องการดูแลปกป้องชีวิตและทรัพย์สินจากรัฐ

7.4.1.2 กลุ่มชาวบ้านไทยมลายุมุสลิม - ปัตตานี

จากการสนทนากลุ่มเพื่อวิเคราะห์การถอดรหัสของผู้รับสารพบว่า ชาวบ้านกลุ่มไทยมลายุมุสลิม - ปัตตานี ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อรัฐในประเด็นต่อไปนี้คือ

1. ผู้รับสารแสดงทัศนคติต่อการใช้ความรุนแรงในการปราบปรามกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ ในกรณีกรือเซะว่าเป็นการกระทำที่เกินกว่าเหตุ โดยผู้รับสารบางคนมีความทรงจำเกี่ยวกับเหตุการณ์ในพื้นที่อื่นๆ เช่น กรณี อ.สะบ้าย้อยโดยผู้รับสารตั้งข้อสังเกตว่าเจ้าหน้าที่อาจจะทำการวิสามัญฆาตกรรมส่วนกรณีตากใบผู้รับสารแสดงทัศนคติว่า เจ้าหน้าที่ไม่ควรใช้ความรุนแรงในการปราบปรามซึ่งผู้ชุมนุมส่วนใหญ่ไม่มีอาวุธ

2. ผู้รับสารแสดงทัศนคติว่า นโยบายการแก้ปัญหาคาใจได้ล้มเหลวมาจากปัญหาทางการเมืองและรัฐบาลไม่สนใจที่จะฟังเสียงของประชาชน

3. ผู้รับสารส่วนหนึ่งแสดงทัศนคติว่า รัฐไม่มีความสามารถในการปกครองประชาชนได้ไม่ให้ความสำคัญต่อพวกเขาในการที่จะดูแลปกป้องตนเองรวมถึงไม่ไว้วางใจ เช่น การขออนุญาตพกพาอาวุธ

ชาวบ้านกลุ่มไทยมลายุมุสลิม - ปัตตานี ยังได้แสดงทัศนคติต่อขบวนการแบ่งแยกดินแดนว่า ความเป็นไปได้ยากในสถานการณ์ปัจจุบันและแม้ว่าสามารถดำเนินการได้สำเร็จก็จะสร้างปัญหาอย่างมากต่อประชาชนในอนาคต

กลุ่มผู้รับสารได้สะท้อนให้เห็นถึงภาวะของประชาชน ที่อยู่ท่ามกลางสถานการณ์ของความขัดแย้ง คือการอยู่ในพื้นที่อย่างหวาดกลัวทั้งกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบและไม่ไว้วางใจต่อ

เจ้าหน้าที่รัฐว่าจะมีความจริงใจที่จะปกป้องชีวิตและทรัพย์สินของพวกเขาได้ ซึ่งส่งผลให้มีทัศนคติต่อรัฐในเชิงลบหวาดกลัวต่อการกระทำของผู้ก่อความไม่สงบ กลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนไทยพุทธ ไม่ได้ให้ความสำคัญ

จากเหตุผลข้างต้นนำมาสู่การแสดงทัศนคติต่อ การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย โดยผู้รับสารกลุ่มไทยมลายูมุสลิม - บัตตานี ในประเด็นต่อไปนี้

การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ไม่สอดคล้องกับความจริงในพื้นที่ โดยผู้รับสารให้ความเห็นว่า การรายงานข่าวจากส่วนกลางโดยไม่ได้อยู่ในพื้นที่ ไม่สามารถที่จะถ่ายทอดความจริงได้อย่างสมบูรณ์ ผู้รับสารได้แสดงทัศนคติต่อกรณีหรือเซาะว่า การรายงานไม่สอดคล้องกับความจริงรับรู้มาก็คือ กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบได้ยอมจำนนต่อเจ้าหน้าที่แล้วแต่ก็ยังถูกฆ่า

ในกรณีตากใบกลุ่มผู้รับสารแสดงทัศนคติว่า ชาวผิดจากความจริงที่รับรู้คือที่ซุ่มนุ้มไม่ได้มี แต่กลุ่มวัยรุ่นแต่ยังมี ผู้หญิง เด็กและคนแก่ ซึ่งคนเหล่านี้ไม่ใช่กลุ่มคนที่ใช้ยาเสพติดเหมือนที่รัฐได้กล่าวอ้าง

2. การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย มีลักษณะของการโฆษณาชวนเชื่อ ผู้รับสารได้แสดงทัศนคติว่า ชาวมักนำเสนอว่ารู้ปัญหาของภาคใต้เป็นอย่างดี ซึ่งขัดแย้งกับความรู้สึกของผู้ฟังซึ่งอยู่ในพื้นที่

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มผู้รับสารชาวไทยมลายูมุสลิม - บัตตานี มีการตีความแบบปฏิเสธ (Oppositional Reading) การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยกรณีหรือเซาะและตากใบโดยมีปัจจัยคือ การนำเสนอเนื้อหาที่ขัดกับตรรกะและความเชื่อของผู้รับสาร การมีแหล่งตรวจสอบความจริงจากพื้นที่หลายช่องทาง ทั้งระบบเครือข่ายที่มีอย่างกว้างขวางและระบบข่าวลือที่แพร่กระจายอย่างรวดเร็ว

7.4.1.3 กลุ่มชาวบ้านไทยมลายูมุสลิม - นราธิวาส

จากการสนทนากลุ่มเพื่อวิเคราะห์การถอดรหัสของผู้รับสารพบว่า ชาวบ้านกลุ่มไทยมลายูมุสลิม - นราธิวาสส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อรัฐในประเด็นต่อไปนี้คือ

1. ผู้รับสารแสดงทัศนคติต่อการใช้ความรุนแรงในการปราบปรามกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ ในกรณีหรือเชื่อว่า เจ้าหน้าที่รัฐสามารถที่จะหลีกเลี่ยงความรุนแรงเพื่อไม่ให้กระทบต่อสัญลักษณ์ทางศาสนาได้โดยหาวิธีการที่ดีกว่าการปราบปรามอย่างหนักหน่วง

ในกรณีตากใบกลุ่มผู้รับสารแสดงทัศนคติว่า รัฐได้ใช้ความรุนแรงต่อการจัดการผู้ชุมนุมอย่างมาก ซึ่งทำให้ทัศนคติที่มีต่อรัฐในเชิงบวกเปลี่ยนไป

2. ผู้รับสารซึ่งเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากการชุมนุมที่หน้าสถานีตำรวจภูธร อ.ตากใบ แสดงทัศนคติว่า รัฐมองผู้ชุมนุมที่เป็นไทยมลายูมุสลิมอย่างมีอคติและไม่ไว้ใจใจต่อการแสดงออกทางการเมืองด้วยการชุมนุมว่าเป็นการก่อเหตุร้าย

จากการที่ผู้รับสารเป็นกลุ่มผู้รับผลกระทบจากการชุมนุมที่หน้าสถานีตำรวจภูธร อ.ตากใบ โดยส่วนหนึ่งเป็นผู้ชุมนุมในเหตุการณ์ บ้างก็เป็นญาติของผู้สูญเสียซึ่งถูกรัฐใช้ความรุนแรงในการสลายการชุมนุมและขนย้ายผู้ชุมนุมจนมีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต จึงนำไปสู่การมีทัศนคติต่อรัฐใน "เชิงลบ"

จากทัศนคติต่อรัฐ ข้างต้นนำมาสู่การแสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย โดยผู้รับสารกลุ่มไทยมลายูมุสลิม - นราธิวาส ในประเด็นต่อไปนี้เป็นคือ

1. การรายงานข่าวไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในพื้นที่ โดยเฉพาะกรณีตากใบ ซึ่งมีผู้รับสารซึ่งร่วมสนทนากลุ่มอยู่ร่วมชุมนุมในเหตุการณ์ตั้งแต่เริ่มชุมนุม จนถูกสลายการชุมนุม โดยแสดงทัศนคติว่าการรายงานไม่สอดคล้องในหลายประเด็นเช่น การใช้เสพติดของผู้ชุมนุม, การสลายการชุมนุมอย่างเป็นขั้นตอน จำนวนผู้ร่วมชุมนุมซึ่งมีจำนวนมากว่าการรายงานข่าว เป็นต้น

2. การรายงานข่าวขาดความน่าเชื่อถือ โดยผู้รับสารแสดงทัศนคติเจาะจงไปที่กรณีตากใบว่าการรายงานขาดความน่าเชื่อถือ ไม่เฉพาะแต่สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเท่านั้นแต่หมายรวมถึงสำนักข่าวอื่นของไทยด้วย แตกต่างจากสื่อต่างประเทศโดยเฉพาะสื่อมวลชนมาเลเซียซึ่งรายงานข่าวใกล้เคียงกับความจริงตามทัศนคติของผู้รับสารมากที่สุด

3. ผู้รับสารแสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าว เพื่อโดยใช้แหล่งข่าวที่พี่น้องมุสลิมให้ความเคารพนับถือสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐ เช่น จุฬาราชมนตรีนั้นไม่ได้ทำให้มีทัศนคติต่อข่าวในเชิงบวก โดยพิจารณาว่าจุฬาราชมนตรีไม่ได้เข้าใจพื้นที่อย่างแท้จริง

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มผู้รับสารชาวไทยมลายุมุสลิม - นราธิวาส มีการตีความแบบ ปฏิเสธ (Oppositional Reading) การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย กรณีกรือเซะและตากใบ โดยมีปัจจัยคือ การเข้าถึงความจริงด้วยตนเองจากการมีส่วนร่วมของเหตุการณ์ในฐานะผู้ชุมนุม, การมีแหล่งตรวจสอบข้อมูล (Checking Source) ผ่านสื่อเช่น สื่อมวลชนมาเลเซีย, ซีดีบันทึกภาพกรณีสลายการชุมนุมและการสื่อสารกับญาติผู้สูญเสียบางรายในชุมชนของตนเอง

7.4.1.4 กลุ่มชาวบ้านไทยมลายุมุสลิม - ยะลา

จากการสนทนากลุ่มเพื่อวิเคราะห์การถอดรหัสของผู้รับสารพบว่า ชาวบ้านกลุ่มไทยมลายุมุสลิม - ยะลา ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อรัฐในประเด็นต่อไปนี้คือ

1. ผู้รับสารการใช้ความรุนแรงของรัฐในการปราบปรามต่อกรณี กรือเซะและกรณีตากใบ ว่าในกรณีกรือเซะรัฐไม่น่าที่จะใช้ความรุนแรงถึงขั้นนองเลือดในศาสนสถาน ซึ่งมุสลิมถือว่าเป็นบ้านของพระเจ้า และผู้รับสารบางคนก็มองว่าบางครั้งเจ้าหน้าที่ก็มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ความรุนแรงเนื่องจากกลุ่มก่อการมีอาวุธ ส่วนกรณีตากใบผู้รับสารแสดงทัศนคติว่า ที่ผ่านมาการชุมนุมไม่เคยมีครั้งไหนที่การเสียชีวิตเท่ากับกรณีตากใบและยังทำให้มีคนพิการจากเหตุดังกล่าวจำนวนมาก

ผู้รับสารบางบางคนยังแสดงทัศนคติต่อรัฐซึ่งเกิดขึ้นในกรณีตากใบว่า สิ่งที่พี่น้องมุสลิมหวาดกลัวก็คือหากผู้รัฐวินิจฉัยว่า กรณีตากใบเป็นสิ่งที่รัฐไทยกดขี่พี่น้องมุสลิม ชาวมุสลิมก็จะถือว่าเป็นการทำญิฮาด (สงครามศักดิ์สิทธิ์) ซึ่งความรุนแรงก็จะแผ่กระจายไปทั่ว

2. การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ผู้รับสารส่วนแสดงทัศนคติว่า รัฐไม่มีความสามารถในการปกครองประชาชนได้และผู้รับสารเองก็ไม่กล้าที่จะใกล้ชิดกับเจ้าหน้าที่นัก เนื่องจากเกรงว่าอาจถูกกลุ่กลงของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบที่จะเข้าทำมาร้ายเจ้าหน้าที่รัฐ และยังเสี่ยงการถูกมองว่าสนับสนุนฝ่ายรัฐด้วย

กลุ่มผู้รับสารได้สะท้อนให้เห็นถึงภาวะของประชาชน ที่อยู่ท่ามกลางสถานการณ์ความขัดแย้ง คือการอยู่ในพื้นที่อย่างหวาดกลัวทั้งกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบและไม่ไว้วางใจต่อเจ้าหน้าที่รัฐว่าจะมีความจริงใจที่จะปกป้องชีวิตและทรัพย์สินของพวกเขาได้

จากทัศนคติต่อรัฐ ช่างต้นนำมาสู่การแสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย โดยผู้รับสารกลุ่มไทยมลายูมุสลิม - นราธิวาส ในประเด็นต่อไปนี้เป็นคือ

1. การรายงานข่าวไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในพื้นที่ กลุ่มผู้รับสารแสดงทัศนคติต่อการรายงานกรณีกีรอเซว่า ไม่เชื่อกลุ่มที่ก่อเหตุจะเป็นพวกติดยาเสพติด เพราะที่ที่รู้มา ผู้ก่อเหตุหลายคนเป็นคนดีมีนิสัยเรียบร้อย ซึ่งไม่น่าที่จะกล้าก่อเหตุรุนแรงเช่นนั้นได้ ส่วนในกรณีตากใบ ผู้รับสารแสดงความเห็นว่า ในช่วงเดือนรอมฎอน ไม่น่าเป็นไปได้ที่ผู้ชุมนุมจะเสพยาเสพติด

2. การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยขาดความน่าเชื่อถือ โดยผู้รับสารได้แสดงทัศนคติว่า การรายงานข่าวในประเด็นข่าวในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ขาดรายละเอียดที่ถูกต้อง โดยผู้รับสารได้เปรียบเทียบกับกรรายงานข่าวกีฬาซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดได้ครบถ้วน เช่น ใครเล่นตำแหน่งไหน บาดเจ็บบริเวณใดบ้าง

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มผู้รับสารชาวไทยมลายูมุสลิม - ยะลา มีการตีความแบบปฏิเสธ (Oppositional Reading) การรายงานข่าวของ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยกรณีกีรอเซและตากใบ โดยมีปัจจัยคือการนำเสนอเนื้อหาที่ขัดกับตรรกะและความเชื่อของผู้รับสาร การมีแหล่งตรวจสอบความจริงจากพื้นที่หลายช่องทาง ทั้งระบบเครือญาติที่มีอย่างกว้างขวางและระบบข่าวลือที่แพร่กระจายอย่างรวดเร็ว

7.4.2. กลุ่มผู้นำทางความคิด

7.4.2.1 พระสงฆ์

จากการสนทนากลุ่มเพื่อวิเคราะห์การถอดรหัสของผู้รับสารพบว่า ชาวบ้านกลุ่มพระสงฆ์ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อรัฐใน 4 ประเด็นคือ

1. ผู้รับสารกลุ่มพระสงฆ์ แสดงความคิดเห็นในการปราบปรามกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบของรัฐในกรณีกีรอเซและการสลายการชุมนุมที่หน้า สภอ.ตากใบว่า สมเหตุสมผลซึ่งผู้กระทำ

ความผิดก็สมควรที่ต้องถูกลงโทษกฎหมายและผู้ที่ยัดขืนก็สมควรที่ถูกปราบปรามด้วยมาตรการไม่แข็ง

2. ผู้รับสารมีทัศนคติไม่เห็นด้วยต่อการนโยบายการแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยไม่เห็นด้วยกับแนวทางการสมานฉันท์ หรือการย่อหย่อนต่อกลุ่มผู้กระทำความผิดและมองว่ากฎหมายในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ขาดความศักดิ์สิทธิ์ มีการเลือกปฏิบัติที่ไม่เสมอภาคกันระหว่างชาวไทยพุทธ กับชาวไทยมลายูมุสลิม

3. ผู้รับสารกลุ่มพระสงฆ์แสดงทัศนคติต่อรัฐว่า ขาดความสามารถพื้นฐานการที่จะดูแลปกป้องคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สินของพลเมืองชั้นพื้นฐาน ซึ่งในพื้นที่เกิดอำนาจซ้อนรัฐสามารถที่จะบังคับให้ประชาชนในพื้นที่หวาดกลัวและปฏิบัติตามคำสั่ง โดยรัฐไม่มีความสามารถเพียงพอที่จะไปจัดการกับกลุ่มก่อความไม่สงบอย่างเด็ดขาด

4. ผู้รับสารกลุ่มพระสงฆ์ เชื่อว่าการก่อความไม่สงบในพื้นที่มาจาก ขบวนการแบ่งแยกดินแดน ซึ่งขณะนี้เครือข่ายแทรกซึมอยู่ทุกพื้นที่ ทุกหน่วยงาน

จากการสนทนากลุ่มพระสงฆ์ พบว่ามีความต้องการให้รัฐเข้ามาปกป้องดูแลและทรัพย์สินเป็นอย่างมาก จากการที่ต้องตกอยู่ภายใต้บรรยากาศของความหวาดกลัว จนส่งผลให้ทัศนคติต่อชาวมุสลิมซึ่งเป็นเพื่อนร่วมสังคมไปในทางลบ และมีผู้รับสารกลุ่มพระสงฆ์มีแนวโน้มที่จะเห็นด้วยกับการใช้ความรุนแรงเข้าแก้ปัญหา ซึ่งผิดวิสัยของการเป็นบรรพชิตผู้ทรงศีล

จากเหตุผลข้างต้น นำมาสู่การแสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย โดยผู้รับสารกลุ่มชาวไทยพุทธแสดงทัศนคติใน 2 ประเด็นคือ

1. การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ละเลยต่อความรู้สึกของคนในพื้นที่ โดยเฉพาะกลุ่มพระสงฆ์และชาวไทยพุทธซึ่งเป็นคนส่วนน้อยในพื้นที่ โดยกลุ่มพระสงฆ์แสดงความคิดเห็นว่า กรณีกรือเซะและตากใบ ไม่ใช่เรื่องที่จะต้องทำความเข้าใจหรือสนใจแต่อย่างใด

2. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย รายงานข่าวไม่สอดคล้องกับความจริงในพื้นที่ โดยเฉพาะการอธิบายถึงสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ว่าจะดีขึ้นตามลำดับ ว่าเป็นเรื่องที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงที่กำลังประสพอยู่

จึงจะพบว่ากลุ่มผู้รับสารกลุ่มพระสงฆ์ "ไม่เชื่อถือ" (Oppositional Reading) การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยกรณีกรือเซะและตากใบ โดยมีปัจจัยมาจากบริบทของ พระสงฆ์ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของคู่ตรงกันข้ามในสถานการณ์ความขัดแย้ง ที่ถูกปกคลุมด้วยความหวาดกลัวและการเป็นนักบวชที่ไม่สามารถป้องกันตนเองได้ นำไปสู่ความต้องการและเร่งเร้าให้รัฐคุ้มครอง ดังนั้นหากเนื้อหาสารไม่สอดคล้องกับความรู้สึกจะนำไปสู่การตีความแบบปฏิเสธได้ง่าย

7.4.2.2 ผู้นำศาสนา

จากการสนทนากลุ่มเพื่อวิเคราะห์การถอดรหัสของผู้รับสารพบว่า ผู้นำศาสนา ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อรัฐใน 2 ประเด็นคือ

1. กลุ่มผู้รับสารแสดงทัศนคติไม่เห็นด้วยกับการใช้ความรุนแรงของรัฐ ในการปราบปรามกรณีกรือเซะและกรณีตากใบ โดยแสดงทัศนคติว่ากรณีกรือเซะ รัฐไม่พยายามดึงเอาวิธีการแบบสันติวิธีเข้ามาเพื่อแก้ปัญหาและเป็นไม่มีเหตุผลอันสมควรที่จะปราบปรามขึ้นรุนแรงในศาสนสถาน ซึ่งมีประวัติศาสตร์มาอย่างยาวนานเคียงคู่กับปัตตานี ส่วนของกรณีตากใบผู้นำศาสนาส่วนใหญ่มองว่า เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนขึ้นรุนแรงและอาจถือได้ว่าเป็นการฆ่าหมู่ ซึ่งจะตอกย้ำประวัติศาสตร์ของความเจ็บปวดที่เกิดขึ้นในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ดังที่เคยเกิดขึ้นในอดีตมาแล้ว

2. ผู้นำศาสนาแสดงทัศนคติต่อรัฐว่า นโยบายการแก้ปัญหาพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ขาดเอกภาพและขาดความชัดเจนในการแก้ปัญหา

จากการสนทนากลุ่ม ในประเด็นทัศนคติต่อรัฐพบว่า ผู้นำศาสนาส่วนใหญ่มองว่า รัฐมีอคติและไม่ไว้ใจต่อชาวไทยมลายุมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งส่งผลให้ผู้นำศาสนาส่วนใหญ่มิทัศนคติต่อรัฐในแง่ลบ

จากทัศนคติต่อรัฐข้างต้น นำมาสู่การแสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยของกลุ่มผู้นำศาสนาในประเด็นต่อไปนี้คือ

1. การรายงานข่าวละเอียดต่อความรู้สึกของคนในพื้นที่ โดยกลุ่มผู้รับสารแสดงทัศนคติว่าข่าวบางลักษณะที่ขาดการอธิบายรายละเอียด หรือการอธิบายเหตุการณ์อย่างตรงไปตรงมาเท่ากับเป็นการไม่ให้ความสำคัญต่อผู้ฟังซึ่งอยู่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งในการนำเสนอข่าวกรณีกรือเซะและตากใบ

2. การรายงานข่าวเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐ โดยกลุ่มผู้รับสารแสดงทัศนคติว่าทั้งรูปแบบและเนื้อหาของกรายงานข่าว สามารถที่จะสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐในการปราบปรามกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบได้

3. การรายงานข่าวไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในพื้นที่ โดยกลุ่มผู้รับสารแสดงทัศนคติว่ามีการรายงานที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ซึ่งมีรายละเอียดของข้อเท็จจริงในหลายแง่มุมแต่ถูกนำเสนอเพียงด้านใดหนึ่ง ซึ่งเมื่อข้อมูลข่าวสารที่ไม่ครบถ้วน ผู้ฟังจะหันไปเปิดรับสื่อจากช่องทางอื่นๆ เพื่อตรวจสอบ ซึ่งนำไปสู่การลดความน่าเชื่อถือของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยลง

4. การรายงานข่าวในลักษณะโฆษณาชวนเชื่อ มีลักษณะโฆษณาชวนเชื่อทั้งในส่วนของรูปแบบและเนื้อหา เนื่องจากการเป็นสื่อของรัฐที่ต้องทำหน้าที่ในการเป็นกระบอกเสียงในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของรัฐบาล

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้นำศาสนามีการตีความแบบปฏิเสธ (Oppositional Reading) การรายงานข่าวของ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยกรณีกรือเซะและตากใบ โดยมีปัจจัยคือ จุดยืนการนับถือศาสนา, การนำเสนอเนื้อหาที่ขัดกับตรรกะและความเชื่อของผู้รับสาร การมีแหล่งตรวจสอบความจริงจากสื่ออื่นๆ เช่นสื่อจากประเทศมาเลเซีย

7.4.2.3 นักศึกษา

จากการสนทนากลุ่มเพื่อวิเคราะห์การถอดรหัสของผู้รับสารพบว่า ชาวบ้านกลุ่มไทยพุทธส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อรัฐในประเด็นต่อไปนี้

ผู้รับสารกลุ่มนักศึกษาส่วนใหญ่ แสดงทัศนคติต่อรัฐในการความรุนแรงเข้าปราบปราม ผู้ก่อความไม่สงบในกรณีกรือเซะว่า เจ้าหน้าที่ได้ใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ ซึ่งอาจมีความกดดันและต้องป้องกันตัวเอง กรณีตากใบผู้รับสารกลุ่มนักศึกษามองว่า รัฐมีข้อจำกัดมาจากการปฏิบัติงาน

ซึ่งอาจจะมาจากความรู้จำกัดของการปฏิบัติงาน ที่ต้องทำตามคำสั่งภายใต้สถานการณ์ที่บีบ บังคับและผู้รับสารบางส่วนแสดงทัศนนะว่า รัฐอาจจะทำรุนแรงเกินกว่าเหตุจริง

จากการสนทนากลุ่มนักศึกษาพบว่า มีการแสดงทัศนนะต่อรัฐ ในกรณีกรือเซะและตากใบ โดยแสดงให้เห็นใจทั้งผู้ก่อความไม่สงบ, ผู้ชุมนุมประท้วง และรัฐสลับกันไปมา

จากทัศนนะต่อรัฐข้างต้น นำมาสู่การแสดงทัศนนะต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยของกลุ่มนักศึกษาในประเด็นต่อไปนี้คือ

1. การรายงานข่าวละเอียดต่อความรู้สึกของคนในพื้นที่ นักศึกษาส่วนหนึ่งแสดงทัศนนะต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยว่า เนื้อหาโดยรวมเป็นการสื่อสารกับผู้ฟังส่วนใหญ่ของประเทศมากกว่าสื่อสารกับผู้ฟังในพื้นที่ โดยมีกรายงานข่าวเพื่อความมั่นใจให้กับผู้ฟังส่วนใหญ่ให้ความรู้สึกดีขึ้น และแสดงทัศนนะว่า คนฟังในพื้นที่อาจจะรู้สึกอีกอย่างหนึ่ง
2. กลุ่มผู้รับสารแสดงทัศนนะว่า สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยการรายงานข่าวเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐ มีกรายงานข่าวเพียงด้านเดียว โดยที่ฝ่ายตรงกันข้ามไม่มีสิทธิที่จะโต้แย้ง รวมไปถึงการใช้แหล่งข่าวที่มีความน่าเชื่อถือเพื่ออธิบายและเป็นสัญลักษณ์ของความน่าเชื่อถือ
3. การรายงานข่าวไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในพื้นที่ ผู้รับสารกลุ่มนักศึกษาส่วนหนึ่งแสดงทัศนนะว่า การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย มีการรายงานข่าวที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในพื้นที่ โดยผู้รับสารยกตัวอย่างกรณีกรือเซะว่า หากผู้ฟังที่ไม่ใช่คนในพื้นที่ก็จะรู้สึกคล้อยตามข่าว แต่หากอยู่ในพื้นที่ก็มีข้อมูลอีกชุดหนึ่งซึ่งไม่ได้เหมือนกับที่ข่าวได้กรายงานไปทั้งหมด ซึ่งความรู้สึกของคนในพื้นที่ผู้ก่อความไม่สงบอาจไม่ได้มีความผิดไปทั้งหมด

ส่วนกรณีตากใบ ผู้รับสารแสดงทัศนนะว่าข้อมูลของการกรายงานบางส่วนจะผิดไปจากความเป็นจริง ซึ่งประชาชนในพื้นที่สามารถที่จะตรวจสอบได้ผ่านสื่อต่างประเทศ, ระบบการสื่อสารแบบปากต่อปากและทัศนนะพื้นฐานต่อรัฐที่มีอยู่เชิงลบอยู่แล้ว จะมีความเห็นโต้แย้งกับการกรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

4. การกรายงานข่าวในลักษณะโฆษณาชวนเชื่อ ผู้รับสารกลุ่มนักศึกษาแสดงทัศนนะว่า รูปแบบการนำเสนอของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในกรณีกรือเซะว่า เร้าอารมณ์และ

รู้สึกคล้อยตามการรายงานข่าวโดยอยากให้ทางการปราบปรามกับผู้ก่อความไม่สงบโดยเร็ว แต่เมื่อได้มาศึกษาในจังหวัดปัตตานีและสัมผัสกับพื้นที่จริงก็ทำให้รู้สึกแตกต่างจากที่เคยคิด ในหลายประเด็น เช่น ทักษะต่อพี่น้องมุสลิมที่มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่, บรรยากาศในบางพื้นที่ก็ไม่ได้น่าหวาดกลัวอย่างที่ป็นข่าว

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้นำศาสนามีการตีความแบบต่อรองความหมาย (Negotiated Reading) การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยกรณีกรือเซะและตากใบ โดยยอมรับว่าเห็นด้วยกับข้อมูลบางประเด็น แต่ก็มีการตรวจสอบจากข้อมูลแหล่งอื่นๆ ซึ่งมีปัจจัยสนับสนุนคือ การมีแหล่งตรวจสอบข้อมูล (Checking Source) หลายช่องทางคือ ลักษณะการเป็นชุมชนวิชาการของมหาวิทยาลัยที่มีข้อมูลอันหลากหลายไหลเวียน, การตรวจสอบข้อเท็จจริงผ่านสื่อ เช่น ซีดีตากใบ และในผู้รับสารบางคนมีสาเหตุมาจากจุดยืนในการนับถือศาสนาอิสลามและเป็นคนในพื้นที่ที่มีระบบเครือญาติอันแข็งแกร่ง

7.4.2.4 สื่อมวลชน

จากการสนทนากลุ่มเพื่อวิเคราะห์การถอดรหัสของผู้รับสารพบว่า สื่อมวลชน ส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อรัฐใน 2 ประเด็นคือ

1. การใช้ความรุนแรงของรัฐในการปราบปรามต่อกรณี กรือเซะและกรณีตากใบ ผู้รับสารกลุ่มสื่อมวลชนแสดงทัศนคติต่อกรณีกรือเซะว่า รัฐมีความชอบธรรมในการปราบปรามโดยมีเหตุผลของการกระทำเพื่อปกป้องตนเอง เนื่องจากผู้ก่อการมีการใช้อาวุธต่อสู้กับเจ้าหน้าที่ ถือว่าเป็นความชอบธรรมที่จะการปราบปราม

ขณะเดียวกันผู้รับสารกลุ่มสื่อมวลชนแสดงทัศนคติต่อกรณีตากใบ ว่ามีความแตกต่างจากกรณีกรือเซะก็คือ การชุมนุมที่หน้า สภ.อ.ตากใบถือเป็นสิทธิอันชอบธรรมของพลเมืองในการเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อชุมนุมเรียกร้องความเป็นธรรม อีกทั้งการที่ผู้ชุมนุมต้องเสียชีวิตขณะที่อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐถือว่าเป็นเรื่องที่ไม่ควรปล่อยให้เหตุการณ์แบบนี้เกิดขึ้น

2. รัฐอ่อนแอและล้มเหลวในการจัดการความขัดแย้ง โดยผู้รับสารกลุ่มสื่อมวลชนแสดงทัศนคติว่า รัฐไทยมีความอ่อนแอและล้มเหลวในการจัดการความขัดแย้งโดยเฉพาะในกรณีตากใบ รัฐบาลประสพการณ์ในการจัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นและไม่กล้าที่จะสะท้อนความเป็นจริงที่

เกิดขึ้น ซึ่งสร้างผลเสียในระยะยาวต่อความเชื่อมั่นของประชาชนในพื้นที่ที่มีต่อรัฐ ซึ่งรัฐกำลังประสบกับปัญหานี้อยู่

กลุ่มสื่อมวลชนมีทัศนคติต่อรัฐว่า มีความชอบธรรมในการใช้ความรุนแรงในการปราบปรามตามแต่กรณี ตามเงื่อนไขและบริบทในขณะนั้นและความขัดแย้งใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สะท้อนความอ่อนแอของรัฐไทย ที่มีความหวาดระแวงและไม่หนักแน่นพอ ที่ตีความการเคลื่อนไหวของประชาชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ว่าเป็นเพียงการแสดงสิทธิทางการเมืองมากกว่าการจลาจล

จากทัศนคติของรัฐข้างต้น นำมาสู่การแสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ของกลุ่มสื่อมวลชนในประเด็นต่อไปนี้คือ

1. การรายงานข่าวละเลยต่อความรู้สึกของคนในพื้นที่ ผู้รับสารกลุ่มสื่อมวลชน แสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยว่า การรายงานข่าวได้ละเลยการให้พื้นที่ต่อประชาชนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งอาจส่งผลให้ผู้ฟังจากพื้นที่อื่นๆ เกิดความเข้าใจผิดได้ ซึ่งจะผลักให้คนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้กลายเป็นความ “เป็นอื่น” ในสังคมไทย
2. การรายงานข่าวเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐ การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เป็นเทคนิคการรายงานที่เอื้อต่อการสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐในกรณีที่รัฐใช้ความรุนแรงในการปราบปรามเมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้นในพื้นที่
3. การรายงานข่าวไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในพื้นที่ ผู้รับสารกลุ่มสื่อมวลชนแสดงทัศนคติว่า มีการรายงานข่าวที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงในพื้นที่ โดยในกรณีหรือเหตุผู้รับสารมีความเห็นว่า ไม่เชื่อว่ากลุ่มผู้ก่อการจะเป็นกลุ่มที่ติดยาเสพติดซึ่งเมื่อลงพื้นที่ก็พบว่าขัดแย้งกับสิ่งที่ข่าวนำเสนอ ขณะที่กรณีตากใบไม่มีการรายงานข้อเท็จจริงอย่างตรงไปตรงมา ซึ่งจะส่งผลต่อผู้ฟังในพื้นที่เนื่องจากมีช่องทางสื่ออื่นๆ ในการตรวจสอบข้อเท็จจริง ซึ่งส่งผลต่อความเชื่อมั่นต่อรัฐในระยะยาว
4. การรายงานข่าวขาดความน่าเชื่อถือ ผู้รับสารกลุ่มสื่อมวลชนแสดงทัศนคติต่อการรายงานสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยว่าไม่ได้ขาดความน่าเชื่อถือ ในส่วนการรายงานก็

เป็นข้อเท็จจริงในแง่หนึ่ง เพียงแต่ขาดความรอบด้าน ซึ่งแตกต่างจากจุดยืนของการรายงานข่าว สื่อมวลชนที่ไม่ใช่ของรัฐ ซึ่งเน้นการรายงานอย่างรอบด้านมากกว่า

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มสื่อมวลชนมีการตีความแบบต่อรองความหมาย (Negotiated Reading) การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยกรณีกรีโอเซและตากใบ โดยมีปัจจัยสนับสนุนคือ การมีแหล่งตรวจสอบข้อมูล (Checking Source) หลายช่องทาง รวมไปถึงถึงสถานะของสื่อมวลชนที่ทำให้สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลชั้นต้น และจะเห็นว่าลักษณะการตีความของกลุ่มผู้สื่อมวลชนเน้นตีความหมายของข่าว ในเชิงเทคนิคและกรรมวิธีการผลิต จากจุดยืนของการประกอบวิชาชีพนั่นเอง

7.4.3. กลุ่มเจ้าหน้าที่รัฐ

7.4.3.1 ทหาร

จากการสนทนากลุ่มเพื่อวิเคราะห์การถอดรหัสผู้รับสารพบว่า ทหาร มีทัศนคตินโยบายของรัฐในประเด็นดังต่อไปนี้คือ

1. การใช้ความรุนแรงของรัฐในการปราบปรามต่อกรณี กรีโอเซและกรณีตากใบ ผู้รับสารกลุ่มทหารมีความเชื่อว่า การแก้ปัญหาในพื้นที่ภาคใต้ต้องใช้ความเฉียบขาดและการปราบปรามอย่างเฉียบขาดเท่านั้นจึงจะสามารถควบคุมสถานการณ์ได้ โดยผู้รับสารกลุ่มทหารได้แสดงทัศนคติต่อกรณีตากใบว่ารัฐทำถูกต้องแล้วที่ใช้การปราบปรามด้วยความรุนแรง ขณะที่กรณีตากใบกลุ่มผู้รับสารมีความเห็นว่าการใช้ความรุนแรงในการสลายการชุมนุมถูกต้องเช่นกัน หากไม่เกิดความผิดพลาดจากการขนย้ายผู้ชุมนุมเสียก่อน

2. กลุ่มผู้รับสารกลุ่มทหารแสดงทัศนคตินโยบายของรัฐต่อการแก้ปัญหาพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดำเนินมาอย่างผิดพลาดตั้งแต่รัฐบาลทักษิณ 1 ถอนทหารออกจากพื้นที่ และให้ตำรวจดำเนินการแทน ทำให้การทำงานในพื้นที่ขาดความต่อเนื่องและก่อปัญหามากกว่าเดิม รวมไปถึงการนำกองกำลังทหารจากนอกพื้นที่ซึ่งขาดความเข้าใจในวัฒนธรรมประเพณี ยิ่งก่อให้เกิดปัญหาที่ยุ้งยากมากขึ้นไปอีก

ในกรณีกรีโอเซผู้รับสารกลุ่มทหารมีความเห็นว่า มีสาเหตุมาจากเรื่องของยาเสพติดและกลุ่มการเมืองในพื้นที่ซึ่งเสียผลประโยชน์ ทำให้มีกลุ่มคนจับอาวุธขึ้นมาต่อสู้กับเจ้าหน้าที่รัฐ ส่วน

กรณีตากใบนั้นมีทัศนะว่า เจ้าหน้าที่ได้ดำเนินการอย่างดีแล้ว แต่มีความผิดพลาดในการดำเนินการขนย้าย

3. จากนโยบายการแก้ปัญหาของรัฐที่ผิดพลาด ทำให้ผู้รับสารกลุ่มทหารแสดงทัศนะว่า ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เปลี่ยนไปจากเดิมเป็นอย่างมากและกลไกของรัฐที่เคยเข้มแข็งมีความอ่อนแออย่างเห็นได้ชัด

ผู้รับสารกลุ่มทหารยังแสดงทัศนะของการดูแลสวัสดิการของเจ้าหน้าที่ ซึ่งปฏิบัติในพื้นที่ที่ไม่ได้รับการดูแลเท่าที่ควร ในทัศนะของผู้รับสารกลุ่มทหารที่มีต่อรัฐก็คือ รัฐต้องอ้างเข้มแข็งในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

จากทัศนะต่อรัฐข้างต้น นำมาสู่การแสดงทัศนะต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย โดยผู้รับสารกลุ่มตำรวจ แสดงทัศนะในประเด็นต่อไปนี้คือ

1. ผู้รับสารกลุ่มทหารมีความเห็นต่อ กลุ่มคนร้ายที่ปฏิบัติการจู่โจมเข้าทำร้ายเจ้าหน้าที่รัฐในกรณีกรือเซะและกลุ่มผู้ชุมนุมในกรณีตากใบ ว่าล้วนต้องอาศัยยาเสพติดกระตุ้นให้มีจิตใจความกล้าหาญในการปฏิบัติการ ซึ่งมีสอดคล้องกับการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

2. ผู้รับสารกลุ่มทหาร มีทัศนะต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยว่า ขาดความน่าเชื่อถือเมื่อเปรียบเทียบกับกรายงานข่าวของกองทัพ ที่มีความแม่นยำสูงกว่าด้วยเหตุผลที่ว่า การรายงานข่าวของกองทัพมีการเข้าแหล่งข้อมูลจากสายข่าวที่กระจายอยู่ทั่วประเทศที่มีความแม่นยำสูง ซึ่งแตกต่างจากการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย เป็นการรายงานข้อเท็จจริงเพียงผิวเผินและทำหน้าที่เป็นเพียงกระบอกเสียงให้แก่รัฐบาลเท่านั้น

จากศึกษาพบว่า ผู้รับสารกลุ่มทหารมีการตีความหมายต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุแห่งประเทศไทยกรณีกรือเซะและตากใบ โดย “ไม่เชื่อถือ” (Oppositional Reading) การรายงานข่าวของสถานีวิทยุแห่งประเทศไทย เนื่องจากเนื้อหาของกริดไปจากข้อเท็จจริงที่ตนเองรับรู้ผ่านประสบการณ์ตรง (Direct Experience) มีศักยภาพการตรวจสอบข้อมูลผ่านช่องทางอื่นๆ (Checking Source) เช่น ข่าวกรองทางทหารและมีแนวโน้มที่จะ “คล้อยตาม” (Negotiated

Reading) การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายแห่งประเทศไทยหากเนื้อหาสารบางประเด็น สอดคล้องความเชื่อของตน

7.4.3.2 ตำรวจ

จากการสนทนากลุ่มเพื่อวิเคราะห์การถอดรหัสผู้รับสารพบว่า ตำรวจ มีทัศนคติต่อรัฐใน ประเด็นดังต่อไปนี้คือ

1. การใช้ความรุนแรงของรัฐในการปราบปรามต่อกรณี ก๊อเซและกรณีตากใบ โดยผู้รับ สารกลุ่มแสดงทัศนคติต่อกรณีก๊อเซ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ กลุ่มแรกแสดงทัศนคติว่าเจ้าหน้าที่มี จำเป็นในการปราบปรามเนื่องจากต้องปกป้องตนเองและทรัพย์สินของทางราชการ และอีกกลุ่ม หนึ่งแสดงความเห็นว่า สามารถที่จะใช้แนวทางสันติในการแก้ปัญหาเพื่อไม่ให้เสียเลือดเสียเนื้อได้

กรณีตากใบ กลุ่มผู้รับสารแสดงความคิดเห็นว่า การสลายการชุมนุมเป็นสิ่งที่ถูกต้อง เนื่องจากผู้ชุมนุมใช้กฎหมายอยู่เหนือกฎหมาย ส่วนความผิดพลาดของการขนย้ายผู้ชุมนุมนั้นเป็น ความผิดพลาดที่รัฐไม่ได้ตั้งใจจะเกิดขึ้น

2. ผู้รับสารกลุ่มตำรวจแสดงทัศนคติต่อนโยบายของรัฐ ต่อการแก้ปัญหาพื้นที่ 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ ขาดเอกภาพในการทำงาน มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายอยู่บ่อยครั้ง เนื่องจากผู้ที่ กำกับดูแลนโยบายการแก้ปัญหาไม่มีความเข้าใจต่อปัญหาอย่างแท้จริง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนนอก พื้นที่ ส่วนคนที่รู้ปัญหาในพื้นที่ดีมักไม่ได้รับโอกาส

3. ผู้รับสารกลุ่มตำรวจแสดงทัศนคติต่อขบวนการแบ่งแยกดินแดนว่า มีส่วนเกี่ยวข้องการก่อ ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

จากทัศนคติของรัฐข้างต้น นำมาสู่การแสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานี วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย โดยผู้รับสารกลุ่มตำรวจ แสดงทัศนคติในประเด็นต่อไปนี้คือ

1. ผู้รับสารกลุ่มตำรวจแสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่ง ประเทศไทยว่า การรายงานข่าวละเลยต่อความรู้สึกของคนในพื้นที่ โดยใช้แหล่งข่าวซึ่งเป็น เจ้าหน้าที่ระดับสูงในรัฐบาล มักอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นต่อประชาชนทั้งประเทศ มากกว่าที่

จะอธิบายให้ประชาชนในพื้นที่ฟัง โดยเหตุผลที่นำมากล่าวอ้างนั้นขัดกับตรรกะและการรับรู้ของคนในพื้นที่

2. ผู้รับสารกลุ่มตำราวมองว่า มีทัศนะกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบในกรณีกรือเซะและการชุมนุมประท้วงในกรณีตากใบถูกจัดตั้งของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบ

3. ผู้รับสารกลุ่มตำราวดูแสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยว่า ไม่สอดคล้องความกับความจริงในพื้นที่ โดยเฉพาะประเด็นที่การใช้ยาเสพติดของผู้ก่อเหตุในกรณีกรือเซะและผู้ชุมนุมในกรณีตากใบ เนื่องจากไม่เชื่อว่าคนที่ถูกปลุกฝังทางอุดมการณ์ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเสพยาก่อนการปฏิบัติการแต่อย่างใด

4. การรายงานข่าวในลักษณะโฆษณาชวนเชื่อ ผู้รับสารส่วนหนึ่งแสดงทัศนคติว่าหากช่วยเสริมให้ภาพลักษณ์ของเจ้าหน้าที่ซึ่งถูกมองในเชิงลบดีขึ้นบ้าง แต่ผู้รับสารส่วนหนึ่งมองเห็นต่างกันว่า จะไม่ส่งผลดีต่อการทำงานเนื่องจากการท้าทายกลุ่มก่อความไม่สงบ ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานมีความลำบากมากยิ่งขึ้น

จากการศึกษาจึงพบว่ากลุ่มผู้รับสารกลุ่มตำราวมอง มีการตีความหมายต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุแห่งประเทศไทยกรณีกรือเซะและตากใบ ในลักษณะปฏิเสธความหมาย (Oppositional Reading) เนื่องจากเนื้อหาของสารของการผิดไปจากข้อเท็จจริงที่ตนเองรับรู้ผ่านประสบการณ์ตรง (Direct Experience) และมีแนวโน้มที่จะตีความแบบต่อรองความหมาย (Negotiated Reading) หากข้อมูลข่าวสารเอื้อต่อการทำงานในพื้นที่

7.4.3.3 เจ้าหน้าที่ปกครอง

จากการสนทนากลุ่มเพื่อวิเคราะห์การถอดรหัสผู้รับสารพบว่า เจ้าหน้าที่ปกครอง มีทัศนคติต่อรัฐในประเด็นดังต่อไปนี้คือ

การใช้ความรุนแรงของรัฐในการปราบปรามต่อกรณี กรือเซะและกรณีตากใบ โดยผู้รับสารกลุ่มแสดงทัศนคติต่อกรณีกรือเซะว่า เป็นเรื่องที่สมเหตุสมผล รัฐมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ความรุนแรงเนื่องจากสถานการณ์บีบบังคับและผู้ก่อความไม่สงบ มีการตอบโต้เจ้าหน้าที่รัฐด้วยอาวุธ โดยผู้รับสารส่วนหนึ่งซึ่งได้อยู่ในเหตุการณ์วันนั้น ให้ความเห็นว่า ผู้นำที่ต้องตัดสินใจในวันนั้นต้องความกล้าหาญอย่างมาก

สำหรับกรณีตากใบ กลุ่มผู้รับสารที่สนทนากลุ่มทั้งหมดแสดงความคิดเห็นว่า การสลายการชุมนุมของเจ้าหน้าที่เป็นไปตามขั้นตอนและมีความสมเหตุสมผล แต่การเกิดความผิดพลาดจากการขนย้ายเป็นเรื่องที่รัฐไม่ควรปล่อยให้เกิดขึ้นและยังไม่มี ความชัดเจนในเรื่องอาวุธที่อ้างว่าผู้ชุมนุมนำมาใช้

ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ปกครองต่อทั้งสองเหตุการณ์ก็คือ รัฐสามารถใช้ความรุนแรงเข้าปราบปรามได้หากรู้สึกว่ามี ความสมเหตุสมผลพอที่จะให้รัฐอยู่ในฝ่ายที่ได้เปรียบ

จากทัศนคติต่อรัฐข้างต้น นำมาสู่การแสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย โดยผู้รับสารกลุ่มเจ้าหน้าที่ปกครอง แสดงทัศนคติในประเด็นต่อไปนี้คือ

1. แสดงทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยว่า มีการรายงานข่าวละเอียดต่อความรู้สึกของคนในพื้นที่ ขาดความเข้าใจในรายละเอียดของสังคมและวัฒนธรรมของคนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเมื่อสื่อสารออกไป จะทำคนในพื้นที่อาจมองว่ารัฐไม่ได้มีความเข้าคนในพื้นที่อย่างแท้จริง

2. ผู้รับสารแสดงทัศนคติว่า ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่รัฐจึงมีแนวโน้มที่จะเห็นใจภาครัฐมากกว่า การรายงานข่าวลักษณะการสร้างภาพลักษณ์ให้กับรัฐใน 2 กรณีคือกรณีกรือเซะและกรณีตากใบ ก็มีข้อดีคือการรักษาภาพลักษณ์ที่ดีของเจ้าหน้าที่ไม่ให้ถูกมองไปในทางลบ ซึ่งจะทำให้การทำงานในพื้นที่ยากขึ้น

3. การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย หากไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้จะไม่เป็นผลดีต่อรัฐในอนาคต เนื่องจากประชาชนมีทางการสื่อสารเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง ซึ่งจะลดความน่าเชื่อถือต่อรัฐในพื้นที่ลง ซึ่งจะนำไปสู่การบริหารจัดการที่ยากยิ่งขึ้น

4. การรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย หากใช้วิธีการโฆษณาชวนเชื่อให้ผู้ฟังมีทัศนคติต่อรัฐเชิงบวกก็จะช่วยให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้วยความสะดวกมากยิ่งขึ้น

จากทัศนคติของผู้รับสารในกลุ่มเจ้าหน้าที่ปกครอง ที่มีต่อรัฐและการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จะเห็นได้ว่ามีทัศนคติพื้นฐานอ้างอิงอยู่บนผลประโยชน์ของรัฐ เป็นสำคัญสิ่งได้ที่มีแนวโน้มที่จะทำให้รัฐถูกสื่อความหมายไปในเชิงลบ กลุ่มเจ้าหน้าที่ปกครองก็จะไม่สนับสนุนแนวความคิดนั้น

จากการศึกษาพบว่าลักษณะการตีความของผู้รับสารกลุ่มนักปกครองมีเป็นไปในลักษณะการตีความแบบต่อรองความหมาย (Negotiated Reading) บนเงื่อนไขผลประโยชน์ของรัฐเป็นสำคัญ ที่จะทำให้รัฐมีความชอบธรรมในการปกครองดูแลพลเมือง

การตีความของกลุ่มผู้รับสารนโยบายของรัฐในการใช้ความรุนแรงเข้าปราบปรามกลุ่มก่อความไม่สงบในกรณีกรือเซะและการสลายการชุมนุมในกรณีตากใบ

ผลการวิเคราะห์ผู้รับสาร ต่อนโยบายของรัฐในการใช้ความรุนแรงเข้าปราบปรามกลุ่มก่อความไม่สงบในกรณีกรือเซะและการสลายการชุมนุมในกรณีตากใบพบว่า กลุ่มผู้รับสารมีการตีความดังต่อไปนี้

กลุ่มของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มทหาร, ตำรวจและเจ้าหน้าที่ปกครอง มีทัศนคติเห็นด้วยต่อนโยบายการใช้ความรุนแรง เข้าปราบปรามกลุ่มก่อความไม่สงบในกรณีกรือเซะและการสลายการชุมนุมในกรณีตากใบ

กลุ่มของชาวบ้าน ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มชาวไทยมลายูมุสลิม จังหวัดปัตตานี ยะลาและนราธิวาส มีทัศนคติไม่เห็นด้วยต่อนโยบายการใช้ความรุนแรง เข้าปราบปรามกลุ่มก่อความไม่สงบในกรณีกรือเซะและการสลายการชุมนุมในกรณีตากใบ

ขณะที่ชาวบ้านกลุ่มไทยพุทธแสดงทัศนคติเห็นด้วยต่อนโยบายการใช้ความรุนแรง เข้าปราบปรามกลุ่มก่อความไม่สงบในกรณีกรือเซะและการสลายการชุมนุมในกรณีตากใบ

กลุ่มผู้นำทางความคิด ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มผู้นำศาสนาอิสลาม มีทัศนคติไม่เห็นด้วยต่อนโยบายการใช้ความรุนแรง เข้าปราบปรามกลุ่มก่อความไม่สงบในกรณีกรือเซะและการสลายการชุมนุมในกรณีตากใบ

ขณะที่กลุ่มพระสงฆ์ มีทัศนคติเห็นด้วยต่อนโยบายการใช้ความรุนแรง เข้าปราบปรามกลุ่มก่อความไม่สงบในกรณีกรือเซะและการสลายการชุมนุมในกรณีตากใบ

ด้านกลุ่มผู้รับสารกลุ่มนักศึกษาและสื่อมวลชน มีทัศนคติลังเล - ไม่แน่ใจต่อนโยบายการใช้ความรุนแรง เข้าปราบปรามกลุ่มก่อความไม่สงบในกรณีกรือเซะและการสลายการชุมนุมในกรณีตากใบ และมีแนวโน้มที่จะเห็นด้วยกับการใช้ความรุนแรงเข้าปราบปรามหากรัฐมีเหตุอันสมควร

จึงมีข้อสังเกตต่อกลุ่มของผู้นำทางความคิดว่า มีแนวโน้มที่เปลี่ยนแปลงทัศนคติในทิศทางที่จะเห็นด้วยต่อการใช้ความรุนแรงเข้าปราบปรามกลุ่มก่อความไม่สงบในกรณีกรือเซะและการสลายการชุมนุมในกรณีตากใบ

ตารางที่ 7.1 ตารางแสดงทัศนคติของผู้รับสารต่อนโยบายของรัฐในการใช้ความรุนแรง เข้าปราบปรามกลุ่มก่อความไม่สงบในกรณีกรือเซะและการสลายการชุมนุมในกรณีตากใบ

	ผู้รับสาร	กรือเซะ	ตากใบ
1.ชาวบ้าน	1.1 ไทยพุทธ	เห็นด้วย	เห็นด้วย
	1.2 ไทยมลายูมุสลิม-ปัตตานี	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	1.3 ไทยมลายูมุสลิม-นราธิวาส	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	1.4 ไทยมลายูมุสลิม-ยะลา	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
2.ผู้นำทางความคิด	2.1 พระสงฆ์	เห็นด้วย	เห็นด้วย
	2.2 ผู้นำศาสนาอิสลาม	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
	2.3 นักศึกษา	ไม่แน่ใจ	ไม่แน่ใจ
	2.4 สื่อมวลชน	ไม่แน่ใจ	ไม่แน่ใจ
3.เจ้าหน้าที่รัฐ	3.1 ทหาร	เห็นด้วย	เห็นด้วย
	3.2 ตำรวจ	เห็นด้วย	เห็นด้วย
	3.3 นักปกครอง	เห็นด้วย	เห็นด้วย

การตีความของผู้รับสาร ต่อความน่าเชื่อถือในการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียง
แห่งประเทศไทย

ผลการวิเคราะห์การตีความของผู้รับสาร ต่อความน่าเชื่อถือในการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในกรณีกรือเซะและตากใบพบว่า กลุ่มผู้รับสารมีการตีความดังต่อไปนี้

กลุ่มของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มทหาร, ตำรวจและเจ้าหน้าที่ปกครอง โดยผู้รับสารกลุ่มทหารและตำรวจมีทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในกรณีกรือเซะและตากใบว่า ขาดความน่าเชื่อถือ ส่วนกลุ่มเจ้าหน้าที่ปกครอง มีทัศนคติไม่แน่ใจต่อความน่าเชื่อถือในการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในกรณีกรือเซะและตากใบ

กลุ่มของชาวบ้าน ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มชาวบ้านไทยพุทธ กลุ่มชาวไทยมลายูมุสลิม จังหวัดปัตตานี ยะลาและนราธิวาส มีทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในกรณีกรือเซะและตากใบว่า ขาดความน่าเชื่อถือ

กลุ่มผู้นำทางความคิดซึ่งประกอบด้วย พระสงฆ์, ผู้นำศาสนาอิสลาม, นักศึกษาและสื่อมวลชน โดยผู้รับสารกลุ่มพระสงฆ์และผู้นำศาสนา มีทัศนคติต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในกรณีกรือเซะและตากใบว่า ขาดความน่าเชื่อถือ ส่วนผู้รับสารกลุ่มนักศึกษาและสื่อมวลชน มีทัศนคติไม่แน่ใจต่อความน่าเชื่อถือในการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในกรณีกรือเซะและตากใบ

ตารางที่ 7.2 ตารางแสดงทัศนคติของผู้รับสารต่อความน่าเชื่อถือในการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย

ผู้รับสาร		ทัศนคติต่อความน่าเชื่อถือของ สวท.
1.ชาวบ้าน	ไทยพุทธ	ไม่น่าเชื่อถือ
	ไทยมลายูมุสลิม-ปัตตานี	ไม่น่าเชื่อถือ
	ไทยมลายูมุสลิม-นราธิวาส	ไม่น่าเชื่อถือ
	ไทยมลายูมุสลิม-ยะลา	ไม่น่าเชื่อถือ
2.กลุ่มผู้นำทางความคิด	พระสงฆ์	ไม่น่าเชื่อถือ
	ผู้นำศาสนาอิสลาม	ไม่น่าเชื่อถือ
	นักศึกษา	ไม่แน่ใจ
	สื่อมวลชน	ไม่แน่ใจ
3.เจ้าหน้าที่ปกครอง	ทหาร	ไม่น่าเชื่อถือ
	ตำรวจ	ไม่น่าเชื่อถือ
	นักปกครอง	ไม่แน่ใจ

จากผลการวิเคราะห์พบข้อสังเกตว่า เหตุใดทัศนคติของผู้รับสารในกลุ่มที่เห็นด้วยกับนโยบายของรัฐในการใช้ความรุนแรงเข้าปราบปราม กลุ่มก่อความไม่สงบในกรณีหรือทะเลาะและการสลายการชุมนุมในกรณีตากใบ ส่วนใหญ่มีทัศนคติไม่เชื่อถือต่อการรายงานข่าวของสถานีวิทยุแห่งประเทศไทย แม้ว่าการรายงานข่าวของสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยได้สนับสนุนนโยบายการใช้ความรุนแรงและสร้างความชอบธรรมให้กับรัฐก็ตาม ซึ่งสามารถพบการตีความลักษณะดังกล่าวได้ในกลุ่มของ ทหาร, ตำรวจ, พระสงฆ์และกลุ่มชาวบ้านไทยพุทธ

จากการศึกษาพบว่า ลักษณะการตีความแบบดังกล่าวเกิดข้อจำกัดในการวิจัยในการศึกษาของผู้รับสารที่ตอบคำถามในการสนทนากลุ่มจากความทรงจำ ที่ผ่านกาลเวลาหลังเหตุการณ์ทั้งไปพอสมควร ซึ่งอาจเกิดความลืมเลือน ความรู้, ข้อเท็จจริงบางประการที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่ศึกษานั้น (Betrayal of Memory) จึงจะพบว่าคำตอบที่ได้จากผู้รับสารในบางครั้ง เกิดการเปลี่ยนแปลงในทิศทางและน้ำหนักจากข้อเท็จจริง อันมีปัจจัยของกาลเวลาและข้อมูลที่มีความเปลี่ยนแปลงจากการสื่อสารที่ผู้รับสารแต่ละกลุ่มเองได้รับเพิ่มเติม (Distortion) รวมถึงความทรงจำอื่นๆ ในอดีตเข้ามาปะปน

นอกจากนี้การตีความในลักษณะดังกล่าวอาจเป็นผลมาจาก การเปิดรับอย่างสม่ำเสมอ ทำให้การลักษณะของการรายงานข่าว ที่ตอกย้ำด้วยการเน้นน้ำหนักและสร้างความเชื่อมั่นให้กับรัฐบาลในนโยบายการแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งแม้ว่าข้อมูลบางส่วนจะมีความ

เกี่ยวข้องกับการใช้นโยบายความรุนแรงในการปราบปรามในกรณีกรีซและตากโบ ซึ่ง
สอดคล้องกับความคิดของผู้รับสารก็ตาม แต่ในรายละเอียดอื่นๆ นั้นขัดต่อความเป็นจริงในพื้นที่
จนส่งผลให้การตีความของผู้รับสารเปลี่ยนแปลงไป

จากการศึกษาพบว่า เกิดรอยแยกขึ้นระหว่างกลุ่มผู้รับสารไทยพุทธกับกลุ่มไทยมลายู
มุสลิม มีความชัดเจนขึ้นสะท้อนผ่านการสนทนากลุ่มโดยพบประเด็นเหล่านี้ใน มาจากกลุ่มทหาร
พระสงฆ์และกลุ่มชาวบ้านไทยพุทธ ซึ่งเป็นชนกลุ่มน้อยในพื้นที่ ที่เรียกร้องต่อการปกป้องคุ้มครอง
ของรัฐ